DE STANDAARD
DECEMBER 2021 /
KAREL MICHIELS

‘Niks erger dan stand-upcomedy via stream’

INTERVIEW MOURAD BEKKOUR **De honderdste editie van ’Nuff Said blijft trouw aan het unieke concept: een combinatie van comedy, muziek, literatuur en slam poetry, nu al in vijf Vlaamse en Nederlandse steden.**

Na dertien jaar is ’Nuff Said dit jaar verhuisd van de foyer van het cultuurcentrum in Berchem naar de grote zaal van De Studio in het centrum van Antwerpen. ‘We zien dat we veel nieuwe mensen aantrekken,’ zegt Mourad Bekkour, de bezieler van ’Nuff Said. ‘Mensen die nadien ook nog even blijven hangen. Vrijdag wordt de eerste keer met mondmaskers, maar liever zo dan niet of online. Niks erger dan stand-upcomedy via stream. Ik vind het zelf ook niet zo erg, dat mondmasker.’

’Nuff Said speelt sinds enkele jaren ook op verplaatsing, in Genk, Turnhout, Vilvoorde, Amsterdam en Rotterdam. Brussel en Gent zitten in de pijplijn. ‘Ik heb nooit bewust op die uitbreiding aangestuurd, dat is zo gegroeid’, zegt Bekkour. ‘Maar voor de artiesten is het natuurlijk een uitstekende zaak. We kunnen nu kleine tournees opzetten, en zo gemakkelijker artiesten aantrekken uit het buitenland. We huren een busje en trekken samen van stad naar stad. Na een paar dagen voelt het als een familie-uitstap.’

> ‘*De ideale wereld* vind ik een gemiste kans. Altijd dezelfde gezichten uit het Gentse, geen Soe Nsuki, geen Erhan Demirci, geen kleur’

Het publiek van ’Nuff Said is even divers als de optredende artiesten, en dan gaat het niet alleen over huidskleur of religie. Dat zorgt vooral in de afdeling comedy weleens voor gefronste wenkbrauwen. ‘Bij ons kan alles gezegd worden, geen enkele vorm van humor is taboe, maar bij Alex Agnew in oktober voelde ik wel dat een deel van het publiek zijn comedy niet kon smaken omdat ze het seksistisch en racistisch vonden en er zijn dan ook een paar mensen vertrokken. Hij kwam try-outen en zijn materiaal stond nog niet helemaal op punt. Sommige stukken waren inderdaad te grof en nog niet grappig of origineel genoeg om ermee weg te komen. En hij speelde dubbel zo lang als afgesproken. Maar ik heb Alex ook aangesproken op de inhoud van zijn set. Niet om censuur uit te oefenen, wel om te zeggen dat hij niet meteen na de show kon vertrekken. Ik wilde absoluut dat hij zich nog even onder het publiek zou begeven om feedback over zijn grappen te aanhoren.’

‘Ik heb in het verleden maar één keer zoiets gedaan. Bert Gabriëls dropte een achttal jaar geleden een paar keer heel random het n-woord. “Dat is gewoon het woord dat ik gebruik voor zwarte mensen”, zei hij. “Het is een automatisme. En nergens anders heeft iemand er aanstoot aan genomen.” Er was wat geroezemoes in de zaal, sommige mensen stonden recht en gingen weg. Onder hen een jongen met Congolese roots die er een opiniestuk over heeft geschreven in de krant. Een maand later kwam Michael Van Peel bij ons spelen, en hij gebruikte het n-woord toen ook soms, dus heb ik hem nadrukkelijk gevraagd om dat die avond niet te doen. Wij hebben veel mensen van kleur in het publiek, en die vinden dat niet leuk. Michael heeft daar toen probleemloos gehoor aan gegeven.’

Televisie

Dat was ook de tijd toen ’Nuff Said het tv-scherm haalde met een viertal live-registraties op Canvas. Eén seizoen, ondanks de degelijke kijkcijfers en de video’s die viraal gingen op Youtube. ‘Toen was Marc Coenen nog nethoofd van Canvas. Zijn opvolger heeft ons daarna lang aan het lijntje gehouden. We hebben voor Eén nog wel een pilot mogen maken van een talkshow met Kamal Kharmach, maar daarvoor kregen we een eindredacteur toegewezen die niet snapte wat wij wilden doen. Kamal is daarna wel ingezet voor andere projecten maar een programma zoals wij toen voor ogen hadden, is er nog altijd niet op de Vlaamse tv. Een soort *Daily show*, met *late night* satire met diverse gasten en artiesten, iets van deze tijd. *De ideale wereld*? Dat vind ik een gemiste kans. Altijd dezelfde gezichten uit het Gentse, geen Soe Nsuki, geen Erhan Demirci, geen kleur. Terwijl Canvas dat wel zou kunnen opleggen, de zender wordt uiteindelijk gefinancierd met overheidsgeld. De VRT heeft al in 2003 een charter getekend om meer diversiteit te brengen, meer jongeren van kleur op het scherm, maar daar merk je amper iets van. Het probleem is dat iedereen die daar werkt hetzelfde referentiekader heeft.’

‘Ik zou nochtans nog altijd heel graag iets maken voor tv, ook omdat je dan veel meer mensen kunt bereiken die nooit naar het theater gaan en anders ook nooit in aanraking komen met cultuur.’

Karel Michiels

’Nuff Said, vrijdag 3/12 in De Studio, zaterdag 4/12 in C-mine. Met Bugra Gedik, Frank Deruytter, Zaïre Krieger en Thomas Smith.

‘Ik zou nochtans nog altijd heel graag iets maken voor tv. © Joris Herregods

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

GAZET VAN ANTWERPEN
OKTOBER 2021 /
ELIEN VAN WYNSBERGHE

ANTWERPEN

Documentaire volgt onder meer Syrische vluchteling en comedian Dara Sheikhi

"Op het podium staan werkt therapeutisch"

In De Cinema van cultuurhuis De Studio vindt woensdag de avantpremière plaats van de documentaire *Belgium's Least Wanted*. Daarin volgt documentairemaker Andrés Lübbert drie leden van het gelijknamige stand-upcomedycollectief. Onder hen de Antwerpse Syriër Dara Sheikhi (30) die herstellend van een zware ziekte zijn eerste stappen zet als stand-upcomedian.

Dara Sheikhi kwam in 2015 aan in België. Hij ontvluchtte samen met zijn zus thuisland Syrië. FOTO JAN VAN DER PERRE

Dara Sheikhi
Comedian
"Ik ben een emotioneel persoon. De oorlog is zwaar geweest. Mijn verhaal vertellen werkt helend."

We ontmoeten Dara Sheikhi in een koffiebar in hartje Antwerpen waar hij met een warme glimlach zijn verhaal vertelt. Niet meteen een verhaal waarvan je denkt dat het in een comedy-format past. Maar toch. Als nieuwbakken comedy-artiest weet Sheikhi zijn ervaringen wel degelijk op een grappige manier te vertellen.

Al sinds zijn aankomst in België in 2015 zoekt Sheikhi zijn heil op het podium. "Zes jaar geleden ben ik de oorlog in Syrië ontvlucht", steekt hij van wal, een dampende tas koffie tussen zijn handen. "Ik woonde met mijn ouders, broer en zus in Aleppo. Ik studeerde er biochemie en werkte een tijd voor een medisch bedrijf. Mijn broer is alleen vertrokken. Ik samen met mijn zus, haar man en kindje. Via de populaire route", glimlacht hij. "Naar Turkije en van daar via een klein bootje met meer dan dertig mensen richting Griekenland en dan Servië, Hongarije, Duitsland en uiteindelijk België."

Zijn zus woont vandaag in Duitsland, zijn broer in Turnhout en zijn ouders nog steeds in Aleppo. "Het is er onveilig. De criminaliteit is er toegenomen want er is een tekort aan voedsel, water en elektriciteit. Ik hoor hen elke dag maar heb hen al acht jaar niet meer gezien, net zoals de rest van mijn familie. Dat is moeilijk. Mensen trouwen, mensen sterven en al die belangrijke momenten mis ik."

Liefde voor het podium

Zelf kwam hij terecht in het asielcentrum van Kapellen. "Daar heb ik negen maanden gezeten. Ik geraakte er bevriend met enkele andere vluchtelingen uit Syrië en Irak. Samen besloten we om een theatervoorstelling te maken over wat we hadden meegemaakt. Behalve Nederlands leren hadden we niet veel te doen. We zochten naar een manier om contact te maken met de Belgische maatschappij, met hoe mensen hier denken, met hun cultuur."

Die voorstelling heette *Dying for life* en werd al snel opgepikt. "We kwamen in contact met acteurs, met gezelschappen en traden ook op in het buitenland. In Duitsland speelden we zelfs voor een publiek waar Angela Merkel tussenzat. Het was in die periode dat ik documentairemaker Andrés Lübbert leerde kennen. We werden beste vrienden."

Sheikhi's liefde voor het podium is sindsdien nooit meer weggegaan. "Op een podium staan, dat is voor mij therapie. Ik heb veel energie, ik ben een emotioneel persoon. De oorlog is heel zwaar geweest. Mijn verhaal vertellen, werkt helend."

In de comedywereld rolde hij twee jaar geleden. Dankzij Mourad Bekkour, de oprichter van comedyconcept 'Nuff Said. "Ik was toen erg ziek. Botkanker. Ik lag in het ziekenhuis. Voordien had ik het altijd veel te druk om met comedy bezig te zijn, al kreeg ik wel vaak te horen dat ik best grappig was. Mourad zei me toen: nu heb je tijd om te schrijven. Zet je eraan want volgende week zou je kunnen optreden. Ik dacht dat hij een grapje maakte, maar hij meende het."

De bal ging aan het rollen. Op initiatief van Mourad Bekkour werd het comedycollectief Belgium's Least Wanted (BLW) gelanceerd waar naast Sheikhi ook namen als Soe Nsuki en Kamal Kharmach deel van uitmaken.

Blik achter de schermen

"BLW bestond nog maar pas toen corona uitbrak. Andrés is toen met het idee gekomen om een documentaire te maken over het collectief tijdens de pandemie." Die documentaire wordt woensdag in De Cinema vertoond. *Belgium's Least Wanted* biedt een blik achter de schermen van de comedywereld en probeert de samenleving een spiegel voor te houden. Daarvoor volgde Lübbert drie comedians van het collectief. Naast Sheikhi worden ook Serine Ayari en Latif Ait door Lübbert gefilmd. "Andrés heeft een tijdlang een stuk van ons leven gevolgd", vertelt Sheikhi. "Het resultaat heb ik zelf nog niet gezien. Ik wil de documentaire samen met het publiek ontdekken."

En ondertussen timmert hij verder aan zijn carrière. "Ik volg nu een traject van een aantal maanden waarbij ik workshops volg bij bekende comedians zoals Michael Van Peel en we worden ook gecoacht over zaken als bookings, promotie voeren, betalingen,..."

Daarnaast werkt hij voltijds voor de Arenberg bij het team programmatie. "En ik ben opnieuw student, aan de Universiteit Antwerpen. Ik moet nog zeven vakken volgen en dan heb ik mijn diploma Biochemie op zak, want in Syrië had ik mijn diploma nog niet volledig behaald. Als de oorlog me één ding geleerd heeft, is het dat je nooit op één ding mag rekenen. Ik werk, ik studeer en ik wil professioneel comedian worden. Maar we zien wel wat de toekomst brengt."

ELIEN VAN WYNSBERGHE

ℹ *Belgium's Least Wanted*: woensdag 27 oktober om 20.15u in De Cinema (De Studio), Maarschalk Gérardstraat 4, Antwerpen

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

RADIO 1
OKTOBER 2021 /
DOOR TIME OUT

Exit BRZZVLL, enter Lucid Lucia

De Antwerpse band BRZZVLL is niet meer, maar niet getreurd. Er is nu Lucid Lucia, nog steeds Antwerp based en nog altijd opgebouwd rond de zelfde spil Vincent Brijs. De saxofonist en EWI-speler (Electric Wind Instrument) blaast met compadres muzikanten zoals bassist Dries Laheye (Stuff.) en drummer Stijn Cools alweer nieuw leven in de kleine maar fijne en stevig stomende Belgische jazzfunk en fusion scene.

Beluister **hier** het gesprek met Vincent Brijs in Time Out.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

HLN
OKTOBER 2021 /
SANDER BRAL

Comedy- en muziekfestival ‘Nuff Said verhuist naar De Studio

Na dertien jaar grappen en grollen in CC Berchem - recent omgebouwd tot Schouwburg Corso - verhuist comedy- en muziekfestival ‘Nuff Said naar cultuurhuis De Studio. De aftrap werd gegeven door onder andere Alex Agnew en Wim Helsen en op de volgende editie staan Jeroen Leenders en de Nederlander Samir Fighil op het programma.

‘Nuff Said werd groot in Antwerpen maar veroverde intussen ook Genk, Brussel, Rotterdam en Amsterdam. Deze maand maakte het festival voor comedy, hiphop, jazz en spoken word de doorstart met Wim Helsen, Alex Agnew, Judith Okon, Massih Hutak en Sumaya Chekkali. Na jaren dienst gaf gastheer en presentator Johan Petit de fakkel door aan Soe Nsuki.

‘Nuff Said keert tot en met mei elke maand terug naar De Studio. In november geven Nederlanders Samir Fighil en Samira Hoogvliets het beste van zichzelf. Uit eigen land staan Kell Assouf, Karolien Segers en Jeroen Leenders op de planken.

De programma’s vanaf december zijn voorlopig nog geheim. ‘Nuff Said start telkens om 20 uur en wordt afgesloten met een afterparty. Volgende editie afspraak op vrijdag 5 november in De Studio.

Meer info destudio.com.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

HET PAROOL
OKTOBER 2021 /
MASSIH HUTAK

In Antwerpen zagen ze ons ooit als voorbeeld, nu als een horrorverhaal

Vorige week mocht ik deelnemen aan Nuff Said in België. Op dit evenement dat maandelijks op verschillende locaties wordt gehouden, ontmoeten comedy, literatuur en muziek elkaar en 'kruist de underground de mainstream'. Geen woord gelogen aan deze belofte van de organisatoren. In vier dagen deelde ik het podium met onder anderen stand-upcomedians Jade Mintjes, Serine Ayari, Soe Nsuki, Wim Helsen, spokenwordartiest Sumaya Chekkali, zangeres Judith Okon en de fenomenale band Lucid Lucia.

De eerste avond bevonden we ons in een oude kruitfabriek in Vilvoorde, net boven Brussel. Op het hele terrein zijn oude loodsen omgetoverd tot creatieve werkplekken, ateliers, hippe horecaconcepten en culturele podia. Omsingeld door nieuwbouwwijken in de maak met namen als Watersite, omsloten door de rivier de Zenne. Backstage facetimede ik met Lievelingsmeisje en Kindjongen, terwijl ik chocoladerepen at om de zenuwen te bedwingen.

Ik twijfelde voor aanvang nog of ik mijn optreden om zou gooien met een superongezellige monoloog over de ingewikkeldheid van deze plek, maar realiseer me dat mijn aandeel als enige Nederlander tijdens het evenement juist oud-Hollandsche gezelligheid was. Dus besloot ik me te houden aan mijn muzikale spreekbeurt over racisme, gentrificatie en intergenerationeel trauma.

De volgende dag kreeg ik een tour door Antwerpen-Noord waar ik nog meer déjà vu's had. Grote, lompe, moderne nieuwbouwwijken die laagbouw arbeiderswijken overschaduwen. Oude bewoners die een koophuis bezitten, voelden zich er evengoed verdrukt, omdat de herontwikkeling van hun wijk niet alleen een economisch verhaal is, maar juist ook een sociaal en cultureel verhaal. Kortom: hun huis is geen thuis meer.

In de Handelstraat aten we een Marokkaans ontbijt en nam ik nog een nanathee to go om de bittere nasmaak weg te spoelen.

Een dag later hield ik een lezing op de Universiteit van Antwerpen en haalde ik de voorbeelden aan van de dag ervoor, zonder dat mensen het verschil tussen Amsterdam-Noord en Antwerpen-Noord hoorden. Pijnlijk, maar de studenten en docenten op de universiteit waren liefdevol en geïnteresseerd. Het is confronterend mensen te horen zeggen hoe ze Nederland ooit zagen als voorbeeld voor volkshuisvesting en nu als een horrorverhaal waar ze met hun leven voor vrezen.

's Avonds trad ik op in Studio en ervoer ik een van mijn beste liveshows ooit. Daarna had ik backstage een inspirerend gesprek met Wim Helsen. We waren het er beiden over eens dat er iets fundamenteels moet veranderen, aan onszelf en aan onze omgeving.

De laatste dag had ik een optreden in Genk, wederom op een oud-industrieterrein dat omgetoverd was tot cultuur- en evenementenplein. Terwijl ik in m'n eentje in de artiestenfoyer een bord pasta at, keek ik op mijn telefoon naar The Sopranos. En toen realiseerde ik het me: ik moet ooit een tijdje in België gaan wonen.

Rapper en schrijver Massih Hutak (1992) schrijft elke week een column voor Het Parool. Lees al zijn columns hier terug.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

GAZET VAN ANTWERPEN
OKTOBER 2021 /
ELIEN VAN WYNSBERGHE

ANTWERPEN, BERCHEM

'Nuff Said zoekt na dertien jaar nieuwe oorden op in De Studio

'Nuff Said, vorige editie. FOTO NISRAN AZOUAGHE

Dertien jaar geleden zag 'Nuff Said het licht in ccBE, het Berchemse cultuurcentrum dat vandaag de naam Corso draagt. Ondertussen is het comedy- en muziekconcept uitgegroeid tot een vast begrip dat ook buiten de stadsgrenzen navolging heeft gekregen. Omdat 'Nuff Said in ccBE uit zijn voegen begon te barsten, koos het voor een nieuw onderkomen: De Studio op het Mechelseplein.

'Nuff Said is het geesteskind van Antwerpenaar Mourad Bekkour. Het is een maandelijkse show waar comedy, spoken word, poëzie, jazz en hiphop elkaar ontmoeten en waar diversiteit een vanzelfsprekendheid is. De affiches zijn elke keer weer een *blend* van lokale en internationale artiesten, van mainstream en underground.

Begonnen in vestiaire

"We zijn destijds begonnen in de vestiaire van ccBE", glimlacht Bekkour. "Die plek is door ons uitgebouwd tot een echte zaal met een podium, de nodige verlichting en zeteltjes."

Maar na meer dan een decennium werd dat te krap. "We hadden nood aan locatie die ons nog beter zou kunnen ondersteunen."

Soe Nsuki wordt de nieuwe presentatrice. FOTO RR

In De Studio heeft 'Nuff Said die locatie gevonden. En dat in samenwerking met de Arenberg. Op 1 oktober zal de eerste show er plaatsvinden in de grote zaal. "Corona heeft ons de tijd gegeven om andere pistes te verkennen. Voordien hadden we daar nooit de tijd voor. We werkten van show naar show."

Naast een nieuwe locatie koos 'Nuff Said ook voor een nieuwe huisstijl én voor een nieuwe presentator in Antwerpen. Johan Petit die al die tijd de artiesten zwierig aan elkaar bond met zijn vertelsels, wordt opgevolgd door Soe Nsuki. "Elk jaar zei Johan me dat als ik iemand anders zou vinden, hij zijn plaats zou afstaan. Nu het zo ver was, was het afscheid toch even moeilijk", vertelt Bekkour. "Maar met Soe kiezen we voor een jong, relevant gezicht. Bovendien is ze gewoon steengoed." En dan al lachend: "Er werken veel vrouwelijke vrijwilligers voor 'Nuff Said en mijn vrouw is een feministe die doctoreert in de genderstudies. Nu kan ik hen tenminste de mond snoeren wanneer ze de line-up te mannelijk vinden."

FOTO JHS

Mourad Bekkour
'Nuff Said
"Ik kan je op een blaadje geven dat een deel van het publiek niet opgezet zal zijn met de grappen die Alex Agnew zal maken. Maar goed, de klachten schuif ik naar hem door."

Want dat is precies het stokpaardje van 'Nuff Said: diversiteit. Zowel op het podium als in het publiek. "Daar kruipt de meeste tijd in. Het is belangrijk om een nieuw publiek aan te trekken. Anders stopt het op den duur." Dat 'Nuff Said in dat opzet met verve slaagt, toont het feit dat de show naast Antwerpen ook voet aan de grond heeft in Vilvoorde, Genk, Turnhout, Rotterdam en Amsterdam.

Artiesten die het veertiende seizoen in De Studio aftrappen zijn comedian Wim Helsen, zangeres Judith Okon, schrijver-rapper Massih Hutak, woordkunstenares Sumaya Chekkali en Alex Agnew. "Agnew trekt een publiek dat waarschijnlijk niet naar Massih Hutak zou komen kijken en omgekeerd. Ik kan je trouwens op een blaadje geven dat een deel van het publiek niet opgezet zal zijn met de grappen die Alex Agnew zal maken. Maar goed, de klachten schuif ik naar hem door. Het zal hem uitdagen en dat kan zijn sets enkel ten goede komen."

ELIEN VAN WYNSBERGHE
nuffsaid.be

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

DE STUDIO, SEIZOENSMAGAZINE 2021-2022
AUGUSTUS 2021 /
HINDA BLUEKENS

‘Nuff Said, een gesprek met Mourad Bekkour & Soe Nsuki

– Hinda Bluekens

‘Nuff Said is doorheen de jaren een vast begrip geworden. Curator, brein en organisator van het meest diverse en onverwachte cultuurconcept in Antwerpen is Mourad Bekkour. Ooit begon *‘Nuff Said* in de foyer van CC Berchem, maar nu het zijn kinderkleren ontgroeid is, gaat *‘Nuff Said* voor de volgende stap. En die leidt rechtstreeks naar het kloppend hart van Antwerpen: De Studio. Daar zijn ze meer dan klaar om *‘Nuff Said* een plek te geven, host Soe Nsuki krijgen we er als cadeau bovenop. Hoog tijd om even te peilen naar wat we kunnen verwachten dit najaar!

Hoe is ‘Nuff Said ontstaan?
Mourad: De naam *‘Nuff Said* betekent natuurlijk letterlijk ‘genoeg gezegd’ maar is ook een verwijzing naar de allereerste host die Said heette. Ik was heel geïnspireerd door Dave Chapelle en Def Jam. Sowieso ben ik altijd al grote fan geweest van jazz en hiphop. In het gewone culturele aanbod vond ik mijn ding niet, dus ben ik zelf maar iets gestart. Ik wilde vooral een leuke plek creëren waar mensen nieuwe dingen kunnen ontdekken. Doorheen de jaren is *‘Nuff Said* harder gegroeid en intussen bestaan we dertien jaar. De laatste jaren zijn we elke maand opnieuw uitverkocht waardoor we op zoek waren naar een grotere plek. De Studio leek meteen de ideale nieuwe thuisbasis.

Is ‘Nuff Said klaar voor de grote verhuis naar De Studio?
Mourad: *‘Nuff Said* absoluut wel! Maar zelf vind ik het echt spannend. Ik heb al gedroomd dat er bij onze eerste show niemand kwam opdagen. Maar die stress hoort een beetje bij een leuke verandering. Ik ben ervan overtuigd dat we hier, in het midden van de stad, goed zitten. Ik heb er zin in, zeker na dit gekke coronajaar. Als je verhuist is het goed om alles eens aan te pakken en af te stoffen. Zo hebben we bijvoorbeeld een nieuw logo en een nieuw soort podium. Mensen gaan een spectaculair podiumzicht hebben, maar dat moeten ze zelf maar komen ontdekken!

Hoe ziet een geslaagde ‘Nuff Said avond eruit?
Mourad: Comedy, muziek en poëzie zijn onze vaste ingrediënten! We hebben ook elke maand een dj. Er hangt altijd een soort van gezellige festivalsfeer waardoor mensen graag blijven hangen. Na een tijdje leer je elkaar kennen waardoor er nu ondertussen ook al *‘Nuff Said* koppels en zelfs baby’s zijn! Ik ben zelf het beste bewijs: ik heb mijn vrouw leren kennen op een editie van *‘Nuff Said*! Eigenlijk is het een grote familie waar iedereen welkom is. Heel anders dan wanneer je naar theater gaat, je stoelnummer zoekt en wacht tot het doek opengaat. Tegenwoordig zijn er zelfs mensen die tickets kopen voor een heel *‘Nuff Said* seizoen zonder te weten wat er gaat komen. Dat is eigenlijk het beste compliment dat je kan krijgen en het verhoogt tegelijkertijd ook de druk om met een goede line-up te komen.

Intussen is ook Soe Nsuki, de nieuwe host van *‘Nuff Said*, erbij komen zitten.

Proficiat met je nieuwe rol als ‘Nuff Said host, Soe! Wat betekent ‘Nuff Said voor jou?
Soe: *‘Nuff Said* is al jaren een vaste comedy- en entertainmentwaarde in Antwerpen. Voor mij representeert dat het echte Antwerpen. De identiteit en het internationale karakter van de stad komen er volledig aan bod. Dat zie je niet enkel aan de bezoekers maar ook aan de mensen die op het podium staan. *‘Nuff Said* is voor mij thuiskomen in mijn stad.

© Pia Thomas

Mourad: Zo, Soe heeft alles al gezegd, we kunnen hier al stoppen met het interview! (lacht) Ik heb nog één aanvulling. Comedy is een hoofdingrediënt bij *‘Nuff Said*; we openen en sluiten af met comedy. Het is heel aanwezig en belangrijk want mensen komen om te lachen. Bovendien vind ik het een mooie kunstvorm.

Vind je het belangrijk dat zo’n avond licht verteerbaar blijft?
Mourad: Nee, want we hebben ook comedians die heel scherp zijn. Dat is juist de kracht van het genre. Dankzij comedy worden zwaardere onderwerpen licht verteerbaar.

Is dat ook de reden waarom jullie Soe Nsuki gevraagd hebben als host?
Mourad: Ik ben fan van Soe haar shows. Haar humor is scherp én grappig. Ze heeft een eigen vertelstijl en er zit geen wrok achter. Het blijft lief en toch zit er af en toe een tikje in, het is lief maar niet vrijblijvend. Ze heeft een boodschap. Ik herinner mij trouwens dat Soe ooit zelf met het voorstel is gekomen om host te worden van *‘Nuff Said*.

Soe: Dat weet ik nog (roept het uit)! Ik was op dat moment nog maar anderhalf jaar bezig dus ik ben blij dat je daar toen niet verder op in bent gegaan. Achteraf bekeken was ik daar nog niet matuur genoeg voor. Een host moet iemand zijn die ervaring genoeg heeft en de sfeer kan draaien. Een host moet een rustpunt zijn voor het publiek.

Mourad: De host is de cement van de show. Als je net intens →

© Pia Thomas

naar poëzie hebt geluisterd, heb je iemand nodig die je naar de volgende stand-upcomedian loodst en daarbij de sfeer even kan verlichten.

Soe: Intussen heb ik veel gemc't en heb ik ervaring opgedaan dus Mourad weet dat ik helemaal ready ben!

Hoe was jouw eerste podiumervaring bij ‘Nuff Said, Soe?
Soe: De allereerste keer dat ik op het podium stond bij *‘Nuff Said* herinner ik mij nog heel goed. Ik had toen speciaal een nieuw hemd gekocht! (giert het uit) Ik had nog nooit zo'n sfeer meegemaakt. Ik kwam terecht in een warme avond. Dat is mij toen zo bijgebleven omdat ik heel excited was om het podium op te klimmen en tegelijkertijd ook verbaasd was dat er zoiets bestond in Vlaanderen. Die sfeer maakte een grote indruk op mij.

Mourad: Voor mij is die sfeer heel belangrijk, en ik ben blij om te horen dat Soe dat ook meteen vanaf die eerste keer zo heeft aangevoeld! Het begint al wanneer mensen binnenkomen. Dat ze betrokken zijn vind ik heel belangrijk.

Ook buiten Antwerpen heb je ‘Nuff Said, waar nog allemaal?
Mourad: We organiseerden al shows in Rotterdam en Amsterdam. We hebben ook maandelijks een show in Genk en Turnhout en binnenkort beginnen we in Vilvoorde. Daar gaat stand-uprevelatie, Serine Ayari, die zelf ook van Vilvoorde is, de show hosten. Die interesse vanuit andere steden kwam er nadat we vier shows hadden gecapteerd die achteraf op Canvas verschenen. Intussen zitten we per maand aan zo'n vier shows met telkens een ander lokaal talent, host en dj.

Waarom vind je het zo belangrijk om met lokaal talent samen te werken?
Mourad: Omdat je nieuwe gezichten nodig hebt en talenten een plek moet geven om zich te

ontwikkelen. Zeker wat comedy betreft, daar is in België nog niet veel plaats voor. Soe is bijvoorbeeld zo'n lokaal talent. Ik heb thuis lijstjes met namen die ik constant aanvul en ik ga geregeld naar open mics om nieuw talent te ontdekken.

Soe: In Engeland en de VS heb je veel comedyclubs. Daar is een heel circuit en veel comedians spelen soms twee of drie keer per avond. Dan krijg je het wel onder de knie. Die uren op het podium zijn zo belangrijk om show en je skills bij te schaven. Nu ik ga hosten op *‘Nuff Said* ga je mij daar ook comedy zien brengen. Mijn presentatie gaat doorspekt zijn met jokes, zodat het publiek na een lange werkweek lekker stoom kan afblazen!

‘Nuff Said, is dat eerder iets volks, iets democratisch? Van de mensen, voor de mensen?
Mourad: Ik wil dat iedereen die komt naar onze avond zich een lid voelt van de *‘Nuff Said* community. Als het publiek samen en niet apart geniet van de show, is de avond voor mij geslaagd!

Waarom is dat zo belangrijk voor jou?
Mourad: Ik miste vroeger een plek waar je mensen informeel kan ontmoeten. Een plek waarbij je weet dat je niet de enige persoon van kleur gaat zijn. En die plek hebben we gecreëerd met *‘Nuff Said*, iedereen is welkom bij ons!

Mourad zei daarnet dat kunst magie is, geldt dat ook voor jou Soe?
Soe: Absoluut, soms schieten woorden te kort. Soms is iedereen zo overtuigd van zijn gelijk en luisteren mensen niet meer naar elkaar. Vaak is het moeilijk om in een gesprek tot een consensus te komen. Kunst heeft dat probleem niet. Je kan een universum creëren waarbij alles en iedereen gewoon mag zijn. Mijn doel als ik op het podium sta, is nooit om mijn mening op te dringen. Mijn doel is om er een fijne avond van te maken. Ik ga daar natuurlijk wel mijn persoonlijkheid en mijn hart inleggen. Maar wat ik zeg, kan ontvangen worden zonder dat het opdringerig wordt. Debatten zijn soms meer twee heftrucks die op elkaar afrijden om elkaar zo snel mogelijk met de grond gelijk te maken. Daar wint niemand bij. Kunst is subtieler en dus zijn mensen er ontvankelijker voor. Kunst is een warm bad waar iedereen in kan zwemmen. Het is belangrijk dat veel verschillende mensen in contact komen met verschillende kunstvormen omdat dat je wereldbeeld verbreedt. Je kan mensen verbinden, en dat is magisch. Kunst is een kans om te investeren in elkaar, in onze relaties. En dat kan met schilderkunst, muziek, film maar ook met een avond als *‘Nuff Said*.

Mourad: In een gesprek gaan mensen al gauw veel defensiever zijn. Omdat ze voelen dat je hen van iets wil overtuigen. Maar als ze komen kijken naar een show zijn ze ontspannen en open.

Soe: Ik heb nog nooit tijdens een debat iemand horen zeggen: *“zo had ik het nog niet bekeken”*.

Terwijl je via kunst mensen wel subtiel met nieuwe inzichten naar huis kan laten gaan. Zonder dat het geforceerd aanvoelt.

Mourad: Wij hebben bijvoorbeeld een Palestijn en een Jood vlak na elkaar op ons podium gehad. Die mix, dat is *‘Nuff Said*.

Wat moeten de mensen zeker weten over jou Soe?
Soe: Ze moeten vooral komen, en het belangrijkste is dat ze zich amuseren en mijn naam onthouden na die avond! (lacht)

Met ‘Nuff Said heb je je handen vol, maar stel dat je nog extra uren over had, wat zou je dan nog willen doen Mourad?
Mourad: Ik zou heel graag nog iets maken voor televisie in dezelfde stijl omdat dat nog niet bestaat. Iets zoals *The Daily Show* van Trevor Noah, dat is grappig en inhoudelijk sterk. Ook om andere en meer diverse stemmen aan het woord te laten. En daarnaast mis ik een groter comedyclubcircuit in België. Mocht ik meer tijd en geld hebben, zou ik een comedyclub openen waar je kan eten en veel shows kan meemaken!

Soe: Dat zou pas de max zijn! Een goeie comedyclub met lekker eten, dat is wat er nog ontbreekt in België!

‘Nuff Said, vanaf oktober elke maand in De Studio (p.90). Who's in!?

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

VRT HET JOURNAAL
JANUARI 2021 /

De Wereld Staat Stil in Het Journaal

Elke vrijdagavond om 21u ontvangen zij drie gasten: iemand die een verhaal komt vertellen, een dichter/schrijver en een zanger(es) die een lied komt zingen dat veel voor hem of haar betekent. De show wordt live gestreamd vanuit de foyer van CC Berchem.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

Bart Cannaerts

Azhar Usman

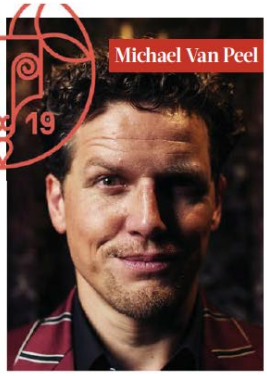
Michael Van Peel

Serine Ayari

Antwerpen heeft eindelijk een eigen comedyfestival

Gekkigheid met de gekke geit

MAD GOAT DO 26/09 - ZO 29/09 | DIVERSE LOCATIES | ANTWERPEN | WWW.MADGOAT.BE

Ken jij een comedian die niét in Antwerpen woont? Of wiens show er niet minstens in première gaat? Antwerpen is een comedystad, maar een comedyfestival was er nog niet. Tot programmator Mourad Bekkour er zich mee ging bemoeien en de eerste editie van Mad Goat straks in en om de Arenberg graast.

Nog voor comedy goed en wel voet aan de grond kreeg in Vlaanderen, werd er al stand-upcomedy gebracht in The Joker aan de Kleine Markt in Antwerpen. Achter de toog stond Fokke Vermeulen, vandaag creatief leider bij Pretpraters. Dat bureau vertegenwoordigt, net als Live Comedy van Tom Bertels, een pak komieken die hun opwachting maken in de Arenberg. "Tot nader order nog altijd de comedytempel van Vlaanderen", zegt Mourad Bekkour, programmator bij dat huis. In samenwerking met Vermeulen en Bertels, Vlaanderens twee grootste leveranciers van humoristen, zet de Arenberg eerstdaags Mad Goat op poten. "Vertaald naar het Nederlands zeg je 'gekke geit', of 'gekkigheid'. Het festival brengt comedy van bij ons en elders in de breedste zin van het woord."

ONBEKEND TALENT

In de Arenbergschouwburg programmeert Mourad Bekkour allerlei cultuurgenres met de focus op een nieuw publiek, maar comedy veroverde allang een speciale plek in zijn hart. Elf jaar geleden stond de Marokkaanse Antwerpenaar in CC Berchem ook aan de wieg van 'Nuff Said. Dat concept duwt ook nieuwe stemmen uit de comedy van hier en elders een microfoon in handen. "Inmiddels is 'Nuff Said doorgestoten naar vijf steden, waaronder ook Amsterdam en Rotterdam", zegt Bekkour. "Ook tijdens Mad Goat kan je nieuw talent spotten. Mis zeker de show van Azhar Usman niet. Deze ex-advocaat met lange baard staat geboekstaafd als 'de grappigste moslim van Amerika'. Dat hij al meermaals mocht aantreden in het voorprogramma van comedy-icoon Dave Chappelle, bewijst dat Usman er wat van kan."

GROTE NAMEN

"Inmiddels hebben we hier in Vlaanderen enkele ijzersterke comedians die, moesten ze in het Engels optreden, van wereldniveau zouden zijn. In tien jaar tijd is het professionalisme enorm toegenomen. Mad Goat profileert zich als een tweejaarlijks festival, maar Vlaanderen telt nu genoeg straffe comedians om zelfs jaarlijks zo'n festival in te richten. Bij deze eerste editie van Mad Goat laat Bart Cannaerts bijvoorbeeld zijn vierde avondvullende show *We moeten nog eens afspreken* in première gaan." Kamagurka en Herr Seele, eveneens kind aan huis in de Arenberg, brengen in De Studio een try-out van de *Return van de Comeback*. Op de valreep werden ook *funny girls* Tine Embrechts en Karlijn Sileghem aan de affiche van Mad Goat toegevoegd. In *Onbevreesd!* staan rashumorist Hugo Matthysen en muzikanten Ronny Mosuse en Aram Van Ballaert aan hun zijde.

ONGEZIENE PRIMEURS

"Speciaal voor de eerste editie van Mad Goat strikten we een ongeziene line-up van Vlaamse toppers", gaat Bekkour verder. "Onder de naam Antwerp Allstars maken Soe Nsuki, Michael Van Peel, Thomas Smith, Kamal Kharmach en Jan Jaap Van der Wal hun opwachting in één line-up. Alle vijf zijn ze druk bezig met hun eigen projecten, maar toch maken deze comedians tijd voor Mad Goat met een korte act. Ook de mannen van Humo's Comedy Cup zorgen voor een stunt. Van de wedstrijd die in de Arenberg tweejaarlijks op zoek gaat naar het beste beginnend talent, werden de jongste winnaars in één line-up geplaatst. Het gaat om William Boeva, Jens Dendoncker, Lukas Lelie en Amelie Albrecht."

"Ook in de straten en pleinen rond de Arenberg staan tijdens de duur van het festival gratis acts geprogrammeerd."

Mourad Bekkoer
Programmator Mad Goat

JONGE DEBUTANTEN

Op Mad Goat kan je een kaartje kopen om heel gericht een show te bekijken, maar je kan ook opteren voor een dag- of zelfs een weekendticket. "Deze twee laatste formules laten je toe om zowel in Arenberg als in De Studio binnen en buiten te lopen bij verschillende shows. Zoals het een festival betaamt kan je, mocht een bepaald soort comedy je niet liggen, op elk moment de zaal verlaten en elders je licht opsteken. Zo vormt Mad Goat een uitgelezen gelegenheid om nieuwe namen te ontdekken. Tips? Zoe Bizoe brengt een mix van burleske en comedy. Heel bijzonder, naar het schijnt. En Serine Ayari uit Vilvoorde timmert nog maar een jaar aan de weg, maar trad al op in New York, en in het voorjaar stelt ze in de Arenberg haar eerste avondvullende show voor."

GRATIS PROEVERTJES

Ook wie nog niet zo vertrouwd is met comedy als genre, of voor wie de drempel naar de zaal – al dan niet financieel – te hoog is, wordt bij Mad Goat in de watten gelegd. "In de straten en pleinen rond de Arenberg staan tijdens de duur van het festival gratis acts geprogrammeerd. En dan hebben we het niet over comedy, dat vooral gedijt in knusse ruimtes, maar over straattheater. Koorddanser Johan Wuyts wandelt op zaterdag over een koord tussen de Stadsschouwburg en een van de huizen op de Graanmarkt. En op zondag presenteert de Ierse comedian Paul Currie, van opleiding een clown, een absurde show voor het hele gezin. Met zowel straattheater en humor in diverse vormen presenteert Mad Goat zich dus niet zozeer als een stand-upcomedyfestival, maar als een breed gedragen comedyfestival. Op vrijdag zijn er panelgesprekken rond comedy, en zaterdag en zondag zijn er na de voorstellingen in de Arenberg trouwens te gekke feestjes die gratis toegankelijk zijn voor iedereen."

ILSE DEWEVER

Zoe Bizou

Jens Dendoncker

Soe Nsuki

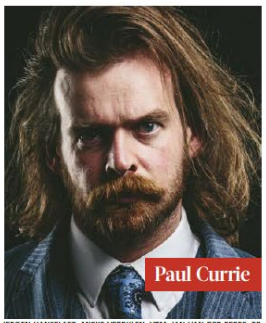
Paul Currie

FOTO'S WIM KEMPENAERS, CANVAS, JEROEN HANSELAER, MIEKE VERBUILEN, VTM, JAN VAN DER PERRE, RR

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

GAZET VAN ANTWERPEN
JUNI 2018 /

BERCHEM

Kunstencollectief viert 10-jarig bestaan met gratis festival in De Villegaspark

“Antwerpen heeft initiatieven als ‘Nuff Said nodig”

“In de culturele sector wordt zowat het meest gebabbeld over diversiteit en wordt er het minst mee gedaan. Het blijft bij goede intenties”, vindt Mourad Bekkour (41), oprichter van ‘Nuff Said. Tien jaar lang al organiseert hij ondertussen culturele avonden die een doorsnede van de stad bij elkaar weten te brengen.

Het cultuurcentrum in Berchem is al tien jaar lang het decor van de culturele avonden van ‘Nuff Said. FOTO NISRAN AZOUAGHE

Na een decennium draait ‘Nuff Said op volle toeren. Ondertussen is het collectief actief in verschillende steden en organiseert het twintig edities per jaar. Avonden waar comedy, woord en muziek centraal staan. Trouwe huisband is de Antwerpse groep Brzzvll. Gastheer van dienst is al jaar en dag theatermaker en acteur Johan Petit. Vaste locatie is het Berchemse cultuurhuis ccBe.

Maar zo mogelijk nog centraler in het hele ‘Nuff Said-verhaal staat diversiteit. “Als student werkte ik lange tijd in het Zuiderpershuis”, vertelt Bekkour. “Daar ontmoette ik veel verschillende mensen: kunstenaars en muzikanten. Ze brachten me in contact met boeken, films en (jazz)muziek die ik nooit had leren kennen, als zij me er niet over verteld hadden. Dan had het bij MTV gebleven”, lacht hij. “Die jaren heb ik heel veel toffe dingen ontdekt. Voorstellingen en optredens waar mijn vrienden niet naartoe gingen. Tegelijkertijd zag ik dat er in de Marokkaanse en in andere gemeenschappen hele toffe dingen werden georganiseerd die geen aansluiting vonden in het reguliere, culturele circuit.”

Diversiteit is realiteit

Dat aanbod en dat publiek, dat wilde Bekkour samenbrengen. En zo zag ‘Nuff Said tien jaar geleden het levenslicht. Elke editie wordt een uitgebalanceerd programma gepresenteerd van artiesten die qua leeftijd, gender en afkomst de samenleving vertegenwoordigen. “Een stad als Antwerpen heeft initiatieven als ‘Nuff Said nodig. Zeker gezien het huidige klimaat. Want je merkt dat de culturele sector daar niet in slaagt. Daar wordt zoveel over diversiteit gepraat. Maar het blijft bij praten. En dat is jammer, want er is zoveel potentieel. Diversiteit is gewoon de realiteit.”

Oprichter Mourad Bekkour in het De Villegaspark. FOTO KIONI PAPADOPOULOS

Door diversiteit als uitgangspunt van ‘Nuff Said te nemen, slagen Bekkour en zijn team erin om grenzen te doorbreken en een publiek samen te brengen dat Antwerpen waardig vertegenwoordigt. “Tijdens ‘Nuff Said zoeken bezoekers elkaar bewust op. Waar je overal die scheiding hebt, in de winkel of aan de schoolpoort bijvoorbeeld, is dat hier niet het geval. Hier zit het publiek letterlijk dicht bij elkaar en dicht bij het podium. In tien jaar tijd is er een soort van ‘Nuff Said-community gegroeid. Een groep van mensen die elkaar tijdens onze avonden telkens weer terugvindt. Wat niet wil zeggen dat we niet elke keer ook een nieuw publiek weten te bereiken. Gelukkig maar.”

Altijd uitverkocht

Dat het aanbod aan artiesten elke editie snor moet zitten, is cruciaal. En daar ziet Bekkour persoonlijk op toe. “Vanaf het begin sta ik in voor de programmatie. Hoge artistieke kwaliteit heeft altijd vooropgestaan. En dat werpt zijn vruchten af. Want sinds jaar één is bijna elke voorstelling uitverkocht. Toch zijn we doorheen de jaren sterk gegroeid. Waar ik in het begin echt veel moeite moest steken om artiesten tot bij ons te krijgen, gaat dat nu vanzelf. Zij geloven in ‘Nuff Said. In die mate zelfs dat ze ons geregeld zelf contacteren. Laatst nog was dat het geval met Bocaflo-ja, een Mexicaan en superster in eigen land die voor een appel en een ei bij ons wilde komen optreden.”

En zo stonden er al heel wat bekende en minder bekende gezichten op het podium van ‘Nuff Said. “Een van mijn persoonlijke hoogtepunten was de komst van Brother Ali, een grote underground rapper die ik in Chicago leerde kennen op een festival en die later gewoon bij me thuis couscous is komen eten. Met veel van de artiesten die op ‘Nuff Said stonden, heb ik een goede band. Ik denk dat ik de wereld zou kunnen rondreizen zonder te moeten denken aan een slaapplek”, lacht Bekkour. “Misschien moet ik dat eens doen.”

Maar eerst staat het ‘Nuff Said-team voor een andere uitdaging. Want om hun tienjarig bestaan te vieren organiseren ze zondag in het De Villegaspark in Berchem voor de allereerste keer een gratis festival met optredens, dans, dj’s, een familievoorstelling en eten. “Met gratis ijs”, lacht Bekkour. “Slaat dit festival aan, dan denken we eraan om er een jaarlijks of tweejaarlijks gebeuren van te maken.”

ELIEN VAN WYNSBERGHE

JOHAN PETIT “Hier is diversiteit normaal”

FOTO BERT HULSMANS

Sinds een jaar of acht is Johan Petit de vaste gastheer van ‘Nuff Said. Een taak die hij met het grootste plezier op zich neemt, ook komende zondag tijdens het eerste ‘Nuff Said-festival. “Ondertussen heb ik een goede band met het publiek en ken ik een hele hoop mensen. Het is fijn om lid te zijn van een soort community. Dat is heel uniek. Want het publiek van ‘Nuff Said is een publiek dat je nergens anders in Vlaanderen terugvindt. Het is een plaats waar de multiculturele samenwerking echt werkt. Op alle andere plekken is diversiteit speciaal, heeft het bijklanken, op ‘Nuff Said is het normaal. Alle discussies die in de gazetten en de politiek over dit thema gevoerd worden zijn hier niet nodig. Wie naar ‘Nuff Said komt, is daar voorbij. Dat diversiteit normaal is, is de grootste verdienste van dit initiatief.”

En dan heb je natuurlijk nog het maandelijkse programma dat ook voor Petit voor enkele persoonlijke hoogtepunten heeft gezorgd. “Het optreden van Roland bijvoorbeeld, dat was ongelooflijk. Net zoals de optredens van de Amerikaanse slam poet Amir Sulaiman die gewoonweg onaards zijn. Op ‘Nuff Said kom je zowel je helden tegen als nieuwe ontdekkingen.” (evw)

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

KIFKIF
JUNI 2018 /
LIEN VAN DEN EYNDE

Tien jaar 'Nuff Said: Een gesprek met Mourad Bekkour

'Nuff Said viert op zondag 24 juni zijn tiende verjaardag met een gratis familiefestival in Berchem. Bezieler Mourad Bekkour blikt terug op tien jaar werk en analyseert hoe de culturele sector in die periode evolueerde

'Nuff Said behoeft geen inleiding. Iedereen is er al eens geweest, is een vaste klant of weet ten minste waar het over gaat. Het meest succesvolle interculturele initiatief van ons cultuurlandschap viert tien jaar bestaan. Lange tijd was 'Nuff Said zelfs het enige ontmoetingsmoment voor een divers programma én een publiek dat overeenkomt met de demografische realiteit van onze steden.

De atypische drijvende kracht achter dit succesverhaal is Mourad Bekkour, een onorthodoxe cultuurwerker met een eerlijke toewijding voor comedy, jazz, literatuur en de maatschappij. Hij is geen bekende Vlaming, geen spotlight figuur. Gewoon, een gedreven, hardwerkende jongeman. "Het begin was moeilijk," herinnert Bekkour zich. "Je weet niet waar je moet zijn voor subsidies, je moet partners zoeken, je hebt geld nodig… Zelfs als iedereen een project kan indienen en onafhankelijke commissies daarover oordelen, zorgen meerdere factoren voor een ondemocratisch proces."

Gaat het beter, tien jaar later?

Na een paar jaar weet je hoe je ermee kunt omgaan, maar in het begin is het een doolhof. Het proces is ontworpen voor mensen met een specifieke opleiding en achtergrond. De beschikbare informatie is niet voor iedereen duidelijk en het proces is niet flexibel: je wordt voor details afgestraft. Na tien jaar is het nog altijd gokken: krijgen we iets of niet? Je zou denken dat men na tien jaar persaandacht en uitverkochte edities al weet wie je bent en wat je doet, maar te vaak zijn beoordelaars niet op de hoogte van nieuwe dingen of dingen die buiten het klassieke vallen en nemen ze ook niet de moeite om te gaan kijken.

Hoe is het begonnen, eigenlijk?

Het was op dat moment een "raar concept". Bij een cultuurhuis mocht ik proberen als ik zelf het geld bijeen kon krijgen. Een ander huis was bereid om twee edities bij hen te organiseren. Toen kreeg ik een email: ik mocht bij een kunstenorganisatie werken en 'Nuff Said zou een deel worden van mijn job. Dat heb ik twee jaar en half gedaan. De omstandigheden waren niet ideaal, maar ik was er zo gepassioneerd over, ik wilde het zo graag lanceren, ik vond het zo plezant… We zagen vanaf de eerste editie hoeveel potentieel het had en het was zó belangrijk dat dat kon groeien…

De formule is niet veel veranderd.

Het niveau is hoger, wij zijn bekender, vroeger moest ik mensen gaan overtuigen om te spelen op 'Nuff Said, nu krijg ik emails van mensen die graag op het programma willen staan. Maar de formule is uiteraard niet veranderd. Het idee was vanaf het begin een combinatie van muziek, comedy en woord geïnspireerd door programma's zoals *Raymann, Dave Chappelle's Show, Def Poetry Jam*, comedy shows en series. Ik hield zelf van hip hop, funk en jazz, dat is het resultaat van tien jaar als jobstudent achter de bar van het Zuiderpershuis. Ik heb in die periode veel gezien. Er kwamen filosofen en dichters aan de toog hangen. Mijn collega's waren beeldhouwers, muzikanten, architecten in spe. Ze waren ook iets ouder en de meeste waren zelfs al jaren afgestudeerd. Ik heb enorm veel van hen geleerd. Ik heb bedrijfskunde gedaan en communicatiebeheer gevolgd in Antwerpen, maar de beste opleiding voor mij was het Zuiderpershuis.

> HOE MEER TIJD JE OVER IETS KAN BABBELEN, HOE MINDER TIJD ER OVER BLIJFT OM ER IETS AAN TE DOEN

Ondertussen bestaat de vaste programmatie van het Zuiderpershuis niet meer. Is de sector veel geëvolueerd in de voorbije tien jaar, op vlak van diversiteit?

De pioniers van 10 jaar geleden – ccBe, Arenberg en KVS – doen nog altijd pionierswerk. Maar cultuur is de sector waarin het meest wordt gebabbeld over diversiteit en waar er het minst mee wordt gedaan. Ik heb een hekel aan die vergaderingen. Het lijkt bijna een tactiek: 'wij zijn er mee bezig, wij zijn er mee bezig'. Hoe meer tijd je over iets kan babbelen, hoe minder tijd er over blijft om er iets aan te doen. Iedereen weet dat het belangrijk is. Er is genoeg talent, er zijn genoeg initiatieven, er zijn genoeg partners. Er is ook een gigantisch publiek, want Antwerpen is binnenkort een majority-minority stad. We hebben alles! Je moet het gewoon doen! Maar het gaat ook over macht en macht delen met anderen.
'Nuff Said is ook op een bepaald moment een tv-programma geweest.

Die programma's werden opgenomen in het najaar van 2013 en uitgezonden in het voorjaar van 2014. Het waren vier edities, maandelijks opgenomen. Dat heeft gezorgd voor meer zichtbaarheid en daarom is 'Nuff Said regelmatig ook aanwezig in Genk, Gent en Turnhout. Maar het was niet ideaal voor het publiek – dat nog altijd voor hun tickets moest betalen, om deel uit te maken van het decor. Die opnames waren heel complex: drie vrachtwagens met materiaal. Vijftig man aan het werk. Kabels. Lichten. Er was budget voor de captatie, maar er was geen budget voor de show. We wilden ook filmpjes maken (zoals het hilarische 'Sorry'-filmpje van Erhan Demirci), reportages, vox-pops. We hebben de tv-ervaring verrijkt met interviews. Maar met zulk beperkt budget was dat niet vol te houden.

Jammer, want onze tv-wereld heeft ook nood aan diversiteit.

We hadden ook ideeën voor tv-formats, maar dat is ook een vergelijkbaar verhaal: er is potentieel, talent, urgentie, budget, ze hebben de opdracht en ze spreken constant over diversiteit.

Ook in onze media is er amper verandering geweest in de voorbije tien jaar.

Af en toe krijg je nog eens een uitnodiging om daarover te gaan praten. Dan moet je voor de zoveelste keer daar tijd voor maken, naar daar gaan, verlof nemen, babysitter fiksen, 's avonds, tijdens ramadan, op iftar-tijd – dat zegt al genoeg. Ik heb concrete bezigheden. Willen ze iets doen? Graag, laat ons iets doen.

Jullie vieren het eerste decennium met een openluchtfestival. Wordt het een soort best of?

Het is een festival, dus poëzie en comedy vallen weg. Overdag, in het openlucht, is het meer een familiefeest geworden. Er is meer live muziek en er komt ook dans bij. Maar ook een springkasteel, kinderanimatie en foodtrucks. En gratis ijsjes (lacht).

Belangrijk.

We verkennen nieuwe domeinen. Als het festival een succes wordt, zullen we het nog eens doen. Alles hangt af van het publiek. En tot nu toe kunnen we niet klagen. We krijgen de erkenning van heel veel mensen die snappen wat we doen en het ook appreciëren. Mensen die komen kijken en anderen meebrengen en daar ook over spreken. We hebben nooit het geld gehad om hard in te zetten op promotie. We rekenen op hun steun voor onze nieuwe projecten. Het festival, maar ook meer ontmoetingsmomenten met de artiesten die bij ons komen optreden. Alles kan.

Op **zondag 24 juni** viert 'Nuff Said 10 jaar bestaan met een **gratis familiefestival** ism Cultuur Centrum Berchem en District Berchem. feest 'Nuff Said in het De Villegaspark in Berchem.

Van 11 tot 21 uur in De Villegaspark, Berchem, met optredens van *SLM (BE), 47SOUL (PAL), Bocafloja (MEX), Poetic Pilgrimage (VK) en BRZZVLL (BE).* DJ's, dans, foodtrucks en kinderprogrammatie.

Meer info:
http://www.ccbe.be/nl/event/45290/open-air-in berchem

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

DE NIEUWE MAAN
JANUARI 2018 /

Maysoon Zayid

Ze is Palestijnse, moslima én ze heeft een hersenverlamming, comedienne Maysoon Zayid. Afgelopen zondag was ze voor de Rotterdamse editie van Nuff Said even in Nederland.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

KIFKIF
DECEMBER 2017 /
JONAS SLAATS

De humor van Maysoon Zayid en het onbegrip van De Afspraak

Op 29 november was de comedian Maysoon Zayid aanwezig op het canvas programma De Afspraak. Ze hield er een ijzersterk pleidooi voor een grondiger kruispuntdenken. Maar zo sterk Maysoons pleidooi was, zo beschamend waren de reacties van de heren rond de tafel in de studio.

Op 29 november was de comedian Maysoon Zayid aanwezig op het canvas programma De Afspraak. Ze hield er een ijzersterk pleidooi voor een grondiger kruispuntdenken dat rekening houdt met de verschillende dimensies van iemands persoonlijkheid die voor achterstelling kunnen zorgen. Weinigen zouden dat met meer overtuiging kunnen brengen, want zoals ze zelf aangeeft: "Ik heb 99 problemen en mijn verlamming is daar maar één van. Ik ben een Palestijnse, een moslima, een gekleurde vrouw en een persoon met een handicap." Terecht klaagt ze ook aan hoe verschillende minderheden structureel achterwege blijven in de media. Bijvoorbeeld: "Mensen met beperkingen vormen 20 procent van de bevolking – de grootste minderheid in de wereld – en we zitten in maar twee procent van de beelden op tv in de VS."

Maar zo sterk Maysoons pleidooi was, zo beschamend waren de reacties van de heren rond de tafel in de studio. Vol lof en met brede glimlach reageren ze op Maysoons uitspraken. Ze vinden haar duidelijk een bewonderenswaardige persoon omdat ze ondanks haar handicap het toch wist 'te maken'. Maar wanneer ze eender welke andere discriminatie op haar kruispunten aanhaalt, volgt een absolute radiostilte of proberen ze op onhandige manieren haar gevatte opmerkingen te omzeilen.

Zo stelde Maysoon bijvoorbeeld: "Wat is het lastigst voor mij vandaag? Vrouw zijn, een handicap hebben of moslim zijn? Het antwoord is: moslim zijn." Van alle vormen van 'othering' zoals ze het noemt, blijkt de meest problematische vorm de wijze waarop ze 'anders wordt gemaakt' omwille van haar geloof. Met dank daarvoor aan het huidige politieke klimaat in de VS. Je zou denken dat zo'n uitspraak toch interessant genoeg is om er op in te pikken. Niet dus. De moderator ging heel eenvoudig over naar de volgende vraag: "Hoe zijn de reacties op je show trouwens? Mensen lijken graag te komen kijken." Want tja,… dat soort 'othering' of 'anders maken' van moslims, daar doen ze in datzelfde programma geregeld aan mee. Dus daar kunnen ze maar moeilijk dieper op ingaan.

ZELDEN ZAG IK IEMAND OP ZO'N INTELLIGENTE EN OP DE KOOP TOE HUMORISTISCHE WIJZE DISCRIMINATIE, 'OTHERING' EN PROBLEMATISCHE BEELDVORMING AANKAARTEN

Een ander pijnlijk moment deed zich voor toen Maysoon zei: "When non-disabled people play disabled people, we find it just as offensive as blackface." Vertaald naar onze context wordt dat: "Zwarte Piet spelen is even beledigend als lachen met de handicap van mensen." Ook die uitspraak werd vakkundig genegeerd. Rond het feit dat het bijzonder problematisch is wanneer mensen met een handicap worden uitgelachen kon men haar pleidooi alleen maar beamen, maar die Zwarte Piet, tja… op dat vlak houdt men toch maar liever rekening met de gevoeligheden van de Vlaamse kijker, dus daar gaat men liever niet verder op door.

Wanneer Maysoon vervolgens zelf de vraag stelde: "Waar lachen jullie mee in België?" Dan werd er eerst wat schaapachtig gekeken, werd vervolgens gedaan alsof men niet besefte dat ook dit een vraag was over het probleem van 'othering' en het uitlachen van minderheden en antwoorde men uiteindelijk maar wat onhandig: "Euh.. Met jouw show bijvoorbeeld." Voor zover ik me uit mijn jeugd kan herinneren is het nochtans eenvoudig. Over wie werd op de speelplaats grappen gemaakt? Vrouwen, migranten, mensen met een handicap en homoseksuelen. Daar zal vandaag wel een resem mopjes over moslims zijn bijgekomen. Hoe het met Maysoons seksuele geaardheid zit, weet ik niet, maar ze scoort in elk geval hoog op 4 van de 5 meest frequente onderwerpen van onze Belgische 'moppen'. Maar tja,… de hand even in eigen boezem steken, dat is wat lastig in zo'n praatprogramma voor 'de intellectuele meerwaardezoeker'.

Als klap op de vuurpijl eindigde het interview met een vraag van Maysoon: "Als Donald Trump besluit om me op te sluiten in een gesloten centrum, mag ik dan hier in België binnen?" Als antwoord werd er smakelijk gelachen. Eén van de politieke gasten voegde er aan toe: "Ja natuurlijk mag je komen. Je hebt ons overtuigd." Blijkbaar is het beleid in België zo gul dat men vluchtelingen vlotjes binnen laat wanneer ze politici en mediamakers kunnen 'overtuigen' door een paar grapjes te maken en te tonen hoe aaibaar ze zijn. Gezien de huidige politiek waarbij men er alles aan doet om vluchtelingen die proberen weg te geraken uit oorlogsgebieden waar we zelf ook bommen werpen, kan zo'n uitspraak natuurlijk niet anders dan bijzonder wrang klinken.

Zelden zag ik iemand op zo'n intelligente en op de koop toe humoristische wijze een hele resem vormen van discriminatie, 'othering' en problematische beeldvorming aankaarten. Maar al even zelden zag ik bij een groepje hoogopgeleide mannen zo'n volledig gebrek aan besef over wat ze net te horen kregen

MO.BE
DECEMBER 2017 /
ROBBE LATRÉ

Azhar Usman: “De toekomst is aan de Islam.”

Sorry, dat was mijn maat, hij is een serie over zichzelf aan het draaien’, excuseert Azhar Usman zich wanneer hij na een geanimeerd gesprek zijn gsm terug in zijn broekzak laat glijden.

Als we hem vragen hoe een serie over zijn leven eruit zou zien, lacht hij breed. (Niet per se omdat hij een stand-up comedian is, beeldt u zich best een aanstekelijke bulderlach in bij het lezen van dit interview.)

Azhar Usman: Eerst en vooral zou ik er een animatieserie van maken. Omdat Hollywood nu eenmaal zo in elkaar zit. We spreken in het Westen graag over vrije meningsuiting. Maar in de mainstream pop- en mediacultuur zijn er een paar *fault lines* die je niet kan overschrijden.

Ik ben een moslim, uit de *underground*. Dus als ik mijn levensverhaal wil brengen in mijn show, kan dat niet in levende lijve. Als je echt politiek en cultureel een luis in de pels wil zijn, is een cartoon de beste optie.

Episode 1: Multiple worlds
Heb je al een storyboard in gedachten?
Azhar Usman: Die episodes schrijven zichzelf, want elke aflevering zal uiteindelijk een story of my life zijn, doorspekt met culturele spanning wanneer mijn verschillende identiteiten met elkaar botsen. Valentijn bijvoorbeeld, of Halloween: wat is dat voor een demonisch feest?!

Ik groeide op in Skokie, een overwegend joodse buurt in Chicago. Rond kerst zongen we op school Hanukkahliedjes, dat was een groot gebeuren binnen de joodse gemeenschap. Daar zat ik dan gretig mee te zingen, de kleine moslim van de klas! Joy to the World! En dan op zondag naar de Koranschool. Ik leidde een dubbel leven.

Van kleins af aan was ik dus wereldwijs. Mensen bleken gewoon mensen, met verschillende hoeden op naargelang de context. Dus als ik mijn verhaal zou vertellen, dan zou mijn jeugd in Skokie centraal staan. Elk aspect van de Amerikaanse jeugdcultuur brengen, op een grappige manier: feestjes, drinken, daten, promnights. Maar elk vanuit de unieke belevenis van immigrantenzoon.

Ik ben van Indische origine. Mijn vader was dierenarts, verhuisde naar Chicago een paar jaar voor ik werd geboren en begon volledig opnieuw. Het is een verhaal van zoveel immigranten, maar het komt amper aan bod in pop culture.
Dat heeft niet enkel politieke wortels, het gaat ook om ervaring. Er zal nooit echte vertegenwoordiging zijn tot mensen uit die ondervertegenwoordigde, wat zeg ik, niét-vertegenwoordigde gemeenschappen een carrière uitbouwen in de showbiz.

Azhar Usman has a dream.
Azhar Usman: Ja, mijn hoop is om materiaal te creëren vanuit die historisch onbelichte hoek van de maatschappij. (Als de wereld dan nog niet ten einde is dan, haha.) Het verhaal van de immigrant brengen, want er is zoveel rancune tegenover hen in Amerika, en in Europa.

Geef toe, wie houdt er meer van Amerika dan een Chinees of Indiër die zijn hele leven heeft achtergelaten om naar een ander land te trekken? Die er een familie sticht, kansen uitbouwt? Wie houdt er meer van Amerika dan de immigranten?

Episode 2: The funny muslim
In de volgende aflevering komt dan waarschijnlijk je metamorfose tot comedian aan bod.
Azhar Usman: Ja, ik heb nogal een gekke carrièreswitch begaan. In een vorig leven was ik advocaat. Maar comedy was iets dat me altijd al boeide. Als kind was ik de clown van de klas, ik hou van grappen. Maar ik zag me nooit stand-up doen.

De eerste keer dat ik een comedian bezig zag, was ik iets van twaalf jaar oud. Het was die Latino comedian, Paul Rodriguez. Hij had die fantastische mop over het woord ‘hispanic’.

(Zet een redneck-accent op.)

“Did you know that “Hispanic” is a word that was made up by the US Government?” (Het is waar trouwens!) “Can you believe that? How would you like to belong to an ethnic group that has the word ‘panic’ in the name?!” Grappig man. Fantastische mop. Briljant!

Klinkt als een typische Azhargrap.
Azhar Usman: Ja, dat niveau probeer ik na te streven. Die gast was zo zelfverzekerd, zo in balans met zijn identiteit, grappig, vriendelijk. Hij kon een punt maken, je laten lachen in de zaal, én je doen denken op de terugweg. Dat is waar het bij mij om draait.

Kunst maken waar ik trots op kan zijn, die mij weergeeft. De maat van succes voor mij, quote unquote, is niet geld of roem, maar een impact hebben op de cultuur. Insjallah dat ik zo’n rol mag spelen!

CNN kroonde je tot “America’s funniest muslim”. Is dat een compliment of eerder een stereotyperende kaakslag?

Azhar Usman: Ik denk beide. Dat beeld van “die moslim comedian” is op mij geprojecteerd, maar ik heb het ook bevestigd door het te omhelzen. Bijvoorbeeld door mijn show *Allah Made Me Funny* te noemen, en die framing dan terug te zien in de media. Het is een beetje zoals de kip of het ei met zo’n kwesties.

Ik ben gewoon een mens, ik ben grappig en hou van comedy. Ik wil geen vertegenwoordiger zijn, of een ambassadeur, ik wil die druk niet. Waarover heb ik het dan? Verdorie over het feit dat ik op IS lijk! Hoe kan ik daar nou niet over spreken?! Het is een gigantisch aspect van mijn leven en de wereld waarin ik leef.

Identiteit is belangrijk in de moderne wereld, je kan er niet omheen. Culturele kaders, visuele beschrijvingen: het zijn schermen en beelden die de wereld doen draaien. Dat is mijn haat-liefdeverhouding met identiteit, de spanning die ik voel. Ik ben het kotsbeu. En aan de andere kant zit ik erin vast.

Epilogue: The unstoppable tide of Islam
De VS zijn sinds dit jaar dezelfde niet meer. Je collega Maysoon Zayid, Palestijns-Amerikaanse comedian, vertelde onlangs nog bij ons op tv hoe moslim zijn in Trumps Amerika een ware nachtmerrie is.

Azhar Usman: Een nachtmerrie? Ik kan het niet meer oneens zijn. Ik zit aan de compleet tegenovergestelde kant van het spectrum. Integendeel. Ken je dat spel, Cards Against Humanity? Dat is een populair kaartspel voor volwassenen, check it out. Op elke kaart staat een bepaalde uitspraak, en wie de grappigste combinatie maakt wint.

> “Moslim zijn onder Trump een nachtmerrie? Ik kan het niet meer oneens zijn.”

Op een dag speelde een vriend van mij een kaart waarop stond: “de onhoudbare tijding van de islam”! En toen ik die kaart zag dacht ik “Holy shit, hoe weten ze het?!” (schaterlacht)

Mijns inziens versterken islamofobie en fake news alleen maar de onhoudbare opgang van de islam. De echte fobie zit niet per se in het bang zijn dat moslims massaal hier gaan komen om iedereen te bekeren.

De echte angst die Euro-Amerikanen koesteren voor de islam is “Damn, ik denk dat het waar is!” Ik geloof dat echt. De wereld zit vol met christenen die diep vanbinnen denken: “Die moslims, die hebben toch iets wat wij niet hebben. Ze hebben iets dat wij willen man!” Ze zijn jaloers.

Maar het is wederzijdse jaloezie. Moslims zijn pissed off, want Europa heeft hen een poepje laten ruiken in technologie, modernisering, mechanisering, industrialisering, economie, democratie en financiële innovatie. Het feit dat ze daarom de wereld regeren maakt moslims triest. De kinderachtigen onder hen worden dan agressief.

Maar Euro-Amerika is ook jaloers. Omdat moslims nog altijd vertrouwen op God, hun families samenhouden en respect hebben voor ouderen. Nee, ik respecteer Maysoon, ik weet waar ze vandaan komt. Maar dat soort denken komt zelf voort uit dat dominante denkkader van de massamedia, dat compleet ongegrond is op het terrein.

U ligt dus niet per se wakker van de toekomst.
Azhar Usman: Nee man. Mijn broer zei het me onlangs nog: “je bent een comedian uit de toekomst”. Ik zie mezelf als een islamofuturist. Dat fantasma rond islamisering is gebaseerd op de clash of civilisations-theorie, waarbij een botsing tussen christenen en moslims inherent en onvermijdelijk is.

Bullshit, hun uitgangspunt is gebaseerd op angst. Als je liefde en hoop als uitgangspunt neemt, dan gebeurt het omgekeerde. Dat noem ik de synthese van culturen.

Dat is wat er werkelijk aan het gebeuren is in de wereld. De synthese van culturen is het tegengif voor de clash of civilisations. Dit is de idee waar ik mijn leven aan wijdt. Ik kan je zoveel voorbeelden geven van hoe de eindjes aan elkaar geknoopt worden.

De burgemeester van Londen is een moslim! Hoeveel integratie wil je nog meer, dan het feit dat hij democratisch is verkozen? Slechts 10% is moslim hoor in Londen. Dàt is een synthese van culturen. Sorry I’m not sorry, maar het is de toekomst.

Laat me nog een stapje verder zetten. Ik wil gewoon eerlijk zijn, de mensen niet de stuipen op het lijf jagen, maar… de islam is niet alleen in opmars, ze is er al! In Amerika is de islam allang de counterculture. Malcolm X, counterculture. Mohammed Ali, counterculture. Mos Def, Yassine Bey, counterculture. John Coltrane, counterculture. Lindsay Lohan, what?! Ze is moslim, ja! Tegencultuur!

Als je het gemist zou hebben: islam wordt de religie van de hiphop genoemd. De onhoudbare tijding van de islam is gewoon de onhoudbare tijding van de geschiedenis! Al die rechtse krachten in de VS en Europa zijn dinosaurussen, vijanden van de geschiedenis. Hun ideëen zijn voer voor de vuilbak.

Een boodschap uit de toekomst.
Azhar Usman: Yeah man. Als ik geen gelijk heb, dan zal de wereld vergaan. Hahaha.

Azhar Usman is op donderdag 14/12 te zien op ‘Nuff Said i.h.k.v. het Festival van de Gelijkheid, Vooruit Gent. ‘We bevinden ons tussen mainstream en underground, willen jong talent een podium bieden en internationale namen naar hier halen. Elke maand brengen we een rits kwaliteit. Be it comedy, literatuur, muziek, spoken word’, vertelt initiatiefnemer van ‘Nuff Said, Mourad Bekkour. ‘Er wordt te veel gepraat over diversiteit. Genoeg gezegd, we moeten het gewoon doén.’

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

21BIS.BE
DECEMBER 2017 /
HANNE WOUTERS

Azhar Usman: “De toekomst is aan de Islam.”

American comedian Azhar Usman (41), described by CNN as America’s Funniest Muslim, performs at ‘Nuff Said during the Festival van de Gelijkheid (Festival Of Equality) in Ghent this Thursday. Our 21bis-reporter had a philosophical talk with Azhar Usman about comedy as a form of art, Brussels as the world of the future and these rather scary times.

Last week in Brussels, **Azhar Usman** unveiled a new comedy show he’s working on. ‘Guys, I have this weird feeling that we are all dancing on the Titanic’, he started on stage. ‘Every morning I wake up and think: ‘Is the Antichrist coming out today?’ I’m a Muslim searching for Jesus.’ He added that instead of reading the ‘news’, which tells you what is happening, he started reading the ‘olds’, which explains why it is happening.

Global comic
The Chicago-based stand-up comedian has visited Belgium many times before, together with American stand-up comedy collective *Allah made me funny*, which is the world’s longest-running artistic collective of Muslim comic performers. The comedian is invited by **‘Nuff Said,** a Belgian organisation that has been bringing young talent and international artists together in Antwerp for a decade.

Azhar Usman has performed at comedy clubs, theaters, campuses and conventions in over thirty countries across five continents. Although he graduated law school in the late nineties, Azhar Usman has been following his passion for the comedic arts for over 17 years. According to Georgetown University Azhar Usman is among the ‘500 Most influential Muslims in the World.’ Modesty forces him not to like this quote in particular.

‘It is very difficult to get a perspective of the time we are in, because we are inside that time. It’s like the old saying of two fish that are swimming in the ocean. One fish asks the other fish: ‘How is the water today?’ The other fish asks him: ‘What is water?’ The idea is that we are drowning in this age of misinformation, disinformation, propaganda and they are saying it openly.’

Brussels: world of the future
One of Azhar Usman’s favorite things about Brussels is the international and cosmopolitan vibe. ‘The first time I came to Brussels, many years ago, I was on a train platform and I noticed the signs with four languages on it. For an American this is unbelievable. In the United States, people are impressed when you speak two languages. In Belgium they regularly master four. That whole idea is mind-blowing.’

‘If you look at the way things are going in the world,’ Usman continues, ‘To me, Brussels is in many ways the future. You Belgians understand the idea of being a global citizen, a cosmopolitanist. That is someone being a citizen of the world and not just of a country.’

The interview took place in the lobby of the picturesque Rubenshof hotel in Antwerp.

Speaking Joke
There is a difference between a comedian and a stand-up comic. ‘Making people laugh by telling jokes is one thing. Making people laugh by sharing what you really want to say is similar to learning how to speak another language and it’s funny because I love languages’, admits Usman.

Usman worked with and is greatly inspired by **Dave Chappelle**, one of America’s most beloved stand-up comedians: ‘He has this great line: “I’m bilingual: I speak English and I speak joke.” This is a great way of thinking because once you start speaking in jokes then you are still saying whatever you want to say but you’re also making people laugh. I’m a beginner speaker of joke, that’s how it feels.’

‘Indiestry’
Usman, a father of four boys, is launching a podcast, writing comedy and making a solo comedy special. Soon on Netflix? ‘Not yet’, laughs the independent artist, ‘I don’t have a deal in place with anybody. I know how show business works. I’m not a big fan of Hollywood as a closed industry of a handful of companies that collude with each other to advance a narrow set of ideas. To reach people, sometimes you have to dance with the devil to get distribution.’

‘My goal is to produce and create our own stuff, and to only work with Hollywood entities and distribution companies in order to reach more people. But I would never compromise on the production. That’s what I’m trying to do. I call this model: being industry quality but fiercely independent. So I call it: Indiestry.’

‘To understand the times we are living in, epistemology, the study of knowledge in philosophy, can help. It’s about the question: ‘How do you know what you know and what are the ways of knowing?’ These are some very important starting points to understand what is water when you are a fish in the ocean. You have to look at the bigger picture.’

Honest humor
‘Each individual country does have its own flavor’, according to Usman. European humor is a little bit different than American humor. ‘Europeans are much more informed about the world and politics in general’. In his experience, people who study at colleges in Europe are more educated than people who study at American ones.

Last month, he toured the U.K. with The Super Muslim Comedy Tour, raising money to support women’s right and to educate girls throughout the Muslim world. ‘In Britain they have this idea of really dark humor. With very dry wit, sarcastic and cynical.’ Usman’s comedy is moving into the same direction. On stage he talks about very heavy and brutally honest topics in a similar dark manner.

‘In a way, stand-up comedy is protest art. In a sense, by making people laugh, but also by making them think, I hope the art can support bigger aims, bigger ideas, bigger movements. But I don’t pretend to be an activist. I just tell jokes.’

‘The birth of the internet combined with the rise of social media and this smartphone, which is in everybody’s pockets now, is probably increasing the propensity to lie and to be fake. Everybody is a brand now and we are the curators of our own image, which is usually the opposite of what it really is.’

Dangerous times
His opinion of the times we are living in unavoidably finds its way into his comedy. ‘Something very weird is going on and we can all feel it’, says the comedian. When president Trump says CNN is fake news, Azhar Usman feels he’s right in a way. ‘If the media are controlled by just a small group of corporations, then how can real journalism exist? The purpose of journalism is to hold the wealthy and powerful accountable for their acts.’

‘How can they do that if the very instrumentality of journalism has been hijacked by a small group of people? That same small group is funding politicians to put them in office, and they control the companies’, Usman laughs: ‘It’s like the fish in the ocean asking what water is. In that way it is a very dangerous time.’

This period will also lead to a breakthrough in consciousness, according to the stand-up comic. ‘I think people are going to realize that what they have been told for the last 50 or 100 years is actually propaganda, brainwashing and lies. Hopefully this will resolve in a greater awareness in distinguishing between truth and falsehood.’

*One of Azhar Usman’s favorite things on the internet is a satirical piece by Slate columnist Hart Seely titled: ‘***The Poetry of Donald Rumsfeld***’. He goes on to quote Rumsfeld’s ‘poem’, The Unkown, in its entirety.*

‘this artist thing’
There is a group of world-class actors in the underground theater scene in Chicago that remains unknown to the public. ‘I asked a director to explain this to me. How come these world-class actors never act in Hollywood movies or TV-shows?’ The director said that they have this artist thing. The actors believe in the philosophy that you should never use art to make money. You should only use money to make art.

‘Man, that felt like a dagger through my heart because that is exactly how I feel. After a while, I realized this is true but with one exception. You can use art to make money as long you use that money to make more art and keep making bigger and more impactful art.’

Usman believes that true art comes from a place of selflessness. ‘If you are a believer’, the comedian continues,

‘true art is to glorify something much bigger than the ego, something much bigger than yourself. The truth. Beauty is the splendor of truth and beauty is God. Truth is God.’

Quote 1857 English legal opinion: Truth and falsehood. ‘What makes it illegal? That it looks like the real thing.’

Art from the heart
‘Best advice I ever got from people I look up to is you should never take advice. You have to find your own path.’ Furthermore, the comedian gives some principal truth about stand-up comedy. ‘It is an art and like any art-form it requires the artist to submit to the art. People should only do art if they can not – not do it. Intentional double negative’, Usman remarks.

‘You should only do things that are artistic in nature when it’s your calling in life and you are compelled from your heart. If it is just a job for you and you can also work as a yoga-instructor or an Uber driver it is better you do comedy as a hobby. Not as a career’, according to the comedian nobody is telling young comedians that. It is important to have an emotional connection.

‘Art should be about something much bigger than yourself. If art is meant to give birth to beauty and to bring truth into this world, a good heart would want that truth and beauty to reach and benefit the people.’ Concluding, he agrees you should not selfishly and recklessly use comedy to make money. ‘But if you’re making money with your art, be very conscious that it comes from the right place and with the right intentions. To me, having the right intentions kind of trumps everything anywhere.’

Tekst: ©Hanne Wouters
Photographs: ©Hanne Wouters & Koen Vangramberen

Azhar Usman performs at **‘Nuff Said op Het festival van de gelijkheid,** do 14 december
Kunstencentrum Vooruit, Sint-Pietersnieuwstraat 23, Gent
tickets €10 – sociaal tarief €3

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

Azhar Usman: America Funniest Muslim

Azhar Usman, America's Funniest Muslim, treedt vandaag aan op het Festival van de Gelijkheid in Gent. Wij spraken de stand-up comedian aan de vooravond van zijn optreden.

Volgens CNN ben jij America's Funniest Muslim. Klopt dat?
"Dat zou je aan hen moeten vragen (lacht). Misschien heeft onze president wel gelijk als hij zegt dat CNN vaak fake news brengt."

Waaraan dank je die titel, denk je?
"Identiteit is tegenwoordig erg belangrijk. Hoewel veel andere comedians in Amerika ook moslim zijn, voldoe ik qua uiterlijk misschien het meeste aan het stereotiepe beeld van de moslim. Daarnaast identificeer ik mezelf ook met dit geloof en maak ik in mijn shows grappen over de islam."

"Ik heb besloten om de titel America's Funniest Muslim te omarmen. Voor mij is dit natuurlijk een prima marketing slogan: in drie woorden zet CNN mij op de kaart als comedian. Ik zou zoiets nooit over mezelf zeggen, maar als zij dat over mij willen zeggen haal ik er mijn voordeel uit."
In je shows maak je veel grappen over de vooroordelen die over moslims bestaan.

Is dat jouw manier om mensen de ogen te openen?
"Mensen de ogen openen is hopelijk één van de gevolgen van mijn shows, maar het is niet echt mijn doel. Het doel is gewoon om grappig te zijn en mensen aan het lachen te maken. Een tweede doel is mensen ter plekke te laten lachen en als ze onderweg naar huis zijn hen te doen nadenken. Mijn humor is humor die tot nadenken stemt."

In de media zien we dat er vaak nogal in stereotypes wordt gedacht en gesproken over moslims. Denk je dat dit voortkomt uit onwetendheid of is het misschien zelfs opzettelijk?
"Waarschijnlijk zijn beide uitspraken waar. Dat is de natuur van stereotypering. Psychologisch gezien is het een van onze overlevingsmechanismes als mens dat we generaliseren. Stereotypes zijn bijna een noodzakelijk kwaad in het leven. Het is heel natuurlijk voor mensen om onbewust vooroordelen te hebben. De uitdaging is om mensen bewust te maken van de vooroordelen die ze hebben. Dat is belangrijk, omdat ze zo'n verregaande gevolgen kunnen hebben."

Welk vooroordeel hoor je het vaakst over moslims?
"Wat ik zelf heel fascinerend vind is dat in de middeleeuwen moslims door Europeanen gezien werden als gewelddadig en seksueel onbeheersbaar. Nu worden moslims nog altijd gezien als gewelddadig, maar daarnaast eerder als seksueel onderdrukt."

"Ik geloof dat elk stereotype, elk vooroordeel, gebaseerd is op een grond van waarheid. Het valt niet te ontkennen dat er gewelddadige moslims bestaan. Zij beweren hun inspiratie te halen uit religieuze islamitische teksten. Die voortdurende associatie van de islam met geweld is voor mij zowat het belangrijkste vooroordeel om tegen te gaan. Dat vooroordeel heeft namelijk veel implicaties voor de echte wereld. Hierdoor ontstaat er in de maatschappij angst tegenover moslims, het laat ruimte voor racisme en tegen moslims gerichte incidenten. Een dergelijk stereotype kan er in het ergste geval toe leiden dat men een land binnenvalt of bommen werpt op onschuldige mensen."

Hoe ga je dat vooroordeel tegen in je shows?
"Het feit dat ik openlijk praat over de islam, eruit zie als een stereotiepe moslim en hopelijk grappig ben is al een combinatie die dit vooroordeel tegenspreekt. Daarnaast wordt ook vaak gedacht dat moslims onderontwikkeld zijn en niet artistiek en ook dat vooroordeel spreek ik tegen door gewoon te bestaan en mijn werk te doen. Dat geldt niet alleen voor mijzelf, maar ook voor alle andere moslims in de artistieke wereld, de media, de filmindustrie, etc."

"ALS HET GRAPPIG IS, IS HET GRAPPIG. DAN IS HET IRRELEVANT WIE ER IN JOUW PUBLIEK ZIT."

Hoe reageert het publiek op jouw shows?
"Op een goede dag lachen ze. Ik doe ondertussen zeventien jaar stand-up en ik heb het geluk om hiervan te kunnen leven sinds ik in 2004 stopte met mijn carrière als advocaat. Dat is voor mij voldoende feedback van het publiek."

Reageert een moslim-publiek anders dan een niet-moslim publiek?
"Dat verschilt en is ook afhankelijk van het materiaal. Als ik referenties maak naar bepaalde gebruiken in de islam, moet je die wel kennen om de grap te begrijpen. Dan wordt het al snel een inside joke. Maar over het algemeen zijn er weinig verschillen. Eén van de kenmerken van comedy is: als het grappig is, is het grappig. Dan is het irrelevant wie er in jouw publiek zit."

Is humor universeel?
"Daar twijfel ik niet aan. Lachen en huilen zijn de twee meest fundamentele menselijke emoties."

Kan humor het antwoord zijn om de kloof tussen verschillende groepen in de samenleving te dichten?
"Ik weet niet of humor hét antwoord

is, maar het is wel een deel van het antwoord. Ik heb geen enkele twijfel dat comedy een belangrijke rol speelt in de promotie van sociale cohesie."

Volgens Georgetown University ben jij één van de 500 meest invloedrijke moslims wereldwijd.
"Ik zou willen dat ik zoiets serieus kon nemen. Voor mij is het net als die bewering van CNN. Het is een groot compliment om op hun lijst te staan, maar tegelijkertijd blijf ik sceptisch. Er zijn wereldwijd meer dan 1,5 biljoen moslims, hoe kunnen ze zo'n lijst samenstellen? Hebben ze al die moslims gesproken? Dat moet een vermoeiend onderzoek geweest zijn."

Maar stel dat je echt tot de 500 meest invloedrijke moslims ter wereld zou horen. Hoe zou je de wereld dan willen beïnvloeden?
"Dat is een hele goede vraag. Ik kan wel sceptisch tegenover deze bewering staan, maar als het waar zou zijn, welke verantwoordelijkheid brengt dat dan met zich mee? Ik probeer daar niet te veel mee bezig te zijn, omdat het ook gevaarlijk is om jezelf te serieus te nemen. Ik probeer wel mijn missie te verfijnen. Ik wil niet uit het oog verliezen waarom ik doe wat ik doe. Mijn belangrijkste doel is om goede comedy te maken. Voor mij gaat great art niet over beroemdheid, geld of macht, het gaat over schoonheid. Het is voor mij belangrijk om eerlijk en transparant te zijn. En grappig natuurlijk."

Je bent co-founder van 'Allah Made Me Funny' en hebt juist in Groot-Brittannië getourd met 'The Super Muslim Tour' . Zijn er veel moslim comedians?
"Ondertussen wel. Ik draai al zeventien jaar mee in het wereldje en ik heb gezien hoe het aantal comedians met een moslimachtergrond de afgelopen jaren is toegenomen."

Is er plaats voor humor in religie?
"Ja, absoluut. Ik geloof dat humor één van de dingen is die ons mens maakt. Ik denk dat mensen die beweren dat humor en religie niet samengaan, ofwel niet begrijpen wat humor is ofwel niet begrijpen wat religie is."

Waarom ben jij eigenlijk met stand-up begonnen?
"Van kinds af ben ik fan van comedy. Ik ontdekte de latino comedian Paul Rodriguez toen ik ongeveer twaalf jaar oud was. Een paar jaar later ontdekte ik Russell Peters, een comedian van Indiase afkomst. Ik wilde dat er een comedian was die mij representeerde. Die tegen mij sprak, maar tegelijkertijd ook namens mij."

"Toen ik klaar was met mijn rechtenstudie, in 1996 of 1997, had ik een vriend die amateur comedian was. Ik ging met hem mee en toen is het zaadje geplant. Ik dacht: misschien kan ik dit ook wel. Eerlijk gezegd is het als hobby begonnen. Ik had al een achtergrond in theater en vond het altijd leuk om op het podium te staan. Het voelde heel natuurlijk om als comedian op het podium te staan."

Krijg jij vaak reacties van jongeren dat ze zich door jou gerepresenteerd voelen?
"Ja, en dat is één van de grootste zegeningen van mijn carrière. Ik ontmoet regelmatig mensen, twintigers en dertigers

"HUMOR MAAKT ONS MENSELIJK."

zelfs, die me vertellen dat ze opgegroeid zijn met mijn comedy. Het is ontzettend bevredigend om te weten dat deze mensen niet hoeven opgroeien met het idee dat ze niet gerepresenteerd worden in comedy. Dat maakt me heel gelukkig."

GAAT DAT ZIEN!
Azhar Usman leidt donderdag 14 december om 16u30 de documentaire Marquette Park in, in Sphinx Cinema.
Op 'Nuff Said, op donderdag 14 december om 20.00u in Vooruit, kun je Azhar Usman als stand-upper aan het werk zien.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

DE STANDAARD
DECEMBER 2017 /
SEBASTIAN STEVENIERS

Azhar Usman: van de Amerikaanse stadions naar de Belgische cafés

'We leven in een eindtijd'

CNN noemde hem ooit 'America's funniest muslim'. Als support act van superster Dave Chappelle bracht hij in de VS hele stadions aan het lachen. Nu probeert Azhar Usman ook voet aan de grond te krijgen in Europa. KAREL MICHIELS

Het contrast met de megashows in Amerika kon niet groter zijn. Woensdagavond speelde Azhar Usman in Cultuurcafé De Halle in Geel, als headliner van een open mic. Na de absurditeiten en Vlaamse mopjes van een handvol beginners stond er plots een volbloed stand-upcomedian op het kleine podium.

Usman is een van de huiscomedians in de befaamde Comedy Cellar in New York en brengt dus niet echt een vaste routine. Een paar standaardgrappen om de sfeer erin te houden, maar voor de rest reageren en inspelen op wat zich aanbiedt, in zijn hoofd en in het publiek. Een hardnekkige *heckler* (toeschouwer die hardop commentaar geeft) legde hij vakkundig het zwijgen op en hij puurde er ook nog een paar grapjes uit.

Voor de rest leek Usman eerder in een filosofische bui te verkeren. Hij praatte soms minutenlang over zijn leven als Amerikaanse moslim, zonder scherts of pointes, en kreeg het café daar ook wonderbaarlijk stil mee. Was het zijn imposante verschijning? Zijn natuurlijke flow, freewheelend op de eigen ingevingen? Of toch de inhoud, de wereld door de ogen van een man die huivert van samenzweringstheorieën maar zich ook niet kan neerleggen bij de officiële geschiedschrijving, bij de samenzweringsfeiten?

Geschenk van God

Even voor hij in Geel het podium betrad, vernam Usman het nieuws over Trump en Jeruzalem. Gevraagd naar zijn eerste reactie, barstte hij in lachen uit. 'Bedoel je als Amerikaan? Als moslim? Als mens? Of als comedian? Man, hier zou ik uren over kunnen praten. Op een bepaalde manier verrast het nieuws mij niet. Het past perfect in de tijdgeest. Het ziet er chaotisch en ongeorganiseerd uit, maar volgens mij zit er een systeem in de waanzin. Of je het nu gelooft of niet, we leven in een soort eindtijd. Islamitische extremisten sturen erop aan, Amerikaanse *evangelicals* gaan erin mee, en het klimaat staat op zijn kop. Dat is wat ik probeer uit te leggen in mijn show. Ik heb een geschenk gekregen van God, ik ben grappig en kan mensen doen lachen, dus moet ik daar ook iets mee doen. Ik wil comedy gebruiken als een platform voor iets waar ik echt in geloof en niet om geld, macht en beroemdheid te verwerven, die het hart toch alleen maar corrumperen.'

Azhar Usman werd een tiental jaar geleden bekend als het boegbeeld van Allah Made Me Funny, een collectief van comedians die hun geloof niet onder stoelen of banken staken en toch grappig bleken te zijn. Uit die tijd stamt ook het compliment van 'de grappigste moslim', evenzeer een vloek als een zegen, maar in elk geval een goede marketingkreet.

Usmans humor vindt zijn oorsprong in het leven van tweedegeneratiemigranten en andere minderheden. Zoals zijn goede vriend Hasan Minhaj (ook bekend van *The daily show*) zegt in zijn eigen Netflix-special: 'Wij moeten ons patriottisme altijd bewijzen.' Usman, die meegewerkt heeft aan de show, weet perfect wat Minhaj bedoelt. 'Er heerst een patriottistische cultuur in de VS, ook al is die oppervlakkig. Sinds 9/11 moeten wij als moslims telkens weer partij kiezen: of je bent Amerikaan, of je bent moslim. Belachelijk natuurlijk, maar de media bevestigen die illusie.'

'Sinds 9/11 moeten wij moslims telkens weer partij kiezen: of je bent Amerikaan, of je bent moslim. Belachelijk'

'Ik denk dat hetzelfde aan de gang is in Europa. Dingen gaan slecht, ze zoeken een zondebok en ze kijken naar de moslims. Terwijl het wel degelijk de migranten zijn die de toekomst vertegenwoordigen, de echte wereld, de kosmopolitische realiteit. Wie zich nu nog verzet tegen de vermenging van onze culturen, is ouderwets. Daarom vind ik België, en in het bijzonder Brussel, *such a cool place*. Je ziet er wegwijzers in drie, vier verschillende talen en mensen uit alle hoeken van de wereld. Jammer genoeg zijn er nog altijd miljoenen Europeanen die denken dat ze de oude wereld kunnen handhaven zoals hij was. *Wake up, people!* Jullie vijand zijn niet de moslims, het is de tijd zelf!'

Dan neem het gesprek een vreemde wending. Plots gaat het over neurolinguïstiek en de wetenschappelijke benadering van het menselijk bewustzijn. Ook die inzichten voeden zijn comedy, niet zozeer gekenmerkt door de jacht op de lach als wel door de eeuwige zoektocht naar de zin van het leven. 'Zeggen wat je denkt en voelt en toch grappig blijven: dat is volgens mij het hoogste stadium dat je als comedian kunt bereiken.'

Azhar Usman staat op 14/12 op het Festival van de Gelijkheid in Gent (Concertzaal Vooruit, ihkv 'Nuff Said).

© Sebastian Steveniers

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

ALOHANEWS.BE
NOVEMBER 2017 /
NIKITA IMAMBAJEV

‘Nuff Said : une soirée haute en couleur ce jeudi 9 novembre!

Vous voulez découvrir de nouveaux talents et passer une soirée agréable ? Alors cet évènement répondra parfaitement à vos attentes. Ce 9 novembre, à Bruxelles, aura lieu un concert exceptionnel proposé par l’organisme ‘Nuff Said.

Il y a 10 ans, naissait le projet Nuff Said. Mais c’est quoi au juste ? ‘Nuff Said est une équipe anversoise – portée notamment par Omar Ba, président, et Mourad Bekkour, coordinateur – estimant que les minorités n’étaient pas assez représentées dans le secteur culturel et médiatique. Pour répondre à cette problématique, les initiateurs du projet ont décidé de rassembler le temps d’une soirée des personnes de divers horizons autour de performances artistiques très variées. Leur philosophie : la scène ainsi que le public doivent refléter la société dans toute sa diversité sociale, ethnique, religieuse, philosophique et naturellement artistique. Quelles que soient vos origines ou votre confession religieuse, tout le monde est le bienvenu !

‘Nuff Said ne s’arrête pas là, puisque la structure est engagée dans diverses thématiques : littérature, musique, comédie … toutes ces disciplines au service d’un projet qui réunit et met en lumière des artistes locaux mais aussi internationaux.

‘Nuff Said est également une plateforme de lancement. Nombreux sont les jeunes artistes qui ont pu se faire connaître grâce à ce projet audacieux. Par exemple, Will Michiels alias TheColorGrey pour qui cela a été un vrai tremplin pour sa carrière. Il est aujourd’hui l’une des figures montantes du hip-hop belge. Il sera d’ailleurs présent ce jeudi 9 novembre lors de l’évènement.

Parmi les autres artistes invités, seront présents, notre James Deano national convaincu que ce n’est pas tous les blancs qui ne savent pas danser, Yousra Dahry (membre d’Alohanews), la talentueuse poète viendra nous interpréter un slam, ainsi que l’humoriste canadien Craig Campbell qui nous fera rire aux éclats.

Bref, ‘Nuff Said, c’est ce jeudi 9 novembre au PianoFabriek à Saint-Gilles. Venez donc passer une soirée haute en couleur, dans tous les sens du terme.

INFOS :
Jeudi 9 novembre 2017 à 20 h
Pianofabriek, Rue Du Fort 35, 1060 Saint-Gilles
P.A.F. 5 euros
www.nuffsaid.be

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

STAMPMEDIA.BE / NIEUWSBLAD.BE
ARPIL 2017 /
STIEN VERDICK

Antwerpse 'Nuff Said op MOOOV in première met docu uit Chicago

ANTWERPEN / TURNHOUT - Producers Mourad Bekkour en Omar Ba van het Antwerpse 'Nuff Said zien zaterdagavond hun documentaire 'Marquette Park' in première gaan op filmfestival MOOOV in Turnhout. De documentaire toont positieve verhalen uit Zuid-Chicago, een wijk in de Amerikaanse stad die bekend staat om zijn hoge geweldcijfers. "Het is een documentaire geworden over verbintenis, die zich niet focust op de gevaarlijke kant van Chicago", vertelt Bekkour.

Marquette Park stond in augustus 2016 in het teken van de mars voor gelijke rechten van Martin Luther King, die 50 jaar geleden plaatsvond. Het park ligt in het zuiden van Chicago. In tegenstelling tot de rest van Chicago wordt het stadsdeel geteisterd door geweld, met jaarlijks zo'n 2000 doden tot gevolg. "Daarom wordt het ook Chiraq genoemd, een triestige vergelijking met het dodenaantal in Irak", legt Bekkour uit.

De Amerikaanse dichter Amir Sulaiman nodigde de huisband van 'Nuff Said, Brzzvll (uitgesproken: Brazzaville), uit om op het intercultureel festival 'Takin' it to the Streets' te komen spelen. Dat evenement inspireerde Bekkour en Ba om hun documentaire te maken. "De strijd van Martin Luther King is nog niet afgelopen", vertelt Bekkour. "Daarom was de slogan van het festival 'the journey to justice continues'."

'Taking' it to the Streets', dat in Marquette Park plaatsvindt, wordt georganiseerd door IMAN. Voluit: Inner-City Muslim Action Network. "Dat is een moslimorganisatie, maar vooral een Chicago-organisatie, die de problemen in Chicago wil aanpakken", legt Ba uit. "Net als 'Nuff Said – dat avonden organiseert met live muziek, woord en comedy – wil IMAN een verbindende rol spelen waarbij etniciteit of geloof geen rol speelt."

Barack Obama

IMAN wil mensen elkaar meer laten vertrouwen en de armoede laten afnemen. Dat ze onder andere door gratis gezondheidsdiensten aan mensen in armoede. Of door verloederde panden te laten renoveren om daarna goedkoop op de markt te brengen. Voormalig president Barack Obama is nauw betrokken bij de organisatie.

Bekkour en Ba verzamelden de verhalen van deze projecten in een reisverhaal. Zonder er een droge reportage van te maken. "Wij wilden het positieve verhaal van verbinding brengen en zo onze blik vooruit richten. Er bestaan al veel documentaires over het slechte verhaal van Zuid-Chicago", aldus Bekkour.

Naast armoede en uitsluiting is er in het zuiden van Chicago eveneens veel diversiteit. Ook dat thema komt aan bod in de documentaire. "Al die thema's spelen niet alleen daar een rol. Het verhaal van Chicago is ook een verhaal van hier", besluit Ba.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

GVA METROPOOL STAD
ARPIL 2017 /
ANDREAS ROTTY

Antwerpse jazzband BRZZVLL trok naar getto in Zuid-Chicago

Op bezoek in wijk waar om de drie uur iemand wordt neergeschoten

BRZZVLL, de vaste funk- jazzband van muziekhuis 'Nuff Said in Berchem, trok naar één van de gevaarlijkste steden van de Verenigde Staten om er op te treden op een festival rond Martin Luther King. Een cameraploeg volgde hen en legde alles vast in de documentaire Marquette Park.

Vanavond gaat Marquette Park, een documentaire die de Ant- werpse jazzband BRZZVLL volgde naar Zuid-Chicago op het Ta- kin' it to the streets-festival, in Turnhout op het MOOOV filmfes- tival in première. "Het is een soort roadmovie, een eerlijke sfeerschets van twee culturen die elkaar vinden", vertelt Andrew Claes, de saxofonist van de band.

Het festival ging augustus vorig jaar door in Marquette Park. Het hele gebeuren met soul, hiphop en funk stond in teken van de 50ste verjaardag van de mars die Martin Luther King daar organiseerde voor de burgerrechten van zwarte Amerikanen. Racisten bekogelden toen de menigte met flessen en stenen. Dr. King kreeg zelf een steen tegen het hoofd.

Voor het festival werd de exacte route van de mars herhaald.

Cultuurshock

"Een beladen thema in het politieke klimaat van de VS", zegt de saxofonist. "Je denkt dat het Westen overal ongeveer hetzelfde is, maar we kregen een serieuze cultuurshock." Het zuidelijke deel van de stad Chicago is een Afro-Amerikaanse buurt. Het is een achtergestelde wijk, die gevaarlijk kan zijn. "Ik woon in Hoboken", vertelt Vincent Brijs, bandleider van BRZZVLL. "Ik denk soms dat ik in een soort van getto woon, maar dit was heel wat anders", zegt hij.

Geweerschoten

"Als we aan het wandelen waren, werd ons soms aangemaand een bepaalde straat niet in te draaien, want daar zouden we overvallen kunnen worden'", vertelt Andrew.

Maar er gebeurt meer dan overvallen alleen. Om de drie uur wordt er iemand neergeschoten in dat deel van de stad. "Toen we op het dak van onze verblijfplaats stonden, hoorden we geweerschoten", zegt Vincent. "We dachten eerst dat het vuurwerk was, maar blijkbaar was er een bendeoorlog aan de gang. En de mensen daar staan er al lang niet meer bij stil. Ze verloren allemaal al wel een vriend of familielid."

BRZZVLL ging naar Chicago op uitnodiging van de Amerikaanse slam poet Amir Sulaiman en zijn vrijwilligersorganisatie Inner-City Muslim Action Network (IMAN). De organisatie verbouwt oude kraakpanden om ex-gevangenen in te huisvesten.

"Het is een islamitische organisatie, maar ze houdt zich vooral bezig met mensenrechten", zegt Vincent. "Het is fantastisch hoe mensen hier het heft in eigen handen nemen. Dat is wat de documentaire wil laten zien: zelfs in zo'n buurt kan men verbroedering en gemeenschapsvorming doen lukken."

ANDREAS ROTTY

Marquette Park gaat vanavond in Utopolis Turnhout in première.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

BRUZZ
MAART 2017 /
MB © BRUZZ

‘Nuff Said komt naar Brussel!

Feest! Want ‘Nuff Said strijkt eindelijk neer in Brussel! ‘Nuff Said is een kruisbestuiving van livemuziek, comedy en gesproken woord waar vooral de stad centraal staat. Al 10 seizoenen trekken ze rond en waren ze al te gast in o.a. Antwerpen, Gent en Genk, maar nu dus ook in Brussel. Brussel vertaalt op een podium is “broeierig, metropool en vooral veel city sounds”, aldus Vincent Brijs van BRZZVLL, het huisorkest van ‘Nuff Said. Hij was samen met dichter en schrijver Anthony Joseph te gast bij Anneke in onze radiostudio.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

BRUZZ
FEBRUARI 2017 /
MB © BRUZZ

‘Nuff Said doet na tien seizoenen eindelijk Brussel aan

In Antwerpen, Gent en Genk hebben ze aan een half woord genoeg als het over ‘Nuff Said gaat. Tien seizoenen lang al zorgt het platform voor aanstormend en gearriveerd podiumtalent uit binnen- en buitenland voor bonte avonden vol spoken word, hiphop, comedy, muziek en literatuur.

En nu is ook Brussel aan de beurt. Tot drie keer toe strijkt ‘Nuff Said dit voorjaar neer in de Beursschouwburg. Vaste prik is het zeskoppige huisorkest BRZZVLL dat bruggen slaat tussen seventiesjazz en psychedelic funk.

Daarnaast staan er op donderdag drie taalkunstenaars op het podium. Londenaar Anthony Joseph vond twee jaar geleden aansluiting bij BRZZVLL voor het funky album Engines, maar hij is ook een dichter en schrijver, die aan spoken word doet in de lijn van reggaedichters als Linton Kwesi Johnson of Benjamin Zephaniah.

Dichteres en Nederbelg Joke van Leeuwen is genoegzaam bekend door haar bekroonde werk voor jong en oud en haar stadsdichterschap in Antwerpen, maar ook door haar onvervaarde podiumoptredens.

En dan is er nog de Nieuw-Zeelandse reizende comedian Bob Maclaren, internationaal bekend van zijn tv-optredens. Onder meer van het programma Bob’s world op Discovery Channel, dat gefilmd werd in acht verschillende landen, en dat Maclaren volgt op zijn onorthodoxe trips door het leven en de wereld. Say no more.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

GAZET VAN ANTWERPEN
FEBRUARI 2017 /
EVW

‘Nuff Said toont goed hart na voorstelling

Weggetakeld, maar gratis tickets in de plaats

Berchem

Een toevallige samenloop van omstandigheden tijdens een voorstelling van ‘Nuff Said in ccBE. Gastheer Johan Petit deed op het podium verslag over zijn weggetakelde wagen, en net op dat moment werd de wagen van een van de bezoekers weggetakeld.

● “Johan Petit kwam de dag van de voorstelling enorm gefrustreerd binnenstormen en deed zijn relaas over de rotdag die hij had gehad”, vertelt ‘Nuff Said-oprichter Mourad Bekkour. “Zijn auto was weggetakeld door Depannage 2000 en ik stelde voor dat hij die avond zijn routine niet bracht, maar het verhaal over zijn baaldag vertelde.”

Twee vrijkaartjes

Enkele dagen na de voorstelling kreeg Bekkour een mailtje van toeschouwer Koen Verbruggen. “Hij zei me dat hij geweldig had genoten van het optreden van Petit, maar dat hem vreemd genoeg die avond hetzelfde was overkomen, want ook zijn wagen was weggetakeld. Ik vond het mooi dat hij daar zo positief op reageerde. Daarom besloten we om hem voor alle komende shows van ‘Nuff Said dit seizoen twee vrijkaartjes te schenken.”

Koen Verbruggen vindt het een mooie geste van ‘Nuff Said. “Dat hoefde natuurlijk helemaal niet”, lacht hij. “Het was de eerste keer dat ik naar een voorstelling kwam kijken. Mijn dochter had me uitgenodigd. Het is gewoon grappig dat op het moment dat Johan Petit vertelde over zijn wagen, en ik daar hard mee lachte, met mij hetzelfde gebeurde. Ook het bedrag om mijn auto terug te krijgen kwam overeen met dat van Petit: 180 euro.”

Omdat Verbruggen de humor van de situatie wel inzag, meldde hij de gebeurtenis. Zo ging de bal aan het rollen. “Ik vind het een sympathieke reactie van de organisatie”, zegt Verbruggen. “Ik ga zeker gebruikmaken van die vrijkaartjes. Mijn dochter wil me opnieuw vergezellen, maar ook mijn petekind trekt al aan mijn mouw.” **(evw)**

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

METRO DIVERSITY
FEBRUARI 2017 /
HILDE PAUWELS

'NUFF SAID ZORGT VOOR EEN MOOIE CULTURELE MIX

«We willen iedereen bereiken»

'Nuff Said brengt voorstellingen met comedy, muziek, literatuur en poëzie. Een mix van artiesten staat op de planken en dat lokt een gemengd publiek. De producties zijn binnenkort ook in Brussel te zien.

Foto's Lien Van den Eynde, Nisran Azouaghe

WAT?

'Nuff Said brengt wervelende culturele avonden in Antwerpen, Gent, Genk, Turnhout en binnenkort ook in Brussel (2 maart en 6 april). De sfeer is heel open en dat spreekt een breed publiek aan. Initiatiefnemer is Mourad Bekkour.

www.nuffsaid.be
www.marquetteparkfilm.com

'Nuff Said is het geesteskind van Mourad Bekkour, een Antwerpenaar in hart en nieren. De man brengt al tien jaar artiesten en publiek samen. Hij bereikt een bonte mengeling en dat was nadrukkelijk zijn bedoeling. «Antwerpen is één van de meest multiculturele steden ter wereld. Al te vaak wordt er in hokjes gedacht en gehandeld, je ziet dikwijls alleen maar bruine of witte mensen. Zo blijf je in getto's ronddraaien. Cultuur is een schitterende manier om mensen uit alle gemeenschappen samen te brengen. Ik startte 'Nuff Said met het idee dat iedereen een burger is, dat er meer gelijkenissen dan verschillen zijn. 'Nuff Said kan je vertalen als 'genoeg gezeverd'. Ik woonde tal van debatten over integratie bij waar telkens weer hetzelfde werd herhaald, zonder dat er iets gebeurde. Toen ik bij de VRT-nieuwsdienst werkte, zag ik hoe de berichtgeving vooral gericht was op de blanke middenmoot. Die patronen moeten we doorbreken», zegt Mourad Bekkour.

STERK CONCEPT

Mourad Bekkour werkt al jaren bij de stad Antwerpen en sinds kort in de Arenbergschouwburg. Tijdens zijn studentenjaren was hij barman in het Zuiderpershuis, waar hij met veel artiesten in contact kwam. Het stimuleerde hem om voorstellingen bij te wonen. «Er ging een nieuwe wereld voor me open. Comedy, jazz en het gesproken woord vond ik heel boeiend. Daar wou ik iets mee doen, maar ik vond het moeilijk om één genre te kiezen. Ook het maken van video's ligt me. 'Nuff Said combineert alles. Wie komt voor jazz, ontdekt misschien een stukje poëzie. Of omgekeerd.» Vier kunstenaars uit verschillende disciplines krijgen elk twintig minuten. Voor de muzikale omlijsting staat jazz-funkband BRZZVLL in. Johan Petit presenteert de avond. 'Nuff Said brengt naast lokaal talent ook grote namen, zoals Wim Helsen, Wouter Deprez, Tom Lanoye, Ish Ait Hamou. Ook buitenlanders zoals Ursula Rucker (VS) en Jandino Asporaat (NL) stonden al op de planken. «Dat gaat vooral via mond-tot-mondreclame. We hebben contactpersonen in verschillende landen die artiesten scouten.»

OPEN SFEER

De voorstellingen van 'Nuff Said zijn telkens snel uitverkocht. De vaste stek is Cultuurcentrum Berchem, maar ook in Turnhout, Genk en Gent zijn ze aan het werk. Binnenkort zijn ze in Brussel te zien. «Onze locatie ginds is de foyer van de Beurschouwburg. Dat is prima, want ook daar kunnen we een gemoedelijke sfeer realiseren, typerend voor ons. Iedereen zit dicht bij elkaar, het is gemakkelijk een praatje te slaan. Ook de artiesten zitten in het publiek, tot ze op het podium moeten. Ik ben benieuwd hoe het in de hoofdstad zal zijn. Brussel is immers een bijzondere stad met heel wat gemeenschappen en talen. We organiseren twee voorstellingen als test, als het aanslaat komen er meer.»

DOCUMENTAIRE

Vorige zomer was 'Nuff Said in Chicago met huisband BRZZVLL en de Amerikaanse dichter Amir Sulaiman. «Ik wou graag het intercultureel festival 'Takin' it to the streets' bijwonen. Het bestaat al twintig jaar en lokt duizenden mensen vanuit de hele wereld. We werden uitgenodigd door IMAN, Innercity Muslim Action Network. Het is een socioculturele organisatie die door moslims wordt getrokken en verandering beoogt in het zuiden van Chicago, waar veel sociale problemen zijn. De organisatoren staan ook in voor opleidingen en sociale projecten. Met de slogan 'The journey to justice just continues' stond het festival dit jaar in het teken van Maarten Luther King die exact 50 jaar geleden een mars organiseerde in Marquette Park. Het festival vond daar plaats. We maakten een documentaire over de uitwisseling met IMAN, de mars, het festival en tien jaar 'Nuff Said. We hadden intussen ook de cd 'First let's dance' uitgebracht, die lovende kritieken kreeg. Onze documentaire gaat in april in première. Het is het resultaat van een korte, intensieve, maar inspirerende opnameperiode, met een sterk gevoel van betrokkenheid."

CENTEN

Na tien jaar vrijwilligerswerk slaagde 'Nuff Said erin centen te vinden. «We dienden een subsidiedossier in. Daar werkten we keihard aan, met als positief resultaat dat we nu deeltijdse medewerkers konden aanwerven. In principe gaat het om één voltijdse job. Die splitsen we op omdat we expertise nodig hebben op verschillende terreinen. Het is een verademing. Nu kunnen we onze werking uitbreiden en veel meer initiatieven opzetten. Ideeën hebben we genoeg, maar tot nu toe ontbrak de tijd. Ik denk met veel plezier terug aan de voorbije periode. Maar het werd zwaar, vaak zat ik tot in de vroege uurtjes te werken, bijvoorbeeld om de administratie in orde te maken. Intussen heb ik ook een gezin. De leuke reacties van het publiek bezorgden mij en andere vrijwilligers telkens weer energie om er voor te gaan», besluit Mourad Bekkour.

Hilde Pauwels

In onze Metro Diversity-reeks laten we mensen en organisaties aan het woord die zich in en rond Brussel inzetten voor diversiteit. Vandaag is het de beurt aan 'Nuff Said.

Oproep!

- **Voor de postproductie van de documentaire is 'Nuff Said nog op zoek naar steun. Zet je schouders mee onder het project! Giften zijn welkom op rekeningnummer BE91 7310 1044 7376.**

Vlaanderen
verbeelding werkt

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

GVA METROPOOL STAD
OKTOBER 2016 /
ELIEN VAN WYNSBERGHE

Cultuurcentrum Berchem “Diversiteit maakt oprecht deel uit van ons concept”

Kunstencollectief ’ Nuff Said begint aan tiende seizoen

Comedy, livemuziek, spoken word en diversiteit: ’Nuff Said combineert ze al jaren op een unieke en succesvolle manier. Gisteren trapte het collectief zijn tiende seizoen op gang. Oprichter Mourad Bekkour blikt terug en kijkt vooruit.

Negen seizoenen en tonnen ervaring rijker is Mourad Bekkour helemaal klaar om er opnieuw voor te gaan. In 2007 richtte hij ’Nuff Said op toen hij besefte dat er “een verdoken activist” in hem zat. “Ik had een jaar op de nieuwsdienst van de VRT gewerkt, maar de verhalen die ik wilde vertellen waren niet objectief. Dat is het geweldige aan cultuur. Daar kun je echt je ding doen en je wordt er nog om gewaardeerd ook. Bovendien richtten de media zicht toen, meer dan nu, heel erg op een blank publiek. En dan misken je gewoon de realiteit. Ik wil verhalen brengen waarin iedereen zich kan inleven, ook de allochtone helft van de bevolking.”

En daar slaagt Bekkour met verve in. De voorstellingen van ’Nuff Said zijn enorm populair en trekken een bijzonder divers publiek. ‘”Het grootste deel van mijn tijd steek ik dan ook in publiekswerking en promotie. Er wordt me vaak de vraag gesteld hoe ik erin slaag al deze mensen samen te brengen. Wel, omdat we daar tijd in steken en omdat diversiteit oprecht deel uitmaakt van ons concept. We vinden het belangrijk dat iedereen zich hier op zijn gemak voelt. Zelf ga ik ook niet graag naar een plek waarvan ik weet dat ik er de enige Marokkaan zal zijn. Dat is mij te artificieel.”

Die lijn trekt ’Nuff Said ook door in zijn programmatie. Telkens staat er een combinatie van allochtone en autochtone artiesten, mannen en vrouwen op de planken. En die zijn niet van de minste. “Vroeger was het moeilijk om een sterke line-up te brengen. Nu krijgen we mails van artiesten uit Amerika. Dat is wel fijn.”

BRZZVLL

Daarnaast heeft ’Nuff Said ook een productieve samenwerking met de jazz-funkband BRZZVLL (lees: Brazzaville). “Die mannen zijn gewoon keigoed. Al vanaf het begin begeleiden zij onze voorstellingen. Heel wat internationale artiesten zijn zwaar onder de indruk van hen. Ik vrees dat wanneer zij willen stoppen, wij dat ook moeten doen. (lacht) Ze maken steevast deel uit van ons ’Nuff Said.”

BRZZVLL-frontman Vincent Brijs heeft al evenveel lof voor Mourad Bekkour. “Wat ons betreft loopt die samenwerking nog jaren. We hebben via deze weg al erg interessante artiesten ontmoet. Bovendien is het gewoonweg knap wat Mourad doet. Hij doet er alles aan om zo veel mogelijk mensen bij elkaar te brengen, mensen die hier nog maar pas wonen of niet veel affiniteit hebben met het culturele leven. Dat is een heel moedige, maar allerminst een evidente opdracht.”

Plat en racistisch

Hoe Mourad Bekkour de toekomst van ’Nuff Said ziet? “We plannen ook in Brussel voorstellingen te organiseren. Daarnaast wil ik erg graag televisie maken. Maar dat is niet eenvoudig. We maakten reeds een pilootaflevering voor één, maar daar moesten we uiteindelijk zo veel compromissen sluiten dat het resultaat te flauw was geworden. In België hebben we op dat vlak te weinig televisiezenders. Comedy in de rest van de wereld is links en progressief. Bij ons niet. Bij ons is comedy vaak plat en racistisch. Zonder erover na te denken, gebruikt men beladen termen als ‘neger’. Dat zit er zo ingebakken dat er niet meer over nagedacht wordt.”

“Deze zomer waren we met ’Nuff Said en BRZZVLL op een muziekfestival in Chicago. We maakten daar trouwens een documentaire over die we binnen enkele maanden uitbrengen. Dat festival werd georganiseerd door vrijwilligers van verschillende religies en nationaliteiten. Mijn droom is ooit ook zo’n festival te organiseren. Nu al proberen we af en toe heel contrasterende meningen in een voorstelling te steken. Zolang het artistiek interessant blijft, moet dat kunnen.”

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

HET NIEUWSBLAD
MAART 2016 /
MAGALI DEGRANDE

Nuff Said in de Centrale licht tipje van de sluier op van nieuwe show Wim Helsen

Het oorspronkelijk Antwerpse concept Nuff Said, een kruisbestuiving tussen poëzie, comedy en muziek, gedijt ook in Gent al enkele jaren goed. In de editie van donderdagavond in de Centrale was niemand minder dan Wim Helsen de hoofdact. Voor de gelegenheid waande hij zich op een begrafenisplechtigheid in plaats van een comedyavond. Wim Helsen zoals we hem graag hebben.

Het moet zowat de nachtmerrie zijn van iedereen die net iemand verloren is: een dienst die in het honderd loopt. Een laatste eerbetoon dat compleet de mist in gaat. Het is het achterliggende idee van 'Er wordt naar u geluisterd' , de show waarmee Wim Helsen dit najaar in première gaat.

En het werkt; vooral door de mengeling van tragiek en humor waar Helsen zo goed in is. Voor de voorzichtigheid waarmee hij niemand - ook niet de Engelstaligen- over het hoofd wil zien, maar waarmee hij de plechtigheid alleen maar meer richting ongepastheid stuwt. Van een toelichting tot zijn bescheiden rol als ceremoniemeester tot een plastische kijk op homofilie: voor Wim Helsen is het maar een kleine stap.

Andere gasten donderdagavond waren onder andere Laura van Dolron, Liza Garza en Carl Donnelly. Van Dolron bracht stukken uit haar voorstelling 'Liefhebben', een reeks levendige voorbeelden van wat liefde voor haar betekent. Even leek ze van haar stuk gebracht door iemand uit het publiek die reageerde dat ze ook wel eens iets liefdevols over 'de Duiters' mocht zeggen, maar uiteindelijk kon Van Dolron er gevat op antwoorden, en er zelfs nog een paar keer op terugkeren. Geestig.

De Amerikaanse Liza Garza waagde zich dan weer op een volledig ander terrein. Ze was pas voor het eerst in België, maar ook zonder voorafgaande repetities leek het alsof ze al jaren samen met de Belgische band BRZZVLL op het podium stond. Haar mengeling van Mexicaanse folk met Amerikaanse hiphop was op z'n minst bijzonder te noemen.

DE STANDAARD
DECEMBER 2015 /
KAREL MICHIELS

MOHAMMED 'MO' AMER: MOSLIM, PALESTIJN, VLUCHTELING EN COMEDIAN

'Soms moet je een schurk zijn'

Hoe kan een Palestijnse moslim die is opgegroeid in Texas een populaire comedian worden? 'Door je wortels niet te negeren', zegt Mo Amer, volgens CNN de grappigste Mohammed ter wereld.

'Ik ben zo blij dat je me niet gevraagd heb of ik als moslim de aanslagen in Parijs betreur', zegt Mo Amer (34) op het einde van ons gesprek. 'Natuurlijk haat ik die geschifte bende moordenaars, evenzeer als jij en iedere andere weldenkende mens. Het zijn in elk geval geen moslims, dat kan ik je wel verzekeren. Waarom zou ik mij moeten verontschuldigen voor hun gedrag?'

Mohammed 'Mo' Amer is in België voor drie optredens. Vorige maand speelde hij nog voor zalen van tien- tot twintigduizend mensen, als voorprogramma van superster Dave Chapelle. Hier moet hij het voorlopig stellen met het selecte publiek van 'Nuff Said, het multidisciplinaire initiatief (muziek, comedy, video, spoken word) waarvan begin dit jaar een eerste reeks werd uitgezonden op Canvas. Maar dat eerder beperkte bereik maakt Amer niets uit. Zolang hij zijn verhaal maar kan vertellen. 'Grappig zijn is gemakkelijk. Je kunt praten over relaties, seks, dagelijkse ergernissen, menselijke gedragingen, maar dat is easy shit. Het wordt al een stuk moeilijker als je enkele weken na de aanslagen in Parijs naar België moet en daar vanuit je eigen perspectief iets over wil zeggen. Ik kan niet op een podium staan zonder mijn hart te laten spreken. Het publiek verwacht ook dat je iets zegt. De mensen luisteren naar een comedian omdat ze de waarheid willen horen. Zoals Shakespeare zei: "Many a true spoken word is spoken in jest." Veel waarheden worden al lachend verteld.'

Ook over de islam?

'Lachen om iemands geloof heeft vaak een gemeen kantje en als je zoals ik gelovig bent, komt dat ook zo over. Maar je kunt wel grappige scenario's bedenken over dat geloof, over de strijd die je als mens moet voeren om dat geloof trouw te blijven. En uiteraard moet je als comedian altijd proberen om grenzen te verleggen. Sommige collega's maken misschien gemene grappen terwijl ze die grens verkennen. Dat maakt van hen geen slechte comedians of mensen. Meestal weet je na enkele zinnen wel of een comedian gemene intenties heeft of niet.'

Ben je zelf wel eens over de grens gegaan?

'Ik maakte ooit een harde grap over het Israëlisch-Palestijnse conflict voor een grotendeels joods publiek. Ik schrok er zelf van, maar de mensen lachten zich kapot. Soms moet je als comedian ook een schurk kunnen zijn. Het is zelfs belangrijk om de schurk te zijn en te praten over dingen die je niet leuk vindt. Je zult kritiek krijgen, maar dat is niet erg. Je doet mensen praten en nadenken over moeilijke thema's, dat is wat telt.'

'Als beginnende artiest moest ik in Texas, na 9/11, het podium op met de woorden "Hey, ik ben Mohammed!". Ik voelde de spanning in het publiek, maar ik ben altijd authentiek gebleven. Ik heb sindsdien opgetreden voor Amerikaanse militairen in Irak, in Koeweit, in Japan, in Zuid-Korea: meer dan honderd militaire bases over de hele wereld. Ik heb de soldaten aan het lachen gebracht, maar ik heb ze ook een ongemakkelijk gevoel bezorgd. Het is een dun koord waarop je moet balanceren, maar liever dat dan een mainstream comedian worden met gemakkelijke grappen.'

'Wie als comedian zijn roots negeert, doet afbreuk aan zichzelf. En je laat een hoop fantastisch materiaal liggen. Ik weet hoe racisme en discriminatie voelen. Ik weet hoe het is om je familie op de Westelijke Jordaanoever te bellen en te informeren naar hun gezondheid. Met mijn achtergrond – moslim, Palestijn, geboren in Koeweit, gevlucht naar het Westen – kan ik niet anders dan het daarover te hebben.'

'Weet je, over twintig, dertig jaar zal de wereld zich verontschuldigen bij de moslims, zoals dat in het verleden gebeurd is met andere bevolkingsgroepen die gediscrimineerd en racistisch behandeld werden. Ik adviseer alle Belgische comedians met Arabische of Afrikaanse wortels om die evolutie voor te zijn en nu al een authentiek verhaal te brengen. Anders sta je toch maar te liegen op het podium.'

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

DE ROOIE ANTWERPENAAR
APRIL 2015 /
DE ROOIE ANTWERPENAAR

“Mensen waarderen de positieve sfeer en het feit dat iedereen welkom is”

Mourad Bekkour timmert geduldig aan de weg. Met zijn vzw “Nuff Said’ organiseert hij culturele avonden die uniek zijn in Antwerpen. En die intussen zijn uitgezwermd naar Genk, Gent en Turnhout.

De voorbije jaren zakten artiesten uit Australië, Nieuw-Zeeland, Engeland, Zweden, Verenigde Staten, Canada, Tunesië, Marokko, Turkije, Congo, Zimbabwe en Bangladesh af naar het Cultuurcentrum Berchem (ccBe). In februari stonden een Syriër uit Washington en een Irakees van Montreal er samen op het podium. Ze kwamen allemaal op vraag van “Nuff Said’. Die vzw is het levenswerk van Mourad Bekkour (37). Hij doet dat als vrijwilliger - daarnaast heeft hij een baan in de cultuursector.

‘Het begon als een statement. We ergerden ons aan het eenzijdige aanbod op televisie, in de journalistiek, in de culturele wereld. Dat is helemaal gericht op één bepaald publiek: de blanke middenklasse. Terwijl onze straten zo gekleurd zijn, er zoveel verschillende mensen rondlopen in deze stad. In die diversiteit zitten zulke mooie dingen. Die willen we tonen. Aan een divers publiek.

We organiseren zeven keer per jaar een avond in ccBe. Met telkens vier gasten. We werken rond jazz, comedy, woord en video. Er moet altijd minstens één vrouw bij zijn, een artiest uit het buitenland en een aanstormend lokaal talent. Elk van de vier optredens duurt twintig minuten. Die optredens vinden niet plaats in de theaterzaal maar in de foyer van het ccBe. Er zijn letterlijk geen drempels. Wie in de Drie Koningenstraat passeert, ziet dat er iets gaande is. En wie binnenkomt, stapt meteen de vertoning in. Daar zit heel nieuw Antwerpen.

We wilden van in het begin iets tofs voor iedereen maken. We pakken daar niet mee uit. We dóen het gewoon. We houden het ook neutraal. Bij ons geen kameeltjes of muntthee. Gewoon: dit is het programma en wie wil, komt kijken. Mensen waarderen die positieve sfeer en het feit dat iedereen welkom is. Dat iedereen dicht bij elkaar en vlakbij het podium zit. Dat alles zo informeel gebeurt. Zonder dure woorden, maar met veel liefde en passie. We houden het bewust klein. De zaal zit altijd vol. Gastheer Johan Petit vraagt wel eens: ‘Wie is er nieuw in de zaal?’ En dan blijven er na zeven jaar nog altijd veel vingers de lucht ingaan. Daar zijn zeker mensen bij die nooit ingaan op het klassieke cultuuraanbod.

> ‘Bij ons geen kameeltjes of muntthee. Gewoon: dit is het programma en wie wil, komt kijken”

Een positief neveneffect van “Nuff Said’ is dat ik vrienden over de hele wereld kan gaan bezoeken. ‘Kom langs’, zeggen die allemaal. Misschien moet ik als we tien jaar bezig zijn al die mensen gaan bezoeken en daarvan een documentaire maken.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

KIFKIF.BE
9 OKTOBER 2014 /
LEEN LESIRE

IMPRESSIE VAN EEN EERSTE KEER 'NUFF SAID: DIT IS MEER DAN OK!

"Soms horen we mensen zeggen 'hm, hip hop, daar hou ik niet van, ik ga niet naar hen kijken', maar als ze ons horen, vinden ze het wel goed [Big Samir & Aja Black]"

'Nuff Said omschrijft zichzelf als "een heerlijke bazaar tot de nok gevuld met soul, funk, comedy en literatuur. Met presentator Johan Petit en de kosmische roversbende van BRZZVLL als constante factoren. De rest elke maand opnieuw te ontdekken."

Al acht seizoenen lang en nog nooit ben ik er geraakt. Schandalig. Maar dit eerste bezoek lost alle verwachtingen in: gezellig zoals een bazaar, een afwisselend programma vol toppers en op elkaar ingespeelde 'constante factoren'.

In CC Berchem krijgen we prompt een stempel op onze hand gedrukt met de tekst 'OK'. Dat is alvast een positief begin. De foyer zit afgeladen vol en er hangt een gezellig, sfeervol geroezemoes. Naast ons staat **Wouter Deprez** klaar om het podium te bestormen terwijl huisband **Brzzvll** alvast een jazzy intro speelt. **MC Johan Petit** verwelkomt iedereen op een 'interplanetaire' avond. Zo'n uitspraak kan de nieuwsgierigheid alleen maar prikkelen.

Wouter Deprez

West-Vlaming Wouter Deprez neemt ons mee naar zijn geboortestreek, waar hij vier keer per dag at bij zijn grootouders die verhalen vertelden over Wereldoorlog I, over zijn kinderlijke interpretatie van hamsteren, over zijn grootmoeder in wiens vel hij kon verdwijnen, over hoe onwennig het is om een ex-lief tegen te komen aan de pashokjes in een lingeriewinkel. Deze Wouter Deprez kan ik wel smaken. Hier vind ik hem veel grappiger dan in de voorstelling 'Je zal alles worden' die ik zag op Canvas.

The Reminders

Daarna is er ruimte voor muziek. The Reminders is de groep van koppel **Big Samir** en **Aja Black**. Een Brusselse Congolees en een Amerikaanse die ondertussen al tien jaar samen muziek maken. Als ik hen later op de avond even spreek, omschrijven ze hun genre als een mix tussen hip hop, soul en reggae. Die stijlen hoorden we ook in de vier totaal verschillende nummers die ze brachten. Maar ze durven meer aan en experimenteren af en toe met andere genres, zo kwam er later nog een cover van Sting aan bod. "Soms horen we mensen zeggen *'hm, hip hop, daar hou ik niet van, ik ga niet naar hen kijken', maar als ze ons horen, vinden ze het wel goed."*

Ze deelden al het podium met verschillende grote namen als **Lauryn Hill** en **Snoop Dogg**, maar gaan nu stilaan hun eigen weg. Van kleinere optredens als dit genieten ze met volle teugen. Ze geven ook toe dat ze overdonderd zijn door het enthousiasme en de energie die in de Antwerpse zaal hangt.

Wanneer ze nog eens in België te zien zijn, weten ze nog niet. Eerst gaan ze zich 30 dagen terugtrekken om hun derde album op te nemen. Maar hopelijk zien we hen verschijnen op een zomerfestival, want ik kon in elk geval al amper blijven stilzitten.

Ish Ait Hamou

Na de lachsalvo's bij Wouter Deprez en de dansenergie bij The Reminders was het in het tweede deel tijd voor wat rust. Creatieve duizendpoot Ish Ait Hamou vertelt anekdotes die illustreren hoe hij als kind de multiculturele samenleving heeft ervaren. En hoe hij als kind al verhaaltjes schreef. Maar wat me vooral is bijgebleven is zijn antwoord op de vraag van journalisten naar het waarom van dit boek: *"Waarom niet? Het is niet omdat ik een danser ben, dat ik niets anders zou kunnen doen."* Ish gaat daarmee voorbij aan het hokjesdenken en dat maakt me nieuwsgierig naar zijn boek.

Tom Rhodes

De humor van Amerikaanse stand-upcomedian Tom Rhodes sloeg bij sommige mensen niet helemaal aan. Hij trok de interculturele kaart door te verwijzen naar zijn afkomst als Argentijnse Amerikaan, getrouwd met een Aziatische Nederlandse. Mijn favoriete uitspraak van Rhodes: *"mix the races, then we can hate someone for the people they actually are."* Maar ondanks deze focus en de taalgrappen – over Antwerpen onder andere – was zijn humor soms iets te plat en zijn verhaal iets te onsamenhangend naar mijn smaak.

In zijn bindteksten verweeft Johan Petit een verrassingsact voor de saxofonist die vader is geworden. En al lijkt dat triviaal, het is tekenend, want het toont hoe verbonden ze onderling zijn en hoeveel plezier ze erin hebben om samen te werken en daar te staan. En dat voel je ook als toeschouwer.

Bij 'Nuff Said is er geen grens tussen publiek en artiest. Het podium is net hoog genoeg zodat iedereen kan zien, maar laag en dicht genoeg om geen afstand te creëren. De artiesten staan achteraf ook nog na te praten aan de toog. Het publiek zelf is ook heel divers. En zoals een van de toehoorders zei: *"CC Berchem is waarschijnlijk het enige culturele centrum dat zo'n diversiteit aan mensen kan bereiken"*. Een pluim dus voor CC Berchem. En voor 'Nuff Said natuurlijk. Want samen creëren ze verbondenheid, stimuleren ze contact en brengen ze zo mensen dichter bij elkaar.

De stempel was al wat vervaagd toen ik thuis kwam, maar 'Nuff Said was voor mij dik ok. Hier zien ze mij terug.

GVA KEMPEN
23 SEPTEMBER 2014 /
GUNTER JACOBS

© Concentra - GVA Kempen, 23 september 2014 , blz. 40

Turnhout

"Nuff Said' tapt moppen in Barzoen

Muzikaal humorprogramma strijkt tweemaal neer in Warandecafé

Barzoen, het café van cultuurhuis de Warande in Turnhout, vormt op 2 oktober het decor voor *'Nuff Said*, het muzikale humorprogramma dat op Canvas te zien is geweest.

'Nuff Said houdt de afstand tussen artiesten publiek bewust klein, in oktober ook in Turnhout.
FOTO NISRAN AZOUAGHE

● *'Nuff Said*, een concept dat literatuur, stand-upcomedy en muziek verenigt, vindt al zeven jaar elke eerste vrijdag van de maand plaats in cultuurcentrum Berchem. Opnames daarvan zijn al meermaals op televisie te zien geweest, op zondagavond op Canvas.

Op 2 oktober komt *'Nuff Said* naar Turnhout. Dan vormt Barzoen het decor voor een avond met gastheer Johan Petit, begeleidingsgroep Brazzaville, komiek Wouter eprez, zijn Amerikaanse collega Tom Rhodes, de Amerikaanse hiphopact The Reminders en Ish Ait Hamou, auteur en bekend als jurylid van *So You Think You Can Dance*. Ook op 2 april komt *'Nuff Said* opnieuw naar Turnhout. Het programma voor die avond is nog niet bekend.

"Het is niet de eerste keer dat we Berchem verlaten", verduidelijkt bezieler Mourad Bekkour. "In 2008 stonden we op het Sfinks Festival en in 2012 deden we twee edities in Gent. Dit voorjaar kreeg ik een mailtje van de Warande, met de vraag of daar een paar edities van *'Nuff Said* zouden kunnen plaatsvinden. De programmator vond het concept leuk en geschikt voor Turnhout. Daarop ben ik ter plaatse gaan kijken, want we krijgen wel meer aanvragen. Meestal wijzen we die af omdat de ruimte niet geschikt is of omdat we niet in de samenwerking geloven. In Turnhout ziet het er allemaal goed uit."

De programmamaker waakt vooral over de juiste sfeer. "De sterkte van *'Nuff Said* is dat het publiek maar op een paar meter van de artiesten zit, alsof die in je living optreden. In een gewone zaal is de afstand te groot. Dit concept moet het hebben van de gemoedelijke omgeving, waar mensen aan tafeltjes zitten, iets kunnen drinken en na afloop een babbeltje kunnen slaan met de artiesten."

Ook komiek Wouter Deprez zal erbij zijn op 2 oktober.
FOTO RAYMOND LEMMENS

Experiment

"*Nuff Said* vindt plaats in Barzoen om de drempel laag te houden en weg te blijven van de geijkte schouwburgzaal", bevestigt Warandeprogrammator Tom Landeloos, die hiervoor samenwerkt met Prisma en MIT Jeugd, twee organisaties die "diversiteit op een positieve manier behandelen". Het aantal plaatsen voor de voorstelling in Barzoen is beperkt. Tickets kosten 10 euro in voorverkoop.

De betrokken partijen beschouwen dit als een experiment. "Als we merken dat het werkt, bouwen we de samenwerking mogelijk uit", zegt Bekkour, die nog enkele mogelijke misverstanden de wereld uithelpt. Zo wordt in de Warande niet gefilmd, want deze editie komt niet op tv. Het programma van Turnhout is identiek als dat van de dag nadien in Berchem. "We hebben voor een line-up gekozen die op beide locaties kan werken", klinkt het.

GUNTER JACOBS

ⓘ www.warande.be, www.nuffsaid.be

'NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

KNACK
12 FEBRUARI 2014 /
WIM DENOLF

MOURAD BEKKOUR: “DIVERSITEIT IN PRAKTIJK BRENGEN”

De Brusselse Botanique, De Centrale in Gent en andere instellingen vieren dit voorjaar uitgebreid een halve eeuw Turkse en Marokkaanse immigratie. Sommigen kijken echter al een stap verder. Veli Yüksel, Sihame El Kaouakibi en Mourad Bekkour over diversiteit en integratie versie 2014.

“Als student werkte ik jarenlang in het Zuiderpershuis”, vertelt Mourad Bekkour (36), een Antwerpenaar wiens Marokkaanse ouders in de jaren zestig naar België kwamen. “De internationale programmatie daar was een openbaring voor mij. Maar hoe interessant de voorstellingen ook waren: ze spraken haast uitsluitend blanke mensen aan, en het is toch wel wat om de enige Marokkaan in de zaal te zijn. Dat kan een serieuze drempel vormen voor iemand die zijn eerste stappen in de culturele sector zet. Zo is langzaam het idee gegroeid voor ‘Nuff Said : een plek met een divers aanbod, voor een divers publiek.” Bekkour richtte zijn multidisciplinaire podiumproject op in 2008, samen met stand-upcomedian Latif Ait en regisseur Ridoin El Aissati. Zeven keer per jaar stroomt de foyer van het culturele centrum van Berchem vol voor een avond met comedy, muziek en woorden videokunst uit binnenen buitenland, zowel van jonge beloften als grote namen. Ondertussen wordt het project gedragen door een dertigtal vrijwilligers, net als het publiek een bonte mix van nationaliteiten, huidskleuren en religies. “We zetten al sinds het prille begin in op kwaliteit”, benadrukt Bekkour, wiens project de voorbije weken ook op Canvas te zien was. “Dat is onze troef : een goed concept met sterke artiesten, niet een of ander multiculturreel etiket. Dat spreekt een deel van het publiek aan, maar anderen knappen erop af. Wij willen iedereen bereiken, ook mensen die nooit een cultureel centrum bezoeken, maar toevallig over ‘Nuff Said horen via vrienden of de sociale netwerken. De afkomst van de artiesten heeft geen belang, die moeten gewoon goed zijn in wat ze doen. Tenslotte is het vrijdagavond en betalen mensen om toffe dingen te zien, om eens goed te lachen en af en toe geraakt te worden.

“Laten we niet wachten tot iemand het voor ons oplost”

Niet alle zalen leggen de lat even hoog als het om artiesten met een andere achtergrond gaat, in een krampachtige poging om te diversifiëren, maar daar wint niemand bij.”

Eigenlijk praat u niet graag over diversiteit.

“Ik wil het vooral in praktijk brengen, zonder grote statements te maken. Onze samenleving praat en debatteert nu al jaren over het thema, waarbij altijd dezelfde standpunten terugkomen en we amper vooruitkomen. Sommige politici hebben er ook baat bij om de zaak eindeloos te problematiseren en te laten verrotten, terwijl anderen uit electorale berekening de wil of de moed missen om echte stappen te zetten. ‘Nuff Said gaf mijn engagement een nieuwe uitweg, want artistieke vrijheid maakt het mogelijk om wel een ander geluid te laten horen, zonder taboes of complexen.”

Verandering komt toch niet alleen van onderuit?

“We hebben dringend meer schrijvers, buschauffeurs, professoren en politiemannen met een andere achtergrond nodig, want zichtbaarheid in alle geledingen van de maatschappij zou al veel veranderen. Vooroordelen steunen immers vaak op onwetendheid. Daarnaast geloof ik enorm in de kracht van samenwerking. Dat is soms een moeizaam proces dat bijsturing vergt, maar ook een collectieve zoektocht. Zo lijkt een veelkleurige krantenredactie me beter dan een allochtone columnist, hoe goed die ook is. Anderzijds moeten minderheidsgroepen hun emancipatie doorgaans zelf op gang trekken, want democratie is enkel in theorie een mooi begrip. Laten we dus niet wachten tot iemand het voor ons oplost.”

info: www.nuffsaid.be

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

HUMO.BE
20 JANUARI 2014 /
ELV

TV-REVIEW: ‘COMEDY TOTAL ‘NUFF SAID’ OP CANVAS

★★★☆

‘Nuff Said’, een bouillabaisse van woordkunst, humor, muziek en beeld, waagt vier weken lang de grote sprong van de foyer van het cultuurcentrum Berchem naar Canvas. Van de parking van ‘t Stad naar het scherm: televisie in alle geuren en kleuren, met diversiteit als diepe spits.

Al zeven seizoenen biedt ‘Nuff Said’ elke eerste vrijdag van de maand binnenen buitenlands talent uit verschillende disciplines onderdak van stijldansen met taal tot weirde stand-upcomedy. Nu bestaat de multiculturele avond dus ook in televisieformaat, met korte interviews tussen de performances door, en reporters die door de straten dwalen. Zo was er stand-upper **Erhan Demirci** (ontdekking!) die zich in naam van alle allochtonen voor, uh, álles excuseerde: ‘Sorry voor **Brahim**, de zanger.’ Gewéldige televisie.

Ook leuk: het sprekend gemak waarmee presentator **Johan Petit** de minuten tussen de acts vulde met zijn scherpe, welgemikte humor. Zijn kinderlijk enthousiasme alleen al was aanstekelijk genoeg om een tv-show van veertig minuten te vullen. Klachten? Die zijn er (nog) niet. ‘Nuff Said’ was leutig, fris en steengoed, met relatief onbekende gezichten in een glansrol. En eerlijk: liever jong bloed en de kans op uitschuivers dan oude knarren die te lang in de koelkast hebben gezeten.

O wee wie ‘Nuff Said’ in één adem de kleine broer van **‘Comedy Casino’** durft te noemen. Het programma was meer dan een aaneenschakeling van individuele klasse, maar eerder een divers collectief. **Nabil Aoulad Ayad**, aangekondigd als human beatboxer uit Nederland, was eerder een komiek die de Nederlandse Antillen (‘Mayonaise heet er witte ketchup’) en de Turken (‘Zijn er Turken in de zaal? Geen Turken? Dan doe ik deze mop zeker’) meesterlijk te kakken zette. Net zoals ‘sprekende ezel’ **Stijn Vranken,** kersvers stadsdichter van Antwerpen, eerder een entertainer was en geen doordeweekse poëet.

Reda Haouam (neef van ‘Nuff Said-bezieler **Mourad Bekkour**) ging alle artiesten met z’n camionette oppikken en interviewde hen. Reporter **Öznur Karaca** vroeg de Antwerpenaar en een enkeling uit Izegem naar zijn drugsgebruik en **The Boy With Tape On His Face,** een Nieuw-Zeelander met wat had u gedacht tape op z’n gezicht, bracht goeie humor zonder woorden fait le faire. Saai werd het overigens nooit, en met de muziek van huisband **BRZZVLL** en zangeres **Ladi6** was er genoeg ademruimte voorzien tussen de lachbuien door.

‘Nuff Said’ injecteerde goed gedoseerde humor en speelde veertig minuten lang alle banaliteiten van de kaart. Of zoals hoogstwaarschijnlijk met fluostift in hun *mission statement* staat aangeduid: ‘Humor als gif tegen de verzuring!’ Meer van dat.

Quote
‘Sorry voor alle Hollanders in Antwerpen.’ Hét fragment van de avond: Erhan Demirci excuseert zich in naam van alle allochtonen.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

HET LAATSTE NIEUWS
18 JANUARI 2014 /
MARIKE GOOSSENS

VOORSTELLINGEN MET COMEDY, POËZIE, WOORD EN ZANG KRIJGEN VERVOLG OP TV

‘Nuff Said verovert nu ook Canvas

BERCHEM
Een avond grenzeloze comedy, poëzie en zang overgoten met muziek. Dat is ‘Nuff Said. De voorstellingen in het cultuurcentrum in Berchem zijn ondertussen al aan hun zevende seizoen toe. En vanaf zondag ziet u ze ook op televisie. ‘Nuff Said-organisator Mourad Bekkour bokste samen met een dertigtal vrijwilligers en Canvas vier afleveringen in mekaar.

Diverse mix
Zowel in het publiek als bij de artiesten is er een mix van nationaliteiten, huidskleur en religie. «Er wordt veel gesproken over diversiteit ‘brengen’, maar wij laten zien dat je er niet over moet praten, maar het gewoon moet doen», zegt Mourad. Van daar ook de naam ‘Nuff Said (genoeg gezegd, red.). Zeven keer per jaar wordt ‘Nuff Said georganiseerd. Ondertussen kan het uitpakken met een hele resem nationale en internationale toppers. «De belangrijkste factor is talent», zegt Mourad. «Mensen betalen, dus we willen hen kwaliteit geven.» Comedian Nigel Williams trad al verschillende keren op op ‘Nuff Said. «Dit is echt een verborgen parel in Antwerpen», vertelt hij. «Zoveel grote namen uit de comedyen poëziewereld die hier de revue zijn gepasseerd. En dat in alle stilte.»

“HET IDEE VOOR ‘NUFF SAID IS GEBASEERD OP TV-SHOWS, DUS DE OVERSCHAKELING VAN LIVE NAAR TELEVISIE VERLIEP REDELIJK VLOT”
Mourad Bekkour

Wereldsfeer
Volgens Williams hangt er op ‘Nuff Said een wereldse sfeer die je ook in grootsteden zoals New York en Londen terugvindt. Iets wat voor sommige comedians nieuw is. «Als je een voorstelling brengt voor een uitsluitend blank publiek, weet je dat een mop over andere religies en nationaliteiten altijd werkt. Maar op ‘Nuff Said zitten die verschillende nationaliteiten plots voor je», vertelt Williams. «Je moet dus verder denken.»

Genoeg ervaring
Altijd aanwezig op de ‘Nuff Said is BRZZVLL. De Antwerpse zeskoppige muziekgroep begeleidt de artiesten en zorgt voor muzikale intermezzo’s. «Omdat de artiesten vaak uit het buitenland komen, repeteren we maar één keer met de artiesten», vertelt Vincent Brijs van BRZZVLL. «Maar de meeste hebben genoeg ervaring en dat loopt altijd vlot.»

Compilatie op Canvas
De uitzendingen op Canvas zijn een compilatie van stukjes uit de voorstelling, filmpjes en interviews. «Het idee voor ‘Nuff Said is gebaseerd op tv-shows», vertelt Mourad. «Dus de omschakeling van live-voorstelling naar televisie liep redelijk vlot.» Of dit de deur opent naar meer televisiewerk? «Het zou tof zijn als we ook andere dingen kunnen maken», klinkt het. Nu zondag, om 21.05 uur op Canvas, wordt de eerste aflevering uitgezonden. Dan maakt ook kersvers stadsdichter Stijn Vranken zijn opwachting.
Wie graag een avond bij wil wonen, kan op 7 februari in CC Berchem terecht. Snel zijn is de boodschap want de 200 plaatsen zijn meestal snel uitverkocht.

Mourad Bekkour organiseert ‘Nuff Said. De voorstellingen in het cultuurcentrum van Berchem zijn aan hun zevende seizoen toe.

Foto Laenen

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

GVA METROPOOL STAD
VRIJDAG 17 JANUARI 2014/
SACHA VAN WIELE

CANVAS ● Reda Haouam interviewt artiesten tijdens autorit naar 'Nuff Said

"Het gaat verder dan wat er zich op podium afspeelt"

Reda Haouam met de artiest The Boy with Tape on his Face in zijn auto. "Het was een uitdaging om een goed gesprek met hem te voeren." FOTO VRT

Canvas zendt vanaf zondag de optredens van 'Nuff Said uit. Op het podium staan stand-upcomedians, muzikanten en woordkunstenaars uit binnen- en buitenland. Een vaste rubriek is Reda Haouam. Hij is interviewer en chauffeur van de kunstenaars. "Ik leerde hoe stand-upcomedians kijken naar de wereld", zegt Haouam.

● Al zeven edities werkt 'Nuff Said aan een stevige reputatie binnen het cultuurlandschap. Op het podium in het cultuurcentrum Berchem wisselen stand-upcomedians, woordkunstenaar en muzikanten elkaar af. Voor zich hebben ze een kritisch en divers publiek. Eén van de vaste bezoekers is Reda Haouam. Door een duikongeval zit hij in een rolstoel. Hij gaat de artiesten oppikken in een café of hotel om ze naar het cultuurcentrum te brengen voor hun optreden. Tijdens de rit interviewt hij hen. Dat werd ook gefilmd. Dat was niet altijd even eenvoudig. Eén van zijn eerste passagiers was de Engelse mimekunstenaar The Boy with Tape on his Face.

"Mijn passagier had daadwerkelijk plakband over zijn mond", zegt Reda Haouam. "Het was dus wel een uitdaging om een goed gesprek met hem te voeren. Hij reageerde met gebaren. Ik moest dus hem en het verkeer in het oog houden. Het werd een memorabel gesprek."

De gesprekken in de wagen gaven hem ook inzicht over hoe stand-upcomedians te werk gaan en waar ze hun inspiratie halen. "Met Steven Mahieu had ik het over waar hij zijn inspiratie vandaan haalt en wat hem drijft", zegt Haouam. "Hij vertelt over een vriend die door een moeilijke periode ging. Toen hij daarover vertelde op het podium, gaf hij dat verhaal op een zeer komische manier weer. Dat was zeer mooi. Het geeft inzicht over hoe stand-upcomedians naar het leven kijken. De ritten met de kunstenaars gaven hun optredens aan mij toch een andere dimensie. Sommigen willen gewoon hun publiek vermaken, anderen willen dan weer een boodschap meegeven en vertrekken van hun eigen ervaringen."

Reda Haouam met artieste Ladi6 (midden). FOTO NISRAN AZOUAGHE

En Haouam kreeg ook enkele van zijn muzikale idolen naast zich in de wagen, zoals Ursula Rucker en Joseph Bowie, beiden uit de Verenigde Staten.

Scherpe Humor

Die diversiteit op het podium lokt Haouam al vier jaar naar 'Nuff Said. "Je komt niet alleen voor de artiesten die je al kent, maar je wilt ook nieuwe mensen leren kennen", zegt Haouam. "Zo was The Boy with Tape on his Face en muzikante Ladi6 uit Nieuw-Zeeland een openbaring voor mij. Daarom moeten mensen ook kijken, zeker zij die van funky muziek houden en kunnen lachen met scherpe humor. Voor mij gaat de aantrekkingskracht van 'Nuff Said ook verder dan wat er zich op het podium afspeelt. Er hangt in de foyer van het cultuurcentrum van Berchem ook altijd een zeer goede ambiance."

Haouam woont zelf in Amsterdam. Hoe leerde hij 'Nuff Said dan kennen? "De organisator Mourad Bekkour is een neef van mij", zegt Haouam. "Hij had mij eens uitgenodigd. Ik vind het zeker de moeite om voor 'Nuff Said over en weer te rijden. Meestal neem ik iemand mee. Alleen heb ik nu wel eens het probleem dat de wagen vol zit en ik dus mensen moet weigeren."

SACHA VAN WIELE

'Nuff Said, vanaf 19 januari, vier zondagen na elkaar in het slot *Comedy Total* op Canvas om 21.05 u. Wie 'Nuff Said eens live wil bijwonen, is op 7 februari vanaf 20.30u of elke eerste vrijdag van de maand welkom in het cultuurcentrum Berchem, Driekoningenstraat 126, Berchem.
www.nuffsaid.be

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

KNACK
15 JANUARI 2014 /
HANS VAN GOETHEM

Comedy Total:'Nuff Said

Comedy total wordt een heuse vrijhaven voor taalvirtuozen: de komende weken serveert het zondagse humoruurtje op Canvas u 'Nuff Said . Het Berchemse initiatief maakt werkelijk op alle vlakken een eigenzinnige keuze, inclusief die van de praatgrage vip-chauffeur van deze tv-compilatie. ' 'Nuff Said is een podiumevenement bedacht door mijn neef Mourad Bekkour, waarvoor ik altijd graag vanuit mijn woonplaats Amsterdam naar Antwerpen kwam', zegt Reda Haouam. 'Ik had vroeger al eens een gast voor 'Nuff Said opgepikt op
de luchthaven van Schiphol die ligt toch op mijn weg naar Antwerpen. Dat leidde toen tot zo'n leuk gesprek dat Mourad me voorstelde om dat met alle gasten te doen voor deze tv-versie. Zo krijgt de kijker niet alleen het optreden te zien, maar leert hij ook die artiest wat beter kennen. Wel een hele uitdaging: ik had nog nooit iets voor tv gedaan.'

REDA HAOUAM: 'Nuff Said vindt plaats in de foyer van cc Berchem. Die is klein maar vooral knus, de mensen zitten er dicht op elkaar, waardoor je wel met elkaar aan de praat moet raken. Elke keer leer ik er wel nieuwe, leuke mensen kennen, met de meest diverse achtergronden, op het podium en in het publiek.

Wat is het idee achter 'Nuff Said precies?
HAOUAM: Mourad zegt altijd dat hij eigenlijk gewoon de mensen vraagt die hij zelf graag op een podium zou zien. En zijn keuze is heel divers. Niet alleen wat hun culturele maar ook wat hun artistieke achtergrond betreft. Bij 'Nuff Said zie je niet enkel standupcomedians, maar ook performers, muzikanten en zelfs dichters.

Zoals in de eerste aflevering Nabil Aoulad Ayad en Ladi6. Wie zijn zij?
HAOUAM: Nabil is een Nederlander die ik eigenlijk ook niet kende. Hij heeft van al zijn hobby's zijn beroep gemaakt: stand-upcomedy, beatboxen, muziek maken... Het lijkt wel of Nabil toen de talenten werden uitgedeeld een paar keer opnieuw in de rij is gaan staan. Hij beheerst alles geweldig goed, en hij wisselt humor, muziek en beatboxen op een indrukwekkend flitsende manier af. Ladi6 komt uit Nieuw-Zeeland verder kan je het moeilijker gaan zoeken. Zij is een geweldig soulvolle zangeres die samenwerkt met een hiphopproducer, Parks.

En na dat muzikale geweld volgt zowaar een woordkunstenaar, Stijn Vranken.
HAOUAM: Dat is helemaal 'Nuff Said . Wat alle gasten bindt, is dat ze elk op hun manier virtuoos met taal zijn. Door middel van grappen, songteksten of een gedicht. Met Stijn Vranken schakelt de avond als het ware even een versnelling terug. Hij brengt een heel mooi doordachte tekst die je even stil doet staan en nadenken.

En dan is er nog The Boy with the Tape on His Face... Euh?
HAOUAM: Dat isie ook. Hij treedt op met een stuk kleefband op de mond. Hij zegt geen woord, maar drukt zich uit met lichaamstaal, rekwisieten, muziek en vooral veel interactie met het publiek. The Boy with the Tape on His Face speelt met de verwachtingen van het publiek en weet je telkens te verrassen. Hij is ook daadwerkelijk met dat stuk tape op zijn mond bij mij in de wagen gestapt. (lacht) Voor een beginneling trouwens een hele uitdaging, hem interviewen en tegelijk op de weg letten.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

HUMO
14 JANUARI 2014 /
JEROEN MARIS / FOTO'S WOUTER VAN VAERENBERGH

'Nuff Said

Comedy in wit, zwart en bruin

Ik loop langs de Turnhoutsebaan in Borgerhout en *wollah*, nergens wordt opgeroepen tot de jihad. Er hangt geen rellerigheid in de lucht, wel winters optimisme. **Mourad Bekkour** en **Johan Petit**, twee *dudes* die er behoorlijk haram uitzien, drukken me de hand. We zullen het hebben over 'Nuff Said, een multiculturele podiumproject dat – insjallah – de volgende vier weken een tv-poot krijgt op Canvas.

Jeroen Maris / Foto's Wouter Van Vaerenbergh

'Vlaamse komieken weten dat brutale humor met een racistisch randje goed scoort bij een wit publiek'

'Nuff Said loopt al zes jaar in het cultuurcentrum van Berchem. 't Betreft een mix van woord, muziek, video en comedy, met op het podium evenveel diversiteit als ervoor. Vanaf zondag is er dus de tv-versie, vier weken lang. Theatermaker en komiek Johan Petit is de presentator, Mourad Bekkour de bezieler.

Mourad Bekkour «Ik heb als student in de foyer van het Zuiderpershuis gewerkt. Daar werden heel toffe dingen geprogrammeerd, maar er kwamen meestal alleen blanke mensen kijken. En zo was het overal in Antwerpen: genoeg interessants op het podium, maar altijd voor hetzelfde publiek. Alleen als er ergens een Marokkaan werd geprogrammeerd, was het publiek gekleurd, of die nu goed of slecht was. Ik vond dat jammer. Ik droomde van een podium waar goeie, heel gevarieerde dingen op gebeuren, voor een divers publiek. Dat is de kiem voor 'Nuff Said geweest.»

Johan Petit «En dat is aardig gelukt: klassieke poëzie staat er naast poetryslams, hiphop uit Canada naast comedy uit Palestina. Wat al die verschillende artiesten verbindt: de zoektocht naar hun roots. 'Wat is mijn identiteit? Wat beteken ik in deze stad, in deze wereld? Hoe ga ik om met mijn wortels?' En dan blijkt dat er meer overeenkomsten dan verschillen zijn tussen een Indiër die in Londen is geboren en een Marokkaan uit Borgerhout.»

Bekkour «Het was toch vooral in de beginperiode dat het altijd over identiteit ging. Na een tijd was het *too much* en hebben we een koerswijziging doorgevoerd. Omdat het gewoon saai werd. We willen nieuwe artiesten ontdekkenen een ruimer publiek aanboren. Allochtone artiesten maken trouwens zelf vaak die evolutie door. Aanvankelijk hebben ze 't vooral over hun roots – blijkbaar is dat toch nodig – en later switchen ze naar meer universele thema's.»

HUMO Er stonden al komieken van verschillende gezindten op het podium van 'Nuff Said. Valt dat altijd even goed bij het publiek?

Petit «Ik herinner me het optreden van **Jeroen Leenders**, te midden van de Zwarte Piet-rel. Hij kwam op en begon meteen te roepen dat het maar eens gedaan moest zijn met Zwarte Piet en racistisch gebruik te noemen. Hij maakte daar wat moppen over, en dat viel slecht. Niet dat er boegeroep kwam, maar je voelde de zaal wel verkrampen. Op het einde van de avond trad een Britse komiek op. Die had in de krant over die rel gelezen en begon meteen te fulmineren: dat dat toch ongehoord racistisch is, zo'n Zwarte Piet. Op één avond kreeg je dus twee totaal tegenovergestelde visies gepresenteerd. Ik vond dat *great*.»

Bekkour «Soms doe ik dat met opzet: eerst een Palestijn twintig minuten laten razen en dan een Jood zijn ding laten doen. Ik vind het tof om daarmee te spelen.»

Petit «Het breekt je kop open.»

Bekkour «Ik wil vooral weg van Het Grote Debat en De Gewichtige Meningen. Kwaliteit op het podium, mensen samen vóór dat podium – dat is 'Nuff Said.»

Petit «We trekken ook een fijn publiek aan. Niet het soort mensen dat, wanneer het op oudejaarsavond Arabische muziek hoort op de jispiste van Antwerpen, dat toch een beetje speciaal vindt en meteen vreest voor een terroristische dreiging (Petit verwijst naar een recente uitspraak van **Bart De Wever**, red.). Serieus: ik vond dat de waanzinnigste quote van het jaar. Als mijn dochter op school een Arabisch liedje hoort, denkt ze niet: 'Oei, oei, bommen!' De Wever klaarblijkelijk wél. Ik vind het hemeltergend dat de burgemeester van Antwerpen zo weinig kent van een cultuur die zo aanwezig is in zijn stad. Eigenlijk zou hij eens naar 'Nuff Said moeten komen: hij zou een heel ander perspectief krijgen.»

Bekkour «Bij dezen: u bent officieel uitgenodigd, meneer De Wever.»

BIG BANG

HUMO In 'Nuff Said zullen ook Vlaamse comedians van allochtone afkomst zitten. Moet ik me schamen omdat ik er nauwelijks ken?

Bekkour «Neen: er zijn er gewoon nog niet zoveel – een stuk of drie maar. En die zijn nog volop aan een avondvullende show aan het timmeren.»

HUMO Bestaat er zoiets als typisch Marokkaanse humor?

Bekkour «Niet echt, maar er zijn wel een paar komieken die zich vooral op de Marokkaanse gemeenschap richten. Qua vertelstijl en mimiek komt dat allemaal overeen met de klassieke comedy, maar de thema's zijn anders. Op vakantie gaan in Marokko, bijvoorbeeld. Dan gebeurt het weleens dat de ene helft van de zaal in een deuk ligt en de andere helft onbewogen blijft.»

Petit «Maar je hebt er ook die dat overstijgen. Bij **Najib Amhali** gaat de hele zaal plat, hè.

»Ik heb zelf een voorstelling gespeeld die 'Bang' heette. Daarin wisselde ik twee vertelperspectieven af. Dat van mezelf – hoe ik als kleine jongen in Borgerhout opgroeide en bang was van Marokkanen. En dat van Jamal, een Marokkaan die op dezelfde plek is opgegroeid. Als ik die voorstelling voor Antwerpse scholen speelde, zag ik de 17-jarige Marokkanen in de zaal wat glazig kijken als ik over mijn jeugd vertelde – ze kenden dat niet en moesten er dus ook niet om lachen. Maar zodra ik in de huid van Jamal kroop, gingen ze plat. Het gold ook omgekeerd: als ik de voorstelling tien kilometer buiten Antwerpen voor een wit publiek speelde, werd er net om mijn verhaal gelachen.»

HUMO Zijn er gevoeligheden of taboes waar je als komiek maar beter rekening mee houdt als er veel allochtonen in de zaal zitten?

Bekkour «Elke gemeenschap heeft z'n weke plekken, maar ons publiek is daar nogal losjes in. We hebben bijvoorbeeld **Magnus Betnér** gehad, een bekende Zweedse komiek. Zijn vader was priester en zelf heeft hij zich helemaal tegen elke vorm van geloof gekeerd: hij gaat er als een bezetene tegen tekeer. Zijn set ging alleen maar over hoe erg hij religies vindt. *(Lachje)* Ik had hem net

na **Amir Sulaiman** geplaatst, een bevlogen *preacher*.»

Petit «Dat was heel zot: Sulaiman predikte echt de schoonheid van geloven, hallelujah nog aan toe. En daarna kreeg je Betnér.»

Bekkour «Het publiek kon dat appreciëren, maar die Zweed werd ambetant. Die kon echt niet geloven dat mensen aan het meezingen waren met Sulaiman, en hij schold die vervolgens voor rotte vis uit op Twitter. Eigenlijk was dat wel goed: die gast is geweldig populair, een superster, en plots kwam hij op een plek waar het niet evident voor hem was om te scoren, waar hij tegenwind kreeg.»

HUMO Hoe wordt er op autochtone Vlaamse komieken gereageerd?

Bekkour «Met **Bert Gabriëls** hebben we een vreemde ervaring gehad. Goeie komiek, maar hij heeft te lang voor een wit publiek gespeeld. In zijn show gebruikte hij halverwege het woord neger, zonder dat er een mop aan vasthing. Meteen stond er iemand gechoqueerd recht in het publiek: dat het 'zwarte' of 'Afrikaan' moest zijn. Gabriëls begreep dat niet – hij gebruikte dat woord de hele tijd. Ik legde hem achteraf uit dat je dat echt niet kunt maken, dat dat racistisch is. Pas toen viel zijn frank. Voor hem was dat een openbaring. Hij heeft die zwarte persoon in kwestie een paar dagen later gebeld om zich te excuseren en gebruikt het woord nu niet meer.»

Petit «Ik ken veel mensen die 'neger' zeggen zonder enige kwade bedoeling. Maar je mag dat niet gratuit doen. Voor veel mensen blijft het een kwetsend scheldwoord. Je kunt zelf beslissen dat je het niet racistisch bedoelt, maar dat betekent nog niet dat je luisteraar dat zo aanvoelt.»

Bekkour «Ik denk niet dat het alleen om onwetendheid gaat. Wel met: 'Kijk eens wat ik durf.' Komieken weten heel goed dat brutaliteit goed scoort bij een wit publiek. Ze geven dat ook met zoveel woorden toe: 'Als je wil scoren, moet je even vol gas geven: brutale humor met bij voorkeur een lichte racistisch randje. En als je het publiek dan helemaal mee hebt, kun je datgene aansnijden waar je het echt over wil hebben.' Neem nu **Bart Cannaerts**. Toffe gast, goeie komiek. Ik zag zijn nieuwe show in de Arenberg: erg goed. Alleen: het hardst lachten de mensen toen het over Marokkanen ging. En dat was niet eens zo'n grappige passage, maar iedereen ging echt plat. Je kent het wel: net iets harder schateren dan nodig. Die gretigheid, die opluchting omdat iemand eens goed zei waar het op stond: ik vond dat heel akelig.»

Petit «Pas op, als er op 'Nuff Said Marokkanenmoppen verteld worden, wordt daar ook hard mee gelachen, hoor.»

Bekkour «Natuurlijk, als ze goed zijn. Niet als het is om stoer te doen. Puberale humor, dat heb ik zo stilaan wel gehad. We nodigen vaak grote namen uit het buitenland uit, mensen die al lang op de planken staan, die veel succes hebben en in grote tv-shows komen. En die doen dat niet. Die zijn de fase van het choqueren al lang voorbij.»

HUMO Er is de afgelopen jaren een jubelsfeertje rond Vlaamse stand-upcomedy gaan hangen, maar jij vindt dat die nog in de kinderschoenen staat?

Petit «Ik ben het daar niet mee eens. Kijk eens wat voor kleine lap grond Vlaanderen is, en kijk dan 's hoeveel straffe komieken hier op het podium staan. Stel dat die Engelstalig waren: het zouden wereldtoppers zijn.»

Bekkour «Zie jij dan zoveel toppers? Ik kom aan vijf.»

HUMO Welke vijf?

Bekkour «**Alex Agnew**. **Nigel Williams**. Bart Cannaerts. **Wim Helsen**. **Philippe Geubels**.»

Petit «Jeroen Leenders hoort daar voor mij ook bij. En **Vitalski**!»

Bekkour «Ik vind de verscheidenheid niet groot genoeg. 't Is allemaal heel veel van hetzelfde.»

Petit «Maar is dat niet gewoon eigen aan comedy?»

Bekkour «Nee, want in het buitenland heb je die verscheidenheid wél. Daar zit er ongelooflijk veel variatie in de stijl en de thema's. Als ik het alleen met Vlaamse comedians had gedaan, was 'Nuff Said na een jaar op geweest.»

PIPO / GEEN PIPO

HUMO Is humor ook de rode draad in jullie persoonlijke leven?

Petit «Bij mij alleszins wel. Onnozele dingen vertellen is toch een beetje een way of life. Als ik nu doe wat ik doe, is dat omdat ik al mijn hele leven een soort pipo ben. *(Tot Bekkour)* Jij niet, hè? Jij bent geen pipo.»

Bekkour «Ik ben wél een pipo, maar vooral thuis. Als ik buitenkom, ben ik wat gereserveerder. Zeker voor 'Nuff Said: te midden van de humor moet iemand serieus blijven. Ik ben de regelaar.»

HUMO Waar ben jij opgegroeid?

Bekkour «In Hoboken. Mijn ouders zijn in de jaren zestig vanuit Marokko naar hier gemigreerd. Ik ben de op één na jongste thuis, van zeven kinderen. En de enige die verder heeft gestudeerd en zijn ding heeft willen doen. Ik werkte vanaf m'n zestiende omdat ik het belangrijk vond om zo onafhankelijk mogelijk te zijn. Ik heb bijvoorbeeld zelf mijn studie betaald.

»Na mijn studie heb ik mee de website KifKif opgericht. Uit frustratie en ongeloof over hoe de klassieke media berichten. Dat was goed, maar ik vond het niet voor-uitgaan. Het was preken voor de eigen parochie. En de toon was bitter en verongelijkt – terecht, maar voor mij werd het uitzichtloos. Daarna heb ik een jaar als researcher voor 'Het journaal' gewerkt. Maar ik kon niet goed leven met de manier waarop verhalen daar gemaakt worden.

»Ik ging vaak naar comedyavonden en bekeek veel sketchshows. Dat is de manier, dacht ik, daar hoor ik thuis. Mensen amuseren, ze in het beste geval ook iets meegeven. Simpel, open, eerlijk – en zonder grote statements over de multiculturele samenleving.»

HUMO Je ouders behoren dus tot de eerste generatie Marokkaanse migranten in België.

Bekkour «Ja. Mijn moeder is 70, mijn vader 80. Ze hebben het niet makkelijk gehad: ze zijn beiden analfabeet. Ze hebben de Koran uit het hoofd geleerd, aangezien ze 'm niet kunnen lezen. Ze gaan nog heel conservatief met hun geloof om. Moslim zijn is voor hen: op tijd bidden. En een goed mens zijn: niet liegen, niet stelen, hulpvaardig zijn.

»Ik vul mijn geloof minder conservatief in. Ik voel me bijvoorbeeld niet beledigd als een komiek lacht met de islam. Die Zweedse komiek met zijn hatelijkheden richting alles wat naar religie ruikt: ik begrijp dat, ik weet vanwaar het komt. Ik ben ook niet het type dat voor zijn geloof gaat betogen. Kritiek op de islam moet je pareren door je way of life. Niet door als een halve gare de straat op te trekken. Daar bestaat je alleen maar clichés mee.»

HUMO Zijn je ouders nog altijd blij met hun beslissing van goed vijftig jaar geleden?

Bekkour «Gaandeweg vervaagde de optie om ooit naar Marokko terug te keren. Een huis, kinderen, kleinkinderen: hun leven is hier. Maar ik heb mijn vader ooit wel horen zeggen dat hij het niet meer zou doen als hij opnieuw kon beginnen. Verloren lopen in die totaal nieuwe cultuur, jezelf een tweederangsburger voelen, de taalbarrière: het is geen plezierrit geweest. Mijn vader kan niet met zijn kleinkinderen praten, want die spreken Nederlands en geen Arabisch. Dat is van een hardheid die je niet mag onderschatten. En eigenlijk waren mijn ouders liever arm geweest in een cultuur waar ze zich welkom voelen, dan welvarend in een samenleving waar ze er niet bij horen.»

'Ik vind het hemeltergend dat de burgemeester van Antwerpen zo weinig kent van een cultuur die zo aanwezig is in zijn stad.'

'Als er iets is met de islam, bellen de media altijd één of andere clown – vaak Nordine Taouil.'

GNIFFELEN OM THE STRANGERS

HUMO Jullie wonen beiden in Antwerpen. Vergelijk de stad eens met tien jaar geleden?

Bekkour «Er is niet veel veranderd, denk ik.»

Petit «Ik vind net dat Antwerpen erg hard verandert is. De superdiversiteit die je in Borgerhout al lang had, vind je hier nu ook. Vroeger was migrant hier een synoniem van Marokkaan. Sinds 2000 is de hele wereld hier komen wonen. Daarvoor had je concentratiescholen waar 90 procent van de leerlingen Marokkanen waren. Nu zitten daar alle nationaliteiten door elkaar.

»Het zijn boeiende tijden. Vlaanderen verandert helemaal van uitzicht: het is een nieuw land aan het worden. Ik vind dat opwindend. Ik ben zelfs jaloers op de vanzelfsprekendheid waarmee mijn dochter zich in die nieuwe wereld begeeft, terwijl ik in mijn jeugd gewoon bang was van Marokkanen.

»Het debat is ook verbreed. Ik zie nu in de kranten brieven en opiniestukken van Marokkanen. Dat is nieuw, en ik ben daar heel blij mee. Twintig jaar geleden zongen **The Strangers** nog: 'Allah is groot, maar de ziekenkas is groter.' Niemand had daar toen vragen bij.»

HUMO Veel mensen zullen jouw laudatio aan de multiculturele werkelijkheid bedenkelijk vinden – die werkelijkheid wordt ook een tikkende tijdbom genoemd.

Petit «Ik begrijp wel waar dat vandaan komt, alleen: die realiteit valt niet meer terug te schroeven. Je kunt mensen geen spuitje geven waardoor ze allemaal plots perfect Nederlands praten, dezelfde waarden en normen hanteren en er hetzelfde gedragspatroon op na houden.»

Bekkour «En dat wil je toch ook niet? De uniforme grijze massa kan toch nooit het doel zijn?»

Petit *(knikt)* «De vraag is meer dan ooit: hoe gaan we met die realiteit om? Zullen we de multiculturele samenleving blijven problematiseren, of gaan we oplossingen bedenken voor de problemen die ze in zich draagt?»

HUMO Klinkt goed, maar statistieken over onderwijs, tewerkstelling en criminaliteit laten toch een dramatische realiteit zien?

Petit «Ik blijf erbij: dat heeft minder met cultuur en afkomst te maken dan met de sociale omstandigheden – met kansarmoede, om het concreet te benoemen.»

Bekkour «Ik moet investeren in mensen. Waarom trekken zoveel jongeren naar Syrië? Omdat ze het – valse – idee hebben dat ze zo eindelijk een doel hebben, dat ze iets zullen realiseren, dat ze iets zullen betekenen door ginder te gaan strijden.»

Petit «Voor mij ligt de sleutel bij scholing. Daar moet véél meer geld naartoe stromen. Als je vandaag in Brussel of Antwerpen in een school staat, moet je weten dat je meer moet doen dan mensen leren lezen: je bent ook een sociaal werker.»

HUMO Er is toch ook zoiets als: je eigen verantwoordelijkheid opnemen?

Bekkour «Kansen grijpen – dat discours. 't Zou een gelding argument zijn als die kansen eerlijk verdeeld waren. Als we in een ideale wereld zouden leven waarin racisme en discriminatie niet bestaan, iedereen in een mooi huis opgroeit en twee werkende ouders heeft, ja, dán. Maar als je met een achterstand aan de race begint, is het zelfs al een wonder als je ze uitloopt.»

Petit «Een politicus heeft ooit in een debat tegen een kansarme gezegd – ik parafraseer het even: 'Ik zie dat u rookt. Dat snap ik niet: als je geen geld hebt, als je moet vechten om te overleven, dan geef je toch geen geld uit aan nicotine? Dat hoor je toch te spenderen aan eten, aan kleren voor je kinderen?' Ik vond dat een heel choquerende uitspraak. Weet je wat daar zo oneerlijk aan is? Dat die kansarme geen fout wordt toegestaan. Want zover wil ik gerust meegaan in de gedachtegang: door geld uit te geven aan rookwaren maakt die kansarme een fout. Maar als je tot de gegoede sociale klasse behoort, wordt zo'n fout je losjes vergeven. Het beste voorbeeld is Bart De Wever: die heeft jarenlang geworsteld met zijn gewicht en mislukking na mislukking opgestapeld. Maar hem werd dat wél vergeven, omdat hij tot een hogere sociale klasse behoort. Een kansarme wordt daar gemadeloos op afgerekend.»

HUMO Mourad, jij zei daarstraks dat je liever niet meer aan Grote Meningen doet.

Bekkour «Omdat iets creatiefs als 'Nuff Said me beter ligt, maar ook omdat er geen oprecht, serieus debat mogelijk is. Het is een circus waar ik niet aan kan deelnemen. Ik zie in de media altijd dezelfde mensen dezelfde domme dingen zeggen. Iets met de islam? Dan wordt één of andere clown gebeld – vaak **Nordine Taouil**, want dat levert smeuïge kopij of een sappig filmpje op. Ik heb op de redactie van 'Het journaal' gezeten, en ik tipte daar allerlei interessante moslims met frisse, verlichte ideeën. Maar daar was niemand in geïnteresseerd, want dat zou niet spectaculair genoeg zijn.»

»Die bangmakerij is echt verschrikkelijk. Om het stoerst en straft: de islam wordt afgeschilderd als een monster dat uit de bergen komt gekropen en iedereen zal opeten – een soort Godzilla.»

Petit «Je hebt gelijk. Maar de tijd zal zijn werk doen. Die multiculturele samenleving zal steeds evidenter worden. Kijk hier eens rond je: dat kleurige is net de identiteit van Borgerhout geworden. En nu moeten we gewoon leren omgaan met verschil. En weten dat we altijd iets gemeenschappelijk zullen hebben: de stad waar we wonen, en die we graag zien.»

'Mijn ouders waren liever arm geweest in een cultuur waar ze zich welkom voelen, dan welvarend in een samenleving waar ze er niet bij horen'

'NUFF SAID
Canvas,
zondag
19 januari,
21.10

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

GVA METROPOOL STAD
DINSDAG 7 JANUARI 2014/
SACHA VAN WIELE

Rondblik op A 2013

"Humor helpt tegen verbittering"

Elke dag kijkt een bekende Antwerpenaar terug op zijn haar hoogte- en dieptepunten van 2013. Vandaag: Mourad Bekkour.

Voor 'Nuff Said-organisator Mourad Bekkour valt het eerste hoogtepunt van 2014 al op 19 januari. Dan worden de optredens van 'Nuff Said uitgezonden op Canvas en dat gedurende vier opeenvolgende zondagen. "Ik ga sowieso trots zijn, ook al kijkt er niemand", zegt Bekkour.

Mourad Bekkour. FOTO WIM HENDRIX

"'Multicultureel' is zo'n goedkoop cachet geworden."

"Dankzij mond-aan-mondreclame trekken we nieuwe namen aan."

"Mijn vader wekte ons door deuntjes te spelen op de blokfluit."

MOURAD BEKKOUR 'NUFF SAID

Een mengeling van onvrede en engagement. Het lag aan de basis van het Aq'ije waarop Mourad Bekkour het concept van 'Nuff Said had opgeschreven. Ondertussen is dit evenement zeven seizoenen oud. Stand-upcomedians, dichters en muzikanten uit binnen- en buitenland stonden op het podium in het cultuurcentrum van Berchem.

Elke eerste vrijdag van de maand zakken weehonderd mensen af naar de foyer van het cultuurcentrum in Berchem. Zij krijgen een afwisselend en verrassend programma voorgeschoteld. Het publiek is al even divers als de artiesten op het podium. Moslims en vrijzinnigen, met of zonder hoofddoek, autochtonen en allochtoon, jong en oud, man en vrouw. "Humor is het ultieme middel tegen verbittering", zegt Bekkour.

• Hoe bent u op het idee gekomen om met 'Nuff Said te beginnen?

Het is een opeenvolging van zaken. Omstreeks 2002 ben ik met enkele mensen Kifkif begonnen. We maakten ons zorgen over de positie van de allochtonen in de samenleving. We organiseerden debatten en schreven opiniestukken met veel moeilijke woorden. Maar na een tijdje was ik dat beu. We bereikten alleen de al overtuigden. Als je daar in bleef hangen, geraakte je ook steeds meer verbitterd. Je stelde vast dat de situatie voor de allochtonen niet verbeterde.

Ik probeerde het ook even als programmamedewerker bij de VRT-nieuwsdienst, maar ook daar raakte ik mijn engagement niet kwijt. Journalistiek en nieuws was één grote fabriek. Ik had veel ideeën, maar bonse steeds op het argument dat het objectief hoorde te zijn en dat ik reikening moest houden met de kijkers. Ik ruilde de nieuwsredactie even in voor de horeca om te kunnen herbronnen. Ik ben dan volop dvd's begonnen kijken van comedyseries zoals *The Office*, sketchprogramma's zoals die van Chris Rock en Ali G, stand up/cabaret van Hans Teeuwen en Paul Mooney. Dat was echt een openbaring voor mij. Vooral de manier waarop zij omgingen met politiek en actualiteit. Met humor bereik je veel mensen en het is gezonder voor jezelf.

Daarnaast groeide de frustratie over hoe de culturele sector omspringt met allochtonen. Allochtonen worden op een podium gezet. Ze krijgen dan een staande ovatie, maar in de realiteit was wat ze brachten gewoon slecht. De teneur leek te zijn: 'als ze maar van de straat zijn, is het al goed'. Dat is een foute signaal. Is het omdat je allochtoon bent, dat je dan niet in staat zou zijn om kwaliteit te brengen? Waarom zou voor hen de lat lager moeten liggen? *Fuck it*. Leg die lat toch hoog.

• Vanwaar komt je interesse voor cultuur?

Misschien kreeg ik het met de genen mee. Mijn vader wekte ons op schooldagen door deuntjes te spelen op de blokfluit. Hij had dat zichzelf aangeleerd. Mijn vader was nr. 1 in de Marokkaan'. Die zijn op internet al een half miljoen keer bekeken. Na een periode kwamen steeds meer mensen zelf naar 'Nuff Said kijken. Ze wilden wel eens te weten wat dat nu allemaal is in het cultuurcentrum van Berchem.

• Is het nu 'Nuff Said of 'Nuff Said?

Die onduidelijk is een beetje bewust gedaan. Onze eerste presentator heette Said. Maar 'Nuff Said verwees ook naar 'stop met zagen en laten we eens goed lachen'.

• Cultuurhuizen klagen steen en been dat ze geen allochtonen in hun zaal krijgen. 'Nuff Said slaagt daar wel zonder problemen in.

Eigenlijk is het simpel: de artiesten brengen sowieso al hun eigen fans of kennissen mee. Bovendien hebben we een dertigtal vrijwilligers. De meesten hebben allochtone wortels. Ook zij nodigen hun vrienden uit op 'Nuff Said. En dan hebben we nog de foto's die we nemen van het publiek en op Facebook posten. We hebben ook grappige filmpjes opgenomen rond diversiteit, zoals 'Vraag het aan een Marokkaan'. Die zijn op internet al een half miljoen keer bekeken. Na een periode kwamen steeds meer mensen zelf naar 'Nuff Said kijken. Ze wilden wel eens te weten wat dat nu allemaal is in het cultuurcentrum van Berchem.

• Hoeveel veel toeschouwers mostten zijn, worden de grappen over de Islam niet geschuwd door de stand-upcomedians.

Onze stand-upcomedians informeren steeds welke soort van publiek ze voor zich gaan krijgen. Ik zeg dat ze gewoon hun ding moeten doen. En ja, er wordt al eens de spot gedreven met hoofddoeken of moslims. Dat is geen enkel probleem. Ik hou er wel van dat een artiest je soms ongemakkelijk doet voelen. In de programmatie houden we daar ook rekening mee. Ik heb stand-upcomedians gehad die zeiden hoe mooi het allemaal was. Daarna kwam een andere artiest die zwaar uitviel naar alles wat met religie te maken had en dus ook de islam. Dat moet kunnen. Het publiek is daar ook in mee. Ze verwachten door ons verrast te worden.

• Ondertussen stonden al heel wat bekende stand-upcomedians op het podium van 'Nuff Said: Imran Youssef, Ian Saap van der Wal, Ava Vidal en Jeroen Leenders. Hoe krijgt u die zo ver?

In het begin mailde ik ze allemaal persoonlijk. Ondertussen ontvang ik steeds meer mails van mensen die zich aanbieden om bij ons te spelen. Ze hoorden van 'Nuff Said via een collega. Dankzij mond-aan-mondreclame onder de artiesten trekken we anderen aan.

• Hoe kwam Canvas bij 'Nuff Said terecht?

De mensen van Canvas kwamen al geruime tijd kijken. Alleen hoorde ik nooit iets van hen. Uiteindelijk heb ik zelf het voorstel gedaan en ze gingen akkoord.

De reacties bij het publiek over de opnames waren gemengd. Met de camera's en de regie werd er wel ingebroken in de avond. De één vond dat Canvas niets te zoeken had in hun 'Nuff Said. De anderen vonden het tof dat 'Nuff Said op televisie zou komen. De eerste uitzending is op 19 januari. Ik ga sowieso zeer trots zijn, ook al kijkt er niemand die avond. Ik ben ook benieuwd naar de recensies. Het zal pijn doen als de recensenten vinden dat het rommel was.

• En als het een succes is?

Misschien breiden we het dan uit naar andere steden, zoals Gent. Alleen wordt het dan wel een voltijdse job voor mij. Ik doe 'Nuff Said nu als vrijwilliger. Ik werk bij de Antwerpse cultuurcentra. Door het uit te breiden naar meerdere steden kan ik grotere namen aanrekken. En misschien komt er dan ook een nieuw seizoen op televisie.

• Uw ultieme droom?

Niet echt, maar als de vraag er is, waarom niet? *(lacht)*

SACHA VAN WIELE

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

DE STANDAARD
DONDERDAG 5 DECEMBER 2013/
KAREL MICHIELS

TOPCOMEDY UIT ENGELAND BELANDT IN BERCHEM

‘Brits of Iraans, maakt mij niet uit’

Met Shappi Khorsandi haalt ’Nuff Said een Britse topcomédienne naar Antwerpen. Dat ze ook een migrantenachtergrond heeft, is bijzaak, zegt organisator Mourad Bekkour. KAREL MICHIELS

Shappi Khorsandi is de identiteitscrisis voorbij. © photo news

Comedyfans en BBC-kijkers hebben haar vast al eens bezig gezien, in *Live at the Apollo*, *QI* of *Have I got news for you*. En het is ook dankzij televisie dat ze nu eindelijk naar Berchem afzakt. Met een opname voor Canvas wist de vrij kleine organisatie ’Nuff Said de Britse grootheid te strikken.

Haar grootste Vlaamse fan was wijlen Patrick De Witte, die Shappi Khorsandi in 2009 een plaatsje gunde in het vierde seizoen van *Comedy Casino* op Canvas. Hij sprak alleen maar goed over haar, als vrouw (in het machowereldje van stand-upcomedy), als vrouw met Iraanse wortels (in de multiculturele samenleving) maar toch vooral als vrouw met Iraanse wortels én een complexloos gevoel voor humor.

Dat laatste zit blijkbaar in de familie bij de Khorsandi’s. Vader Hadi moest met zijn familie Iran ontvluchten omdat hij kort na de islamitische revolutie in 1979 een satirisch gedicht had geschreven over het nieuwe regime. Hij staat tot vandaag op de planken als comedian, en heeft die passie doorgegeven aan zijn kinderen. Ook de broer van Shappi probeert aan de bak te komen met humor.

Khorsandi put voor haar materiaal gretig uit de verhalen die ze zelf heeft meegemaakt, zoals de meeste stand-upcomedians. Maar zij heeft als kind wel haar geboorteland verlaten, is opgegroeid in een veelkleurige omgeving, heeft veel barrières en vooroordelen moeten overwinnen. En dan toch zo grappig en openhartig blijven. Shappi Khorsandi slaagt erin om zelfs de meest schrijnende wantoestanden een air van lichtheid te geven, zonder het eigenlijke onderwerp uit de weg te gaan. Kijk naar het filmpje dat ze gemaakt heeft voor Amnesty International over steniging. Even hilarisch als Monty Python in *The life of Brian* maar wel gebaseerd op feitelijke Iraanse wetteksten.

> Khorsandi’s filmpje over steniging is even hilarisch als Monty Python, maar wel gebaseerd op feitelijke Iraanse wetteksten

Geen prinsesje

Denk nu niet dat Khorsandi op het podium alleen praat over verschillen en overeenkomsten tussen de bevolkingsgroepen, en de nooit ophoudende strijd voor aanvaarding en erkenning. Ze is even goed een moderne Britse vrouw, theaterdipltoma op zak, gescheiden en een tijdlang alleenstaande moeder. Eerder dit jaar zette ze haar tweede kind op de wereld. Ook dat wil ze vertellen, niet met een lawine van grappen maar eerder rustig keuvelend met het publiek.

Shappi’s nieuwe show *Dirty looks and Hopscotch* gaat over ‘een klein meisje zijn en opgroeien, en de frustraties als je geen prinsesje blijkt te zijn’. Ze noemt zichzelf ‘vrij eerlijk’ op het podium. ‘Ik zeg gewoon wat ik denk.’

Haar identiteitscrisis heeft ze intussen achter de rug. ‘Engels of Iraans, het interesseert me geen moer meer. *I just want to get on with my life.*’

Maar met Iran zal ze zich uiteraard altijd verbonden voelen, net als met het lot van vluchtelingen en verworpenen. Ze ontbeert het cynisme en de onderbroekenlol van haar mannelijke collega’s, maar heeft een des te ruimere blik op de maatschappij en het dagelijkse bestaan. Als Eddie Izzard, Russell Brand of Adam Fields hier zalen kunnen uitverkopen (wat in toenemende mate gebeurt), dan moet er ook ruimte zijn voor deze Shappi Khorsandi. Zeker nu ze via ’Nuff Said eindelijk nog eens te zien zal zijn op het Vlaamse tv-scherm. Die tv-opname was de doorslaggevende reden voor haar om toe te zeggen voor het optreden in Berchem. ‘Ik volg haar al jaren,’ zegt organisator Mourad Bekkour, ‘maar tot dusver bleven mijn mails onbeantwoord. Nu we stilaan ook in het buitenland bekend worden, is de interesse dan toch gewekt. Het bericht dat Canvas komt filmen, deed de rest. Televisie is en blijft het beste verkoopsargument.’

Grote namen, kleine organisatie

’Nuff Said programmeert niet alleen comedy. De maandelijkse evenementen in cc Berchem brengen ‘al wat funny en funky is in de lage landen’, en steeds vaker ook daarbuiten. Het concept haalde de laatste jaren verschillende grote namen over de streep. Morgen staat voor de derde keer Joseph Bowie op de affiche, van de destijds vernieuwende jazzfunkpunkformatie Defunkt. Ook Jan-Jaap van der Wal is van de partij, een van de beste comedians uit Nederland. Drijvende (onbetaalde) kracht van ’Nuff Said is nu al voor het zevende seizoen Mourad Bekkour. ‘Ik vond het jammer dat autochtone Belgen alleen naar autochtone voorstellingen gingen, en allochtonen naar allochtone voorstellingen. Maar we hebben ’Nuff Said nooit verkocht als een organisatie die de gemeenschappen bij elkaar wil brengen. We programmeren gewoon wat we goed vinden, met hulp van enthousiaste vrijwilligers. Wij zijn de grenzen voorbij.’

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

GAZET VAN ANTWERPEN
5 SEPTEMBER 2013 /
LISA AKINYI MAY

'Nuff Said gaat op antenne

Een beeld van het publiek tijdens de opnames in maart voor het proefprogramma. 'Nuff Said slaagt er telkens in een breed en divers publiek aan te trekken.
FOTO DIRK DEN AANTREKKER

Canvas maakt nieuw programma rond kleurrijk podiumevenement

'Nuff Said, het evenement in Cultuurcentrum Berchem waar woord, muziek, stand-upcomedy en video verenigd worden, is vanaf januari te zien op Canvas.

Organisator Mourad Bekkour is enthousiast. "Het feit dat Canvas ons evenement heeft opgepikt, is een erkenning. Op die manier gaan we meer mensen bereiken", zegt Bekkour. "Toeschouwers gaan getrakteerd worden op een keurige en kleurige mix van woord, beeld, muziek en comedy."

Vaak wordt het programma aan elkaar gepraat door een grappige host. "Het wordt een seizoen op een hoger niveau. Veel gaat er op televisie niet veranderen, behalve dat de optredens korter en krachtiger zullen zijn. De avond gaat steeds aangevuld worden met grappige, maatschappijkritische video's", vertelt Bekkour.

Acht jaar geleden begonnen comedian Latif Ait, regisseur Ridoin El Aissati en Mourad Bekkour 'Nuff Said, "als reactie op al het negatieve nieuws in de media". Ondertussen werkt een dertigtal vrijwilligers mee aan het evenement. "We wilden ons gewoon amuseren. Voor we het wisten, hadden we een zeer breed publiek. Iedereen komt hier binnen: meisjes met een hoofddoek zitten hier naast homoseksuelen", zegt Bekkour.

> "We zijn gecharmeerd door de goede sfeer op 'Nuff Said."
>
> **LEA VANEGDOM**
> PRODUCER VRT

Proefprogramma

Wat in 2007 in de foyer van het Cultuurcentrum Berchem begon, wordt binnenkort losgelaten op het grote publiek. Elke eerste vrijdag van de maand wordt een gevarieerd programma aangeboden. "We gaan 'Nuff Said capteren vanaf vrijdag 6 september tot december", zegt Lea Vanegdom, producer bij de VRT. "In maart hebben we een proefprogramma gemaakt dat we voorgesteld hebben aan de netmanager van Canvas, Mark Coenen. Hij was direct verkocht."

"We gaan dit jaar vier maal filmen. We zijn gecharmeerd door de goede sfeer van 'Nuff Said en hoe ze erin geslaagd zijn om mensen van verschillende groepen samen te brengen", zegt Lea Vanegdom.

"Het wordt een geheel nieuw programma dat midden januari uitgezonden zal worden. De opnames draaien volledig rond de voorstelling, maar we zullen ook artiesten interviewen over hun ervaring met het publiek."

Internationale acts

Hoewel organisator Bekkour blij is met de aandacht, blijft hij nuchter. "Het wordt tijd dat het normaal is om een mix van personen samen te zien. We willen gewoon samen genieten van een plezante avond."

Het zevende seizoen bewijst dat het evenement steeds internationaler wordt. In oktober komt Divinity Roxx, de bassiste en bandleidster van Beyoncé, spelen. "We proberen altijd goede acts vast te leggen door mensen die op tour zijn te boeken", zegt Bekkour.

Nabil Aoulad, de winnaar van het Nederlandse kampioenschap beatboxen, Ladi6, een van de bekendste vrouwelijke vocalisten in Nieuw-Zeeland en The Boy with tape on his face uit het Verenigd Koninkrijk, zullen nu vrijdag optreden. Stijn Vranken, voormalige nachtdichter van Antwerpen en Gent, zal zijn verrassende gedichten voordragen.

LISA AKINYI MAY

ℹ 'Nuff Said, vrijdag 6 september, 20.30u, Cultuurcentrum Berchem, www.nuffsaid.be

Organisatoren Mourad Bekkour en Ridoin El Aissati op het dak van Cultuurcentrum Berchem. "Het wordt een seizoen op een hoger niveau."
FOTO FREDERIK BEYENS

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

DNA.BE
6 DECEMBER 2012 /
TIM VALKIERS

“Op ‘Nuff Said is er geen onderscheid tussen artiest en publiek”

Het festival ‘Nuff Said is een alles-in-een-avond met muziek, video, literatuur en nog veel meer. Op vrijdag 7 december presenteert organisator Mourad Bekkour een affiche om duimen en vingers af te likken. “Onze 5de verjaardag moest en zou extra glans krijgen”, zegt hij trots.

Hoe is het festival precies ontstaan?
Mourad Bekkour: “Wij wilden met een paar vrienden een evenement dat diversiteit uitstraalde, want dat bestond toen niet. We wilden iets artistiek, maar ook met genoeg humor. Dat is het ideale bindmiddel om mensen met elkaar in contact te brengen, ongeacht hun afkomst. We zijn blij dat we daarin met ‘Nuff Said in zijn geslaagd.”

Van welke artiest verwacht je zelf het meest?
“De Somalische comedian Prince Abdi wordt alleszins de moeite. Ik zag hem nog nooit live, maar ik weet dat hij als geen ander een publiek kan bespelen. Ik kijk ook uit naar Remi Kanazi, een Palestijns-Amerikaans schrijver en mensenrechtenactivist.”

Wat brengt de toekomst voor ‘Nuff Said?
“Onze toekomst ziet er goed uit. We willen een klein festival blijven, waar mensen gezellig kunnen bijkletsen met elkaar. Ook het informele moet behouden blijven: op ‘Nuff Said is er geen onderscheid tussen artiest en publiek. Dat moet zo blijven. Maar ook onze multi-getalenteerde huisband BRZZVLL is van groot belang. Zij geven op ‘Nuff Said al vijf jaar het beste van zichzelf. Houden zij het voor bekeken, dan denk ik dat ook bij ‘Nuff Said de stekker eruit gaat.”

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

NIEUWSBLAD.BE
5 MAART 2012 /
STIJN GELDOF

Ook Gent omarmt interculturele avonden van 'Nuff Said'

GENT Zaterdagavond had 'Nuff Said voor het eerst plaats in Gent. Het concept van een urban cultuuravond komt overgewaaid vanuit Antwerpen, waar de 'Nuff Said shows al jarenlang 'de leukste avonden in 't stad' genoemd worden. Het bontgekleurde Gentse publiek omarmde de eerste editie en vooral de Amerikaanse dichter Amir Sulaiman maakte veel indruk met zijn liefde en energie.

In de Handelsbeurs mag het altijd ietsje meer zijn. Hun Kraakpand-concerten bijvoorbeeld zijn gefundeerd op een geweldig concept: een vijftal groepen staan in een halve cirkel opgesteld in de zaal vol zittende mensen. Om de beurt spelen ze een nummer, en zo wordt toegewerkt naar een muzikale climax op het eind van de avond. Het geheel wordt aan elkaar gepraat door een vlotte presentator. Kortom, een Gentse versie van het BBC-muziekprogramma Later with... Jools Holland.

Geen wonder dus dat de concertzaal aan de Kouter de gastheer was van de eerste 'Nuff Said-show in Gent. Een handvol artiesten gaande van performers en comedians over dichters, muzikanten en zangers komt op zo'n avond langs en alles wordt aaneengepraat door een presentator.

Presentator van dienst was de Nieuw-Zeelander Bob Maclaren, een heerschap dat zo grappig en to the point is dat hij bijna alle artiesten van het podium wegblies door zijn tussenkomsten. Hij hekelde zijn geboorteland en ons land, en had het vooral over het feit dat wij Belgen toch zo'n stille braveriken zijn als publiek. 'Nuff Said swingt als een tiet, zoveel is zeker, maar het publiek zelden zo veel jonge Gentenaars met buitenlandse roots gezien in de Handelsbeurs, dit is ook waar 'Nuff Said voor staat was inderdaad behoorlijk braaf.

De Zweedse komiek Magnus Betner bijgenaamd de Prince of Darkness mocht na Maclaren als eerste het podium op. Een cynicus eerste klas die spuwt op alles wat macht uitstraalt en die geen enkel taboe-onderwerp schuwde: homoen biseksualiteit, godsdienst, pedofilie, euthanasie, fundamentalisme. Magnus Betner was spijkerhard en goed op dreef, maar het publiek was duidelijk nog niet goed wakker.

De Nederlandse stand-upper Harry Glotzbach mocht de avond afsluiten. Neerlands nieuwste talent in comedy-regionen was minder hard dan Betner, maar een stuk grappiger. Tenslotte nog een pluim op de hoed van de Antwerpse groep BRZZVLL, die met funky en jazzy deunen de regenboogkleurige show 'Nuff Said nog wat verder inkleurde.

Het concept van 'Nuff Said heeft alles om ook in Gent uit te groeien tot een succesverhaal. De eerste editie was hier en daar nog wat aarzelend, maar de opkomst en het niveau van de artiesten doen het beste verhopen voor de toekomst. Wij hebben alvast de tweede 'Nuff Said-avond op 2 juni aangekruist in onze agenda. En u?

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

KIFKIF.BE
18 OKTOBER 2011 /
AMAL EL MADIOUNI

‘Nuff Said

De 32ste editie van ‘ Nuff Said vond vrijdagavond 7 oktober plaats in het cultureel centrum van Berchem. Niet enkel liet BRZZVLL de muzieknoten de pan uitswingen, de heer Joseph Bowie had tevens een groot aandeel in het muziekgebeuren.

Ik wil mezelf niet voorlopen, laten we beginnen bij de gastheer van de avond: Bob Maclaren. Deze Nieuw-Zeelander met een zuiver ‘British’ accent verbaasde zich over de regering van dit land; België staat namelijk bekend als enige land dat het langst zonder regering zat. Het publiek gierde het uit. Verder verbaasde hij zich ook over de aanwezigen onder het publiek, een groot deel van het publiek bestond uit Marokkanen. Naar zijn mening waren ze goed geïntegreerd. Zijn plaisanterie was erg politiek getint. Elio Di Rupo en de Dexia affaire mochten eraan geloven.

De volgende act was niemand minder dan Salaheddine Benchikhi. Samen met hem mochten wij zijn jeugd mee herbeleven. De culturele verschillen tussen hem en zijn Nederlandse buurjongetje vormden de rode draad doorheen zijn act. Tevens vond Benchikhi het triestig dat Filip Dewinter geen aandacht meer kreeg, volgens hem had iedere stad zijn racist nodig. Wat een satire, mensen. Op komische wijze bracht Salaheddine een ode aan de Marokkaanse moeder die zelfs zonder ingrediënten eten kon maken. Benchikhi is erg satirisch en vertelt onverbloemd wat hem dwars zit. Deze stijl is erg aantrekkelijk voor de jeugd, daar het ‘sans gêne’ is.

Vervolgens nam Poëet Maud Vanhauwaert haar plaats op het podium over. Ze verhaalde ons over haar moeders voeten vol eelt en dat ze er ook zelf had. Ze dichtte niet enkel over haar moeder maar ook over de dood en de hedendaagse politiek. Haar meest frappante uitspraak, vond ik, ging over de gesplitste kont die dan toch samen een mooi geheel vormt. Deze uitspraak doelde op België natuurlijk.

Na deze voordracht volgde een kort filmpje. Antwerpenaren gaven hun mening over de multiculturele samenleving en hun kijk erop. Nu en dan leverde dat hilarische beelden op. Engelssprekende Antwerpenaren met een dialectisch accent zorgden voor grappige dialogen.

De laatste komische act kwam uit Amsterdam. Howard Komproe gaf zijn leven als gescheiden man met kinderen weer. Zijn haat-liefde relatie leverde lachwekkende anekdotes op. Komproe’s militaire verleden en zijn misnoegen over vegetariërs lieten ons zeker niet onberoerd. Howard’s laatste woorden bleven me bij: ‘een man staat machteloos tegenover een vrouw, een vrouw staat vol verwachtingen tegenover een man, verwachtingen waaraan een man nooit zal voldoen.’

De laatste muzikale act was Joseph Bowie, lid van de befaamde freefunk band Defunkt. Deze jazztrombonist speelde de sterren van de hemel. Bowie’s muzikale samenwerking met BRZZVLL was magisch. De jazzliefhebbers kregen waar voor hun geld, dit was werkelijk jazz op wereldniveau. Allerlei instrumenten kwamen aan bod: van sambaballen tot tamboerijnen die,simultaan met zijn diepe volle soulstem, zorgden voor een uniek optreden. Hij kreeg de toeschouwers mee met zijn aanstekelijke zinnen ‘getting funky’, ‘you strangle me with your love’ en ‘illusion.’

De fenomenale drumsolo op het einde gaf aan dat deze editie van ‘Nuff Said er jammer genoeg op zat. Zo zie je maar dat men niet veel nodig heeft om een leuke avond te beleven, slechts de juiste mensen op de juiste locatie. De medewerkers van ‘Nuff Said mogen best fier zijn op zichzelf, een overvolle zaal gaf blijk van een goede artiestensamenstelling.

Helaas heeft het cultureel centrum van Berchem haar directeur, Roel Verniers verloren. Verniers verloor vorige maand zijn strijd tegen kanker, bij deze willen we onze steun betuigen aan zijn familieleden en naasten.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

BURGEMEESTERVANANTWERPEN.BE
11 OKTOBER 2011 /
PATRICK JANSSENS

CC B als place to be

Het is een geesteskind van Mourad. Maar tijdens zijn directeurschap heeft Roel het geadopteerd en grootgebracht: Nuff Said.

Een sterke formule die nu aan zijn alweer 5de seizoen begint. Met als gastheren afwisselend Johan Petit [aka als Klein Jowanneke] en de Nieuw-Zeelandse Bob Maclaren. Nuff Said maakt van CC Berchem elke keer weer een 'place to be'. Voor Antwerpenaren van àlle origines.

Dat is het eerste wat me opvalt als ik vrijdag ga kijken: het uniek en uiterst gemengd publiek. Een van de weinige cultuurplaatsen waar dat lukt. Respect!
Verder een goede plek ook om ervaring op te doen voor wie nog niet helemaal podiumvast genoeg is.
Van dat laatste heeft Maud Vanhauwaert echter totaal geen last. Met haar ongemeen scherp observatievermogen en hoogst originele bewoordingen kletst ze haar publiek meedogenloos om de oren. Het lukt haar om poëzie en podium te doen rijmen. Straffe madam. Eentje waar we zeker nog van zullen horen.
Als ik buitenga moet ik denken aan wat Clara, de vrouw van Roel, bij zijn uitvaart in park spoor noord zei: 'Roel zou hier zelf een vierdaags festival van hebben gemaakt en er alle lokale vzws bij hebben betrokken'.
Er is een groot gat geslagen in de ploeg die aan 't stad werkt.
Een groot, warm gat.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

MO.BE
1 OKTOBER 2011 /
JEROEN DE SADELEER EN OLIVIA U.
RUTAZIBWA

Alles 'Nuff Said

Op vrijdag 7 oktober begint het vijfde seizoen van de'urban' 'Nuff Said avonden in het cultuurcentrum Berchem (ccBerchem) bij Antwerpen: een maandelijkse dosis muziek, slam, literatuur, poëzie en video op één podium. Urban omdat de diversiteit van de stad centraal staat, zowel vooraan als in de zaal. MO sprak met Mourad Bekkour, de geestesvader van 'Nuff Said, die als groot voorstander van de artistieke vrijheid, geen blad voor de mond neemt.*

Bekkour's idee groeide vanuit een ontevredenheid over de manier waarop de media omgaan met allochtonen. Zijn inspiratie voor de format putte hij uit de Amerikaanse stand-up en slampoetry avonden van mensen als Dave Chappelle en Def Jam Poetry. Toen hij vijf jaar geleden op de boer ging met zijn 'Nuff Said concept – 'allemaal korte stukjes brengen op een podium, zeer verschillend en gemengd', aldus Mourad – werd het afgedaan als een bonte avond. Nu, aan de vooravond van het vijfde seizoen, zijn de maandelijkse 'Nuff Said avonden een begrip in de Vlaamse culturele wandelgangen.

De filmpjes die speciaal voor 'Nuff Said gemaakt werden en tijdens de avond getoond worden zijn een groot succes op YouTube. Het eerste in de reeks 'Vraag het aan een Marokkaan' uit 2008 werd intussen al meer dan 160.000 keer bekeken. Schrijvers als Tom Naegels, Tom Lanoye, Johan Petit, Rachida Lamrabet, Vitalski, Christophe Vekeman, Abdelkader Benali, Kristien Hemmerechts, Stijn Vranken of Chika Unigwe deelden het podium met stand-up comedians en rappers uit binnenen buitenland zoals Amir Sulaiman (VS), Kain The Poet (VS), Philippe Geubbels, Dimitri Leue, Bob Maclaren (NZ), Nigel Williams, Andy Fierens of Amar El-Ajourri (NL). Brazzaville, intussen een gevestigde funken jazzband uit het Antwerpse, rijgt de avond muzikaal aan elkaar.

Waar komt die naam 'Nuff Said vandaan?

Bekkour: 'Nuff Said (genoeg gezegd, or) verwijst in de eerste plaats naar het element 'woord' dat in de avonden vervat zit via de literatuur, comedy, poëzie en zang die gebracht wordt. Het verwijst ook naar onze host van toen, Said Assissi (acteur, oa. in de Vlaamse film Firmin, or). Die naam hebben we gewoon behouden. Maar ook 'Nuff Said in de zin van: ''t Is genoeg geweest'. Genoeg gezever, genoeg saai gedoe, genoeg debat.

Hoe ben je op het idee gekomen om zulke avonden te organiseren?

Bekkour: Vijf jaar geleden was ik net gestopt met werken bij de VRT. Het was in de periode dat Joe van Holsbeek was neergestoken in het Centraal Station van Brussel voor zijn mp3 speler. Mijn collega's bij de VRT waren echt heel tof, heel open en we konden heel vlotjes met elkaar praten. Maar zodra er iets gebeurde op straat, werden ze net cowboys. Dan gingen ze om ter eerst achter een straf verhaal. 'Kom Mourad, ga eens wat Marokkanen zoeken voor een interview', zeiden ze dan.
Dat was een heel gekke situatie. We waren gewoon aan het praten en dan sloeg het plots om in: 'Mourad, er is iemand neergestoken in het station, ga eens wat Marokkanen zoeken.' Wanneer ze er op attent werden gemaakt gaven ze vaak toe dat ze het niet goed doen en ze dat ze ervan zouden leren. Maar een week later gebeurde er weer iets en dan was het opnieuw: 'Kom Mourad, ga eens wat Marokkanen zoeken.'

Die manier van werken is heel erg gericht op het scoren van kijkcijfers. Principes spelen dan geen rol meer. Wanneer ikzelf een voorstel deed kreeg ik vaak te horen dat het te partijdig was of onvoldoende beide kanten van het verhaal aan het woord liet. Toen besefte ik dat ik de culturele wereld in moest. Daar is artistieke vrijheid heilig. Je mag alles zeggen op een podium.

Wat heeft het podium dat andere media niet hebben?

Bekkour: Als er bijvoorbeeld in de krant eens een andere stem klinkt dan is dat vaak in een klein artikeltje, ergens in het midden of achteraan. Of het is heel moeilijk geschreven zodat je voor elke zin bijna een woordenboek nodig hebt. Op zo'n moment preek je enkel voor je eigen kerk, je eigen gemeenschap of voor je eigen vrienden, terwijl je net breed moet gaan. Humor is daarvoor een goed middel. Je bereikt er veel mensen mee en je kunt er ver in gaan. Je kan harde dingen zeggen, want het is tenslotte 'maar om te lachen'.

Is er in de afgelopen vijf jaar niet al heel wat veranderd in de media en elders?

Bekkour: Er is meer aandacht voor allochtonen. Zowel in de theaters als op TV. Iedereen wil nu allochtonen bereiken en past zich aan, maar meestal is dat heel geforceerd. Het lijkt soms op een heksenjacht. Ik krijg mails waarin staat: 'Wij gaan iets organiseren en we willen allochtonen bereiken. Kan je er een paar meebrengen?' Ofwel is de aanpak nog heel 'geitenwollensokkerig'. Vaak denken ze nog net op tijd: 'Juist ja, we moeten nog iets doen voor allochtonen.' Ze boeken dan even een Marokkaanse stand-up comedian en denken dat de kous daarmee af is. Ze denken te weten wat allochtonen willen, maar hun aanpak is veel te voor de hand liggend.

Jullie zijn één van de weinigen die er in slagen om een gemengd publiek aan te trekken. Wat heeft 'Nuff Said dat de rest niet heeft?

Bekkour: Wij hebben ons concept dat zo een beetje alles combineert. Comedy, poëzie, muziek, een live band… Elke artiest brengt zijn of haar eigen publiek mee. Er is een mix op het podium alsook onder de mensen die het organiseren. Wij amuseren ons gewoon. Wij moeten ons niets aantrekken van quota.

Onze diverse aanpak bij 'Nuff Said voelt gewoon natuurlijk aan en is op geen enkele manier geforceerd. We tellen niet hoeveel allochtonen er in de zaal zitten, het zijn dingen die we niet meer zien. Omdat we zelf allochtoon zijn, maar ook omdat we zelf verschillende voorstellingen en pr oducties afschuimen. Dingen die niet speciaal voor allochtonen zijn gemaakt, maar die echt goed zijn, waarvan we vinden dat het echt spijtig is dat ze niet door allochtonen worden gezien. En dan boeken we die voor 'Nuff Said omdat we weten dat die echt een groot succes zullen zijn bij heel ons publiek.

Zoals?

Bekkour: Johan Petit bijvoorbeeld. Het omende seizoen zal hij afwisselend met Bob Maclaren van Nieuw-Zeeland 'Nuff Said presenteren. Ik ben altijd fan geweest van hem, maar in zijn shows zag je nauwelijks allochtonen. Ik heb hem dan gevraagd voor 'Nuff Said en hij is ingeslagen als een bom. Het publiek was echt enthousiast.

Op zo'n avond bij ons krijgen artiesten maximaal twintig minuten, dat is niet erg veel, het is dus maar een kennismaking. Maar mensen in het publiek gaan artiesten die ze goed vonden googlen en kopen dan tickets wanneer die elders optreden. Na 'Nuff Said trad Johan Petit bijvoorbeeld nog vier keer op in een uitverkochte Roma in Antwerpen en er zaten toen veel allochtonen in de zaal die hem hadden gezien op 'Nuff Said.

Hoe evolueerde de toestand in het algemeen tussen 'allochtonen' en 'autochtonen' in de afgelopen vijf jaar volgens u?

Bekkour: Ik denk dat de situatie is verslechterd en dat is door de crisis. Mensen verliezen hun job, fabrieken sluiten, er komen meer en meer mensen bij. Het wordt erger en erger, en mensen zoeken dan een zondebok. Als iedereen een job heeft, en geld, en elk jaar op vakantie kan, dan is er geen probleem, maar met de crisis komt de haat meer naar boven.

Je beschrijft wat jullie met 'Nuff Said doen als amusement, maar kan het ook bijdragen tot een oplossing tussen de verschillende groepen, of staat het daar los van?

Bekkour: Alles zou 'Nuff Said moeten zijn: natuurlijk divers. 'Nuff Said op TV, op de bus, 'Nuff Said op de trein, in de scholen, op de schoolbanken maar ook bij wie er vooraan in de klas staat, in ziekenhuizen,… alles 'Nuff Said. Dat is de realiteit en het zou eigenlijk overal zo moeten zijn, al lange tijd eigenlijk. Er zijn al plaatsten waar het zo is, waar diversiteit normaal is en het ondenkbaar is om enkel dingen te maken voor een wit publiek.

Zijn er plannen om 'Nuff Said uit te breiden?

Bekkour: Er zijn veel aanvragen binnen gekomen om op festivals te gaan staan. Ook de Handelsbeurs in Gent wil samenwerken. Als we artiesten uit het buitenland laten komen is dat wel interessant als ze meer dan één keer kunnen optreden. Maar de locatie in het ccBerchem is anderzijds ook juist goed omdat het klein en gezellig is en er geen afstand is tussen het publiek en het podium. De artiesten zitten gewoon tussen de mensen tot het hun beurt is.

Zou 'Nuff Said kunnen werken op de televisie?

Bekkour: De bedoeling van 'Nuff Said is om dingen te laten zien die bijvoorbeeld blanken of Marokkanen anders niet zouden zien. Sommigen komen voor een rapper en zien dan een stuk poëzie dat ze erg mooi vinden en hen ontroert en omgekeerd. Anderen komen voor de poëzie en zien dan een rapper die ook teksten brengt. Het is een uitwisseling van artiesten en publiek. Dat zou op tv dus ook goed werken.

Maar als je zoiets op tv wil brengen moet je een studio bouwen, een ontwerper inschakelen, nadenken over de kleur, het design, verlichting, de meubeltjes. Want het is juist de gezellige toegankelijke sfeer die van 'Nuff Said een succes maakt. Het zou dus wel werken, maar men moet het willen en er durven geld in steken.

Wat is de ideale financiering voor iets als 'Nuff Said: overheidsgeld of privé investeringen?

Bekkour: Het is het beste om de financiering uit verschillende bronnen te halen. Dat geeft het meeste vrijheid om uw concept in eigen handen te houden. Momenteel investeert de Stad Antwerpen via Antwerpen Boekenstad in 'Nuff Said en nog een aantal fondsen zoals het Fonds voor de Letteren. We zijn dus nog op zoek naar privéfinanciering. Intussen kunnen we ook rekenen op het ccBerchem dat de zaal ter beschikking stelt en ook de lichten geluidstechnici. De rest is vrijwilligerswerk en doen we in onze vrije tijd.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

DE STANDAARD
22 OKTOBER 2010 /
TOM NAEGELS

NUFF SAID
CC BERCHEM BEREIKT ALLOCHTONEN ZONDER MUNTTHEE TE SERVEREN

De leukste avond van 't stad

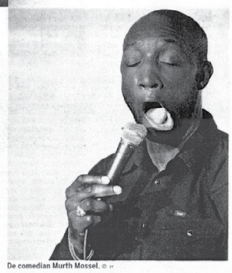

De comedian Murth Mossel. © rr

Na een pauze van enkele maanden gaat vandaag Nuff Said weer van start, de meest 'moet je bij zijn'-avond van Antwerpen, met binnen- en buitenlandse literatuur, spoken word, video, comedy, hiphop en funk. Maar ook de enige avond die erin slaagt elke maand evenveel allochtonen als autochtonen te lokken. Zowel op het podium als in de zaal.

VAN ONZE MEDEWERKER
TOM NAEGELS

ANTWERPEN | De eerste keren trek je zuike ogen, als blanke cultuurliefhebber. Zoveel Marokkaanse mannen en vrouwen – ze vullen zeker de halve zaal! – die tranen met tuiten zitten te lachen met de grofgebekte humor van Thomas Smith. Of Philippe Geubels. Of Nigel Williams. Of, goedhere, 'de eerste extreemrechtse comedian' Ilan Solo! 'Mensen uit de culturele minderheden', kwamen die niet slechts moudjesmaat naar de culturele centra? Zie je die niet eerder in hun eigen circuit, dat van de van crêpepapier knisperende defilés van bruidsjurken in San Marco Village op zondagmiddag?

En als er dan toch zoveel allochtonen zijn, wat doen al die blanke Vlamingen hier dan? Zij vullen de andere helft van de zaal! En zij zitten al even hard te lachen! Met de Britse Ava Vidal, Sal van het Nederlandse duo Ab & Sal, de Nederlander Amar El-Ajnurri of de Vlaming Arbi El Ayachi. Ze wiegen mee met hiphopper Salah Edin en luisteren hoe Abdelkader Benali voorleest uit zijn romans. We weten dat we er niet zo'n nadruk op mogen leggen, anders maken we er weer iets zwaars van, iets sociologisch, om niet te zeggen 'multiculturreel' – en het is net het normale, het relaxte, het rock-'n-rolle ook dat van Nuff Said zo'n succes maakt. 'Het goede bij ons is net dat het publiek niet aangesproken wordt op zijn allochtoon-zijn', zegt de programmator Mourad Bekkour. 'Zeker de blanke artiesten hebben soms die neiging, omdat ze het niet gewend zijn voor zoveel allochtonen te spelen: dan gaan ze er uit onzekerheid grapjes over zitten maken. Maar als een artiest er te veel nadruk op legt, wordt dat niet gewaardeerd. Sommigen passen hun materiaal zelfs aan. Dan zeg ik: doe dat toch niet, mensen komen hier gewoon om samen te lachen.'

Dus goed, we leggen er geen nadruk op. Gewoon dit: Nuff Said, bijna iedere maand in de ruime foyer van het CC van Berchem, kan wat andere culturele instellingen zo graag zouden kunnen. En dat zonder 'wereldcultuur' te worden. Bekkour: 'Uiteindelijk zijn wij een Late Night Show, een mix van een comedycafé, een jazzbar en een theater. Geen enkel optreden duurt langer dan een kwartier, er is een mix van bekende en onbekende gasten, alles wordt aan mekaar gepraat door een geestige MC en met Brazzaville hebben we een droom van een liveband.'

'We vinden het wel belangrijk om ook de allochtonen te bereiken, dat is iets anders. Ik ben bijvoorbeeld goed bevriend met Johan Petit. Ik ging naar hem kijken in een zaal van duizend man – daar zat geen enkele Marokkaan tussen. Dat vind ik dan jammer. Dus hebben we hem geprogrammeerd op Nuff Said. En de volgende keer zijn er toch een twintigtal mensen die hem bij ons gezien hebben, naar zijn show gaan kijken.'

Het is het relaxte sfeertje dat van Nuff Said zo'n succes maakt. © Lamahut Photography

'Wij sturen een signaal uit naar de rest van de culturele sector'

Rond Nuff Said cirkelen ondertussen ook een aantal andere projecten. Comediana Latif Ait en Arbi El Ayachi maken deel uit van het stand-upcollectief The Hakims of Comedy, dat in januari voor het eerst op tournee gaat. MC Ikram Aoulad acteert in een aantal gezelschappen en maakt komische filmpjes met De Fatima's. Die laatste zullen dit jaar op de Roekenheurs te zien zijn – na kritiek van Rachida Lamrabet zette ook Boek.be de eerste stappen om een diverser publiek naar zijn hoogmis te halen.

Naar Gent en Brussel

'Wij sturen een signaal uit naar de rest van de culturele sector', zegt Aoulad. 'We krijgen nu vragen van andere instellingen in andere steden, die ook een jonger en diverser publiek willen aantrekken. Ik denk dat ze blij zijn om te zien dat ze er geen al te grote toegevingen voor moeten doen. Ze hoeven niet per se muntthee te gaan schenken of alcohol te weren, bedoel ik. Of saai te worden. Het blijft gewoon een geestige avond, met de beste coolcats van het moment.'

'Maar je netwerk is belangrijk: als meer dan de helft van de ploeg die de avond in elkaar bokst en diverse achtergrond heeft, dan brengen die hun vrienden mee en die vertellen het door aan hun vrienden, en zo diversifieert je publiek automatisch.'

'We denken eraan om Nuff Said ook in Brussel en Gent te organiseren', zegt Bekkour. 'Nu haken we soms een comedian uit Londen voor één avond. Het zou interessanter zijn die meteen drie keer te laten optreden. We zien ook dat veel mensen uit ons publiek uit andere steden komen. Er is wel ruimte om te groeien.'

Nuff Said, vanavond in CC Berchem, Driekoningenstraat 126, Berchem. Deze maand met Brazzaville, Boogaloo Zoo, Samba Shuttle, Christophe Vekeman en Tom Sliging.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES

DE MORGEN
05 MAART 2008 /
BERNARD DEWULF

Ons

Soms word ik even verzoend met de soms zo zure, zwarte stad waar ik woon. Waar de de eigenwaan wappert in de kosmopolitische bries.

Twee 'allochtone' filmmakers zijn er op YouTube de straat opgegaan. De Abdijstraat nog wel, lokaal wereldberoemd, genoemd naar een oude norbertijnerabdij en nu winkelstraat voor alle continenten. Hun fictieve petitie: verander Abdijstraat in Abdelstraat. Ik hoor ze schraperig grinniken terwijl ze het bedenken. Humor van de andere kant: eindelijk, eindelijk.

Met feilloos aangepaste tongval, microfoon en camera vallen ze binnen in de straat. Bij madammen met sjakossen, geboren en getogen passanten met een hoge pet op van zichzelf, bij de plaatselijke gitdonkere swartmens, zelfs bij het eigen munttheevolk. Babel in de Abdijstraat, maar alle werelddelen beheersen er wél hetzelfde accent.

En dan die monkellach op het allochtone gezicht van de filmers. Ik wist niet dat zij dat konden, monkellachen. Ik weet van niets. Ik ben opgevoed met de bilaterale, normatieve ethiek van het hoofddoekendebat.

En o de prachtige verwarring die zij zaaien in onze straat van de wereld. Zegt een sjakos: 'Ik zen giene racist zenne, moar ja.' Zegt de swartmens: 'Ik kan niet tegen Marokkanen', maar hij tékent de petitie. Zegt de giechelende munttheedrinker: 'Ik denk dat de meeste Belgen onder ons da toch niet goe zullen vinden.' De-meeste-Belgen-onder-ons.

Schudt, ten slotte, een sjakos eerst heftig nee. Zegt de aangepaste microfoon: 'Zullen we een compromis sluiten?' 'Allez vooruit', zegt de sjakos. 'We delen de straat in twee', zegt de allochtoon. 'De helft abdij, de helft abdel.' 'Tisgoe', zegt de sjakos, 'wij in het eerste deel en gullie in het achterste deel.'

En ze tekenen het compromis.

Allemaal waar gebeurd. En wat heb ik eindelijk nog eens zitten lachen. Om ons, om hun. Vooral om ons hilarisch onder-ons.

NUFF SAID
WORDS • BEATS • JOKES